

Norske vedlegg

VEDLEGG [x]

REFERERT I ARTIKKEL 20 FØRSTE LEDD BOKSTAV D – BILATERALT VEDLEGG MELLOM NORGE OG STORBIMITANNIA OM TRANSITT

Transittordning for transitt av fisk og fiskevarer fangstet av fiskefartøy fra Storbritannia.

Artikkkel 1

Dette vedlegget gjelder fisk og fiskeprodukter fra fangster tatt av fiskefartøy som fører flagg fra Storbritannia og som landes direkte til en godkjent agent i Norge. For å unngå tvil: dette vedlegget gjelder ikke Island.

Artikkkel 2

I dette vedlegget betyr:

"godkjent agent" en virksomhet godkjent av det norske Fiskeridirektoratet som en agent som kan motta landinger av fisk ment for britisk transitt etter landing i Norge

Artikkkel 3

Fisk og fiskeprodukter som dette vedlegget gjelder for, og som er ment for transitt etter landing i Norge etter vilkårene i dette vedlegget, og som fartøyet har gitt forhåndsvarsle om til Fiskeridirektoratet i tråd med informasjonskrav og tidsfrister spesifisert av norske myndigheter, skal ikke bli møtt med krav om salg før utførsel, inkludert krav om førstehåndsomsetning gjennom godkjente fiskesalgslag. Fisk og fiskevarer som er ment for transittordningen kan ikke fortolles inn i Norge og må følge Norges tollregler for vareførsel.

Artikkkel 4

Krav om forhåndsvarsle og krav til godkjente agenter kan ikke bli introdusert eller anvendt på en måte som vil være en skjult hindring i retten av å bruke transittordningen.

VEDLEGG TBT-I

MOTORKJØRETØY OG UTSTYR OG DELER DERAV

ARTIKKEL 1

Definisjoner

1. I forbindelse med dette vedlegget:
 - (a) "WP.29" betyr Verdensforum for harmonisering av kjøretøyforskrifter innenfor rammen av FNs økonomiske kommisjon for Europa (UNECE).
 - (b) "1958-avtalen" betyr avtalen om harmoniserte tekniske FN-regulativer for kjøretøy med hjul, utstyr og deler som kan monteres og/eller brukes på kjøretøy med hjul og vilkårene for gjensidig anerkjennelse av godkjenninger gitt på grunnlag av disse FN-regulativene, vedtatt i Genève 20. mars 1958, administrert av WP.29, og alle påfølgende endringer og revisjoner av disse.
 - (c) "1998-avtalen" betyr avtalen om etablering av globale tekniske forskrifter for kjøretøy med hjul, utstyr og deler som kan monteres og/eller brukes på kjøretøy med hjul, vedtatt i Genève 25. juni 1998, administrert av WP.29, og alle påfølgende endringer og revisjoner av disse.
 - (d) Med "FN-regulativ" menes forskrift som er vedtatt i samsvar med 1958-avtalen.
 - (e) "GTR" betyr en global teknisk forskrift som er etablert og plassert i det globale registeret i samsvar med 1998-avtalen.
 - (f) "HS 2017" betyr 2017-utgaven av Harmonised System Nomenclature, utstedt av World Customs Organization.
 - (g) "Typegodkjenning" betyr prosedyren der en godkjenningsmyndighet godkjenner/dokumenterer at en type kjøretøy, system, komponent eller separat teknisk enhet tilfredsstiller de relevante administrative bestemmelsene og tekniske kravene.
 - (h) "Typegodkjenningssertifikat" betyr dokumentet der en godkjenningsinstans offisielt dokumenterer at en type kjøretøy, system, komponent eller separat teknisk enhet er typegodkjent.

2. Vilkårene som blir referert til i dette vedlegget skal ha samme betydning som de har i 1958-avtalen eller i vedlegg 1 til TBT-avtalen.

ARTIKKEL 2

Produktomfang

Dette vedlegget gjelder handel mellom partene i alle kategorier av motorkjøretøy, utstyr og deler av disse, som definert i punkt 1.1. av UNECE Consolidated Resolution on the Construction of Vehicles (R.E.3)¹, som faller inn under blant annet kapittel 40, 84, 85, 87 og 94 i HS 2017 (heretter kalt "omfattede produkter").

ARTIKKEL 3

Mål

For de omfattede produktene er formålet med dette vedlegget å:

- (a) eliminere og forhindre unødvendige tekniske handelshindringer for bilateral handel
- (b) fremme kompatibilitet og konvergens av forskrifter basert på internasjonale standarder
- (c) fremme anerkjennelse av godkjenninger basert på godkjenningsordninger som brukes i henhold til avtalene som administreres av WP.29
- (d) styrke konkuransedyktige markedsforhold basert på prinsipper om åpenhet, ikke-diskriminering og transparens
- (e) fremme høye nivåer av beskyttelse av menneskers helse, sikkerhet og miljø
- (f) opprettholde samarbeid om spørsmål av gjensidig interesse for å fremme en fortsatt gjensidig fordelaktig handelsutvikling

¹ ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.6 av 11. juli 2017

ARTIKKEL 4

Relevante internasjonale standarder

Partene erkjenner at WP.29 er det relevante internasjonale standardiseringssorganet og at FNs forskrift og GTR-er i henhold til 1958-avtalen og 1998-avtalen er relevante internasjonale standarder for produktene som omfattes av dette vedlegget.

ARTIKKEL 5

Forskriftsmessig konvergens basert på relevante internasjonale standarder

1. Ingen av partene skal innføre eller opprettholde innenlandske tekniske bestemmelser/forskrifter, merking eller samsvarsutvurdering som avviker fra FN-regulativer eller GTR-er på områder som omfattes av slike forskrifter eller GTR-er, inkludert der det relevante FN-regulativet eller GTR-ene ikke er fullført, men der ferdigstillelse er nært forestående, med mindre det er dokumenterte grunner til at et bestemt FN-regulativ eller GTR er et ineffektivt eller upassende middel for å oppfylle legitime mål som forfølges, for eksempel innen trafikksikkerhet eller beskyttelse av miljøet eller menneskers helse.
2. En part som innfører en avvikende prosedyre når det gjelder nasjonale tekniske forskrifter, merking eller samsvarsutvurdering som nevnt i punkt 1, skal på anmodning fra den andre parten identifisere delene for de nasjonale tekniske forskriftene, merkingen eller samsvarsutvurderingen som avviker vesentlig fra det aktuelle FN-regulativet eller GTR-ene og gi begrunnelse for avviket.
3. Hver part skal systematisk vurdere å anvende FN-regulativer vedtatt etter ikrafttredelse av denne avtalen, og skal informere hverandre om eventuelle endringer i gjennomføringen av FN-regulativene i sitt respektive nasjonale rettssystem etter protokollen fastsatt i 1958-avtalen² og i tråd med artikkel 8 (Samarbeid).
4. I den grad en part har innført eller opprettholder nasjonale tekniske forskrifter, markeringer eller samsvarsutvurdering som avviker fra FNs forskrifter eller GTR-er som tillatt i punkt 1, skal denne parten gjennomgå prosedyrene for innenlandske tekniske forskrifter, markeringer eller samsvarsutvurdering med jevne mellomrom, helst ikke mer enn fem år, med sikte på å øke konvergensen med den aktuelle FN-regulativene eller GTR-ene. Ved gjennomgang av nasjonale tekniske forskrifter, markeringer og

² Island skal ikke være pålagt å følge protokollen som ble fastsatt i henhold til 1958-avtalen når de informerer Storbritannia i henhold til dette punktet om eventuelle endringer i implementeringen av FN-regulativene som gjelder det innenlandske rettssystemet på Island.

samsvarsverdning skal hver av partene vurdere om begrunnelsen for avviket fortsatt eksisterer. Utfallet av disse vurderingene, inkludert all vitenskapelig og teknisk informasjon som er brukt, skal på forespørsel varsles til den andre parten.

5. Hver av partene skal avstå fra å innføre eller opprettholde nasjonale tekniske forskrifter, markeringer eller samsvarsverdning som har effekten av å forby, begrense eller øke byrden for import og introduksjon til hjemmemarkedet av produkter som er typegodkjent i henhold til FN-regulativet for områdene som omfattes av FN-regulativet, med mindre slike nasjonale tekniske forskrifter, markeringer eller samsvarsverdning er eksplisitt fastsatt av FN-regulativene.

ARTIKKEL 6

Typegodkjenning og markedsovervåking

1. Hver part skal i sitt marked akseptere/goda produkter som er dekket av et gyldig FN-typegodkjenningsdokument som er i samsvar med nasjonale tekniske forskrifter, markeringer og samsvarsverdning, uten å kreve ytterligere testing eller merking for å verifisere eller attestere overholdelse av ethvert krav som dekkes av FNs typegodkjenningsdokument. Ved kjøretøygodkjenning skal FNs universale internasjonale godkjenning av hele kjøretøytypen (U-IWVTA) anses som gyldig i forhold til kravene i henhold til U-IWVTA. FNs typegodkjenningsdokumenter som er utstedt av en part kan bare anses som gyldige dersom denne parten har sluttet seg til det aktuelle FN-regulativet.
2. Hver part skal bare være pålagt å akseptere gyldige FN-typegodkjenningsdokumenter som er utstedt i henhold til den nyeste versjonen av FN-regulativene som den har tiltrådt.
3. Når det gjelder punkt 1, skal følgende anses som tilstrekkelig bevis på at det finnes en gyldig FN-typegodkjenning:
 - (a) for hele kjøretøy, en gyldig samsvarserklæring fra FN som dokumenterer overholdelse av en U-IWVTA
 - (b) for utstyr og deler, et gyldig FN-typegodkjenningsmerke som er festet til produktet
 - (c) for utstyr og deler som FN-typegodkjenningsmerket ikke kan festes til, et gyldig FN-typegodkjenningsdokument
4. Med formål om å gjennomføre markedsovervåking, kan de kompetente myndighetene til en part bekrefte at produktene som dekkes overholder, etter behov,

- (a) alle de nasjonale tekniske forskriftene til parten
 - (b) FN-s forskrifter der overholdelse er attestert, i samsvar med denne artikkelen, ved en gyldig FN-samsvarserklæring som sertifiserer overholdelse av en U-IWVTA når det gjelder hele kjøretøy, eller ved et gyldig FN-typegodkenningsmerke festet til produktet eller et gyldig FN-typegodkjenningssdokument når det gjelder utstyr og deler.
 - (c) Slike verifikasjoner skal utføres ved tilfeldig prøvetaking i markedet og i samsvar med de tekniske forskriftene som er nevnt i punkt (a) eller (b) i dette punktet, som tilfellet kan være.
5. Partene skal bestrebe seg på å samarbeide innen markedsovervåking for å støtte identifisering og adressering av avvik fra kjøretøy, systemer, komponenter eller separate tekniske enheter.
6. En part kan iverksette passende tiltak med hensyn til kjøretøy, systemer, komponenter eller separate tekniske enheter som utgjør en alvorlig risiko for personers helse eller sikkerhet eller med hensyn til andre aspekter ved beskyttelse av offentlige interesser, eller som på annen måte ikke overholder gjeldende krav. Slike tiltak kan omfatte:
- (a) å forby eller begrense tilgangen til markedet
 - (b) å registrere eller ta i bruk kjøretøy, systemer, komponenter eller separate tekniske enheter, eller å trekke dem ut av markedet eller tilbakekalle dem.

En part som vedtar eller vedlikeholder slike tiltak skal straks informere den andre parten om disse tiltakene og gi sin begrunnelse for å vedta disse tiltakene på anmodning fra den andre parten.

ARTIKKEL 7

Produkter med nye teknologier eller funksjoner

1. Ingen av partene skal nekte eller begrense tilgangen til sitt marked for et produkt som dekkes av dette vedlegget og som er godkjent av den eksporterende parten med den begrunnelse at produktet inneholder en ny teknologi eller en ny funksjon som den importerende parten ennå ikke har regulert, med mindre den kan vise at det er rimelig grunn til å tro at den nye teknologien eller funksjonen skaper en risiko for menneskers helse, sikkerhet eller miljø.
2. Hvis en part bestemmer seg for å nekte tilgang til sitt marked eller krever tilbaketrekkning fra sitt marked av et produkt fra den andre parten som omfattes av dette vedlegget, med den begrunnelse at det inneholder en ny teknologi eller en ny funksjon som skaper risiko for menneskers helse, sikkerhet eller miljø, skal den straks varsle om denne beslutningen til den

andre parten og til den aktuelle operatøren eller operatørene. Denne meldingen skal inneholde all relevant vitenskapelig eller teknisk informasjon som er tatt i betrakting i vedtaket.

ARTIKKEL 8

Samarbeid

1. For ytterligere å legge til rette for handel med motorkjøretøy, deler og utstyr, og for å forhindre problemer med markedstilgang, samtidig som menneskers helse, sikkerhet og miljøvern sikres, skal partene tilstrebe å samarbeide og utveksle informasjon etter behov.
2. Samarbeidsområder i henhold til denne artikkelen kan spesielt omfatte:
 - (a) utvikling og etablering av tekniske forskrifter eller relaterte standarder
 - (b) utveksling, i den grad det er mulig, av forskning, informasjon og resultater knyttet til utvikling av nye sikkerhetsforskrifter for kjøretøy eller relaterte standarder, avansert utslippsreduksjon og nye kjøretøyteknologier
 - (c) utveksling av tilgjengelig informasjon om identifisering av sikkerhetsrelaterte eller utslippsrelaterte feil og manglende overholdelse av tekniske forskrifter
 - (d) promotering av større internasjonal harmonisering av tekniske krav gjennom multilaterale fora, slik som 1958-avtalen og 1998-avtalen, herunder samarbeid i planleggingen av initiativer til støtte for en slik harmonisering

VEDLEGG TBT-II

LEGEMIDLER

ARTIKKEL 1

Definisjoner

I dette vedlegg menes med:

1. «myndighet», en myndighet hos en part som oppført i tillegg 1,
2. «god tilvirkningspraksis» eller «Good Manufacturing Practice – GMP», den delen av kvalitetssikringen som sikrer at produktene til enhver tilvirkes og kontrolleres i samsvar med de kvalitetsstandarder som gjelder for den tilsiktede bruken av dem, og som påkrevd i den gjeldende markedsføringstillatelsen eller produktspesifikasjonen, som oppført i tillegg 2,
3. «inspeksjon», en evaluering av et produksjonsanlegg for å fastslå om et slikt produksjonsanlegg drives i samsvar med god tilvirkningspraksis og/eller forpliktelser som er inngått som ledd i godkjeningen til markedsføring av et produkt, og som gjennomføres i samsvar med den relevante partens lover og forskrifter, herunder inspeksjoner før og etter markedsføring,
4. «offisielt GMP-dokument», et dokument som er utstedt av en parts myndighet etter inspeksjon av et produksjonsanlegg, herunder for eksempel inspeksjonsrapporter, sertifikater som attesterer et produksjonsanleggs overholdelse av GMP, eller en erklæring om manglende overholdelse av GMP.

ARTIKKEL 2

Virkeområde

Bestemmelsene i dette vedlegg får anvendelse på legemidler som oppført i tillegg 3.

ARTIKKEL 3

Mål

For de omfattede produktene er formålet med dette vedlegg å

- (a) lette adgangen til legemidler på hver parts territorium,
- (b) fastsette vilkårene for anerkjennelse av inspeksjoner og for utveksling og godkjenning av offisielle GMP-dokumenter mellom partene,
- (c) fremme folkehelsen ved å beskytte pasientsikkerheten og dyr helse og velferd samt beskytte et høyt forbruker- og miljøvernennivå, dersom det er relevant, ved å fremme reguleringsstrategier i samsvar med de relevante internasjonale standardene.

ARTIKKEL 4

Internasjonale standarder

De relevante standardene for de legemidler som er omfattet av dette vedlegget, skal sikre et høyt beskyttelsesnivå for folkehelsen i samsvar med de standarder, den praksis og de retningslinjer som er utarbeidet av Verdens helseorganisasjon (WHO), Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD), Det internasjonale råd for harmonisering av tekniske krav til legemidler for mennesker (ICH) og det internasjonale samarbeid om harmonisering av tekniske krav til registrering av veterinærpreparater (VICH).

ARTIKKEL 5

Anerkjennelse av inspeksjoner og godkjenning av offisielle GMP-dokumenter

1. En part skal anerkjenne inspeksjoner utført av den andre parten og skal godkjenne offisielle GMP-dokumenter utstedt av den andre parten i samsvar med lovene, forskriftene og de tekniske retningslinjene oppført i tillegg 2.
2. En parts myndighet kan under særlige omstendigheter velge ikke å godkjenne et offisielt GMP-dokument utstedt av en annen parts myndighet for produksjonsanlegg som ligger på den utstedende myndighetens territorium. Slike omstendigheter kan for eksempel være angivelse av vesentlige uoverensstemmelser eller mangler i en inspeksjonsrapport, kvalitetsmangler konstatert ved overvåking etter markedsføring eller andre særlige bevis som gir grunn til alvorlig bekymring i forbindelse med legemiddelkvaliteten eller pasientsikkerheten. Hver part skal sikre at dersom en parts myndighet velger ikke å godkjenne et offisielt GMP-dokument utstedt av en annen parts

myndighet, underretter denne myndigheten den andre partens vedkommende myndighet om årsakene til at den ikke kan godkjenne dokumentet og kan anmode den andre partens myndighet om begrunnelse. Den aktuelle parten skal sikre at dens myndighet bestreber seg på å svare på anmodningen om presisering innen rimelig tid.

3. En part kan godkjenne offisielle GMP-dokumenter utstedt av den andre partens myndighet for produksjonsanlegg som ligger utenfor den utstedende myndighetens territorium.
4. Hver part kan fastsette på hvilke vilkår den godkjenner offisielle GMP-dokumenter utstedt i henhold til nr. 3.

ARTIKKEL 6

Utveksling av offisielle GMP-dokumenter

1. Hver part skal sikre at dersom en parts myndighet anmoder om et offisielt GMP-dokument fra den andre partens myndighet, skal den andre partens myndighet bestrebe seg på å oversende dokumentet innen 30 kalenderdager fra datoен for anmodningen.
2. Hver part skal behandle opplysningene i et dokument som er innhentet i henhold til nr. 1 som fortrolige. Dette skal ikke hindre utelevering av slike opplysninger som kan være påkrevd i henhold til nasjonal rett.

ARTIKKEL 7

Beskyttelsestiltak

1. Hver part har rett til å utføre sin egen inspeksjon av produksjonsanlegg som den andre parten har oppgitt å være i samsvar med kravene.
2. Hver part skal sikre at myndigheten hos den parten som har til hensikt å utføre inspeksjonen, før gjennomføring av en inspeksjon i henhold til nr. 1 skriftlig underretter den andre partens myndighet om inspeksjonen og angir årsakene til sin egen inspeksjon. Myndigheten hos den part som har til hensikt å gjennomføre inspeksjonen, skal bestrebe seg på å underrette den andre partens myndighet skriftlig minst 30 dager før en foreslått inspeksjon, men kan gi en kortere frist i hastesituasjoner. Den andre partens myndighet kan delta i inspeksjonen.

ARTIKKEL 8

Endringer i gjeldende lover og forskrifter

1. Hver part skal underrette den andre parten minst 60 dager før vedtak av nye tiltak eller endringer i forbindelse med god tilvirkningspraksis som har betydning for de relevante lovene, forskriftene og tekniske retningslinjene som er oppført i tillegg 2.
2. Partene skal utveksle alle nødvendige opplysninger, herunder endringer i respektive lover, forskrifter, tekniske retningslinjer eller framgangsmåter for inspeksjon i forbindelse med god tilvirkningspraksis, slik at hver part kan vurdere om vilkårene for anerkjennelse av inspeksjoner og godkjennning av offisielle GMP-dokumenter i henhold til artikkel 5 nr. 1 fortsatt er til stede.
3. Dersom en part som følge av et av de nye tiltakene eller endringene som er nevnt i nr. 1 i denne artikkelen, finner at den ikke lenger kan anerkjenne inspeksjoner eller godkjenne offisielle GMP-dokumenter utstedt av den andre parten, skal den underrette den andre parten om sin hensikt om å anvende artikkel 9, og partene skal innlede samråd via komiteen for tekniske handelshindringer.
4. Enhver underretning i henhold til denne artikkelen skal utføres via den utpekt kontakten.

ARTIKKEL 9

Midlertidig oppheving

1. Uten at det berører artikkel 5 nr. 2, har hver part rett til helt eller delvis midlertidig å oppheve anerkjennelsen av inspeksjoner og godkjennning av den andre partens offisielle GMP-dokumenter i henhold til artikkel 5 nr. 1 for alle eller noen av produktene oppført i tillegg 3. Denne rettigheten skal utøves på objektiv og rimelig måte. Den part som utøver en slik rettighet, skal underrette den andre parten og gi en skriftlig begrunnelse. En part skal fortsatt godkjenne den andre partens offisielle GMP-dokumenter utstedt før en slik midlertidig oppheving, med mindre parten treffer en annen avgjørelse av helse- eller sikkerhetshensyn.
2. Dersom en part etter samråd i henhold til artikkel 8 nr. 3 likevel midlertidig opphever anerkjennelsen av inspeksjoner og godkjennning av offisielle GMP-dokumenter i henhold til artikkel 5 nr. 1, kan den gjøre det i samsvar med nr. 1 i denne artikkelen tidligst 60 dager etter at samrådet er innledet. I denne 60-dagersperioden skal begge partene fortsette å anerkjenne inspeksjoner og godkjenne offisielle GMP-dokumenter utstedt av en annen parts myndighet.

3. Dersom anerkjennelse av inspeksjoner og godkjenning av offisielle GMP-dokumenter i henhold til artikkel 5 nr. 1 midlertidig oppheves på anmodning fra en part, skal partene drøfte saken via komiteen for tekniske handelshindringer, og de skal gjøre sitt ytterste for å vurdere eventuelle tiltak som gjør det mulig på nytt å anerkjenne inspeksjoner og godkjenne offisielle GMP-dokumenter.

ARTIKKEL 10

Reguleringsamarbeid

1. Partene skal bestrebe seg på å holde samråd, i samsvar med respektive lovgivning, om forslag om å innføre vesentlig endringer i tekniske forskrifter eller framgangsmåter for inspeksjon, herunder slike som påvirker hvordan dokumenter fra den andre parten anerkjennes i samsvar med artikkel 5 og, dersom det er relevant, gi mulighet til å kommentere slike forslag, uten at det berører artikkel 8.
2. Partene skal bestrebe seg på å samarbeide med sikte på å styrke, utvikle og fremme vedtak og gjennomføring av internasjonalt avtalte vitenskapelige eller tekniske retningslinjer, herunder om mulig ved å legge fram felles initiativer, forslag og strategier i de relevante internasjonale organisasjonene og organene som er nevnt i artikkel 4.

ARTIKKEL 11

Endringer i tillegg

Felleskomiteen skal ha myndighet til å endre tillegg 1 for å oppdatere listen over myndigheter, tillegg 2 for å oppdatere listen over gjeldende lover og forskrifter og tekniske retningslinjer samt tillegg 3 for å oppdatere listen over omfattede produkter.

ARTIKKEL 12

Unntak fra anvendelse av tvisteløsning

Avdeling I [Tvisteløsning] i del seks i denne avtalen får ikke anvendelse på tvister som gjelder tolkning og anvendelse av dette vedlegg.

TILLEGG 1

PARTENES MYNDIGHETER

1. For Island og Norge:

Land	For legemidler for mennesker	For veterinærpreparater
Norge	Statens legemiddelverk	Statens legemiddelverk
Island	Statens legemiddelverk Det islandske legemiddelverket	Statens legemiddelverk Det islandske legemiddelverket
	Lyfjastofnun	Lyfjastofnun

2. Storbritannia

Tilsynsorgan for legemidler og helseprodukter / Medicines and Healthcare
Products Regulatory Agency Direktoratet for veterinærpreparatet /
Veterinary Medicines Directorate

TILLEGG 2

LISTE OVER GJELDENDE LOVER, FORSKRIFTER OG TEKNISKE RETNINGSLINJER FOR GOD TILVIRKNINGSPRAKSIS

1. For Island og Norge:

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/83/EF av 6. november 2001 om innføring av et fellesskapsregelverk for legemidler for mennesker,¹

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/82/EF av 6. november 2001 om innføring av et fellesskapsregelverk for veterinærpreparater,²

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/20/EF av 4. april 2001 om tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter om bruk av god klinisk praksis ved gjennomføring av kliniske prøvinger av legemidler for mennesker,³

Forordning (EU) 536/2014 av 16. april 2014 om kliniske prøvinger av legemidler for mennesker og om oppheving av direktiv 2001/20/EF,⁴

Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 726/2004 av 31. mars 2004 om fastsettelse av fellesskapsframgangsmåter for godkjening og overvåking av legemidler for mennesker og veterinærpreparater og om opprettelse av et europeisk legemiddelkontor,⁵

Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1394/2007 av 13. november 2007 om legemidler for avansert terapi og om endring av direktiv 2001/83/EF og forordning (EF) nr. 726/2004,⁶

¹ EFT L 311 av 28.11.2001, s. 67.

² EFT L 311 av 28.11.2001, s. 1.

³ EFT L 121 av 1.5.2001, s. 34.

⁴ EUT L 158 av 27.5.2014, s. 1.

⁵ EUT L 136 av 30.4.2004, s. 1.

⁶ EUT L 324 av 10.12.2007, s. 121.

Kommisjonsdirektiv 2003/94/EØF av 8. oktober 2003 om fastsettelse av prinsipper og retningslinjer for god framstillingspraksis for legemidler for mennesker og prøvingspreparater for mennesker,⁷

Kommisjonsdirektiv 91/412/EØF av 23. juli 1991 om fastsettelse av prinsipper og retningslinjer for god framstillingspraksis for veterinærpreparater,⁸

Kommisjonsdirektiv (EU) 2017/1572 av 15. september 2017 om utfylling av europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/83/EØF med hensyn til prinsipper og retningslinjer for god framstillingspraksis for legemidler for mennesker,⁹

Deleget kommisjonsforordning (EU) 1252/2014 av 28. mai 2014 om utfylling av europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/83/EØF med hensyn til prinsipper og retningslinjer for god framstillingspraksis for virksomme stoffer i legemidler for mennesker,¹⁰

Deleget kommisjonsforordning (EU) 2017/1569 av 23. mai 2017 om utfylling av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 536/2014 ved nærmere fastsettelse av prinsipper og retningslinjer for god framstillingspraksis for utprøvingspreparater for mennesker samt inspeksjonsordninger,¹¹

Den aktuelle utgaven av veiledningen i god framstillingspraksis i bind IV i Regler for legemidler i Den europeiske union og samlingen av Fellesskapets framgangsmåter for inspeksjoner og utveksling av opplysninger.

For Norge gjennomføres alle rettsakter i lov 4 desember 1992 nr. 192 om

⁷ EUT L 262 av 14.10.2003, s. 22.

⁸ EFT L 228 av 17.8.1991, s. 70.

⁹ EUT L 238 av 16.9.2017, s. 44.

¹⁰ EUT L 337 av 25.11.2014, s. 1.

¹¹ EUT L 238 av 16.9.2017, s. 12.

legemidler og forskrift 2 november 2004 nr. 1441 om tilvirkning og import av legemidler.

2. For Det forente kongerike:

Forskrift om legemidler for mennesker / The Human Medicines Regulations 2012 (SI 2012/1916)

Forskrift om legemidler for mennesker (kliniske forsøk) 2004 / The Medicines for Human Use (Clinical Trials) Regulations 2004 (SI 2004/1031)

Forskrift om veterinærpreparater 2013 / The Veterinary Medicines Regulations 2013 (SI 2013/2033)

Forskrift om god framstillingspraksis utarbeidet i henhold til forskrift B17 (Regulations on good manufacturing practice made under regulation B17) og retningslinjer for god framstillingspraksis offentliggjort i henhold til forskrift C17 (guidelines on good manufacturing practice published pursuant to regulation C17) i forskrift om legemidler for mennesker 2012 (Human Medicines Regulations)

De prinsipper og retningslinjer for god framstillingspraksis som gjelder ved anvendelse av vedlegg 2 til forskrift om veterinærpreparater 2013 (Veterinary Medicines Regulations 2013)

TILLEGG 3

OMFATTEDE PRODUKTER

Legemidler for mennesker og dyr:

- markedsførte legemidler for mennesker eller dyr, herunder markedsførte biologiske og immunologiske legemidler for mennesker og dyr,
 - legemidler for avansert terapi,
 - virksomme stoffer i legemidler for mennesker eller dyr,
 - utprøvingspreparater.
-

VEDLEGG TBT-III

KJEMIKALIER

ARTIKKEL 1

Definisjoner

I dette vedlegg menes med:

- (a) «ansvarlige myndigheter»,
 - (i) for Island og Norge: Islands regjering og Norges regjering,
 - (ii) for Det forente kongerike: Det forente kongerikes regjering.
- (b) «UN GHS», De forente nasjoners globalt harmoniserte system for klassifisering og merking av kjemikalier.

ARTIKKEL 2

Virkeområde

Dette vedlegg får anvendelse på handel med, regulering av, import og eksport av kjemikalier mellom Island og Norge og Det forente kongerike med hensyn til registrering, evaluering, tillatelse, begrensning, godkjenning, klassifisering, merking og emballering av kjemikalier.

ARTIKKEL 3

Mål

- 1. Målene med dette vedlegg er å
 - (a) lette handelen med kjemikalier og tilhørende produkter mellom partene,
 - (b) sikre høye vernenivåer for miljøet og menneskers og dyrs helse, og
 - (c) legge til rette for samarbeid mellom de ansvarlige myndigheter i Island og Norge og Det forente kongerike.
- 2. Partene anerkjenner at de forpliktelser som følger av dette vedlegg, ikke hindrer noen av partene i å fastsette egne prioriteringer for regulering av kjemikalier, herunder fastsette egne vernenivåer for miljøet og menneskers og dyrs helse.

ARTIKKEL 4

Relevante internasjonale organisasjoner og organer

Partene anerkjenner at internasjonale organisasjoner og organer, særlig OECD og underkomiteen for eksperter om det globalt harmoniserte systemet for klassifisering og merking av kjemikalier (SCEGHS) under De forente nasjoners økonomiske og sosiale råd (ECOSOC), er relevante for utarbeidelse av vitenskapelige og tekniske retningslinjer for kjemikalier.

ARTIKKEL 5

Deltakelse i relevante internasjonale organisasjoner og organer og utvikling av retningslinjer

1. Partene skal aktivt bidra til utarbeidelsen av de vitenskapelige eller tekniske retningslinjene nevnt i artikkkel 4 for vurdering av farer og risikoer med kjemikalier og formene for dokumentasjon av resultatene av slike vurderinger.
2. Hver part skal gjennomføre retningslinjer utstedt av de internasjonale organisasjonene og organene nevnt i artikkkel 4, med mindre disse retningslinjene ville være ineffektive eller uhensiktsmessige for oppfyllelse av partens rettmessige mål.

ARTIKKEL 6

Klassifisering og merking av kjemikalier

1. Hver part skal gjennomføre UN GHS så utførlig som den anser som mulig innenfor sitt respektive system, herunder for kjemikalier som ikke er omfattet av dette vedlegg, med mindre det er særlige grunner til å anvende et annet merkingssystem for særlige kjemiske produkter i deres ferdige tilstand som er beregnet på sluttbrukeren. Hver part skal regelmessig oppdatere gjennomføringen på grunnlag av de regelmessig utstedte revisjonene av UN GHS.
2. Dersom en parts ansvarlige myndighet har til hensikt å klassifisere enkeltstoffer i samsvar med sine respektive regler og framgangsmåter, skal den gi den andre partens ansvarlige myndighet mulighet til å uttrykke sine synspunkter i samsvar med disse respektive reglene og framgangsmåtene innenfor de gjeldende tidsfristene.
3. Hver part skal offentliggjøre opplysninger om sine framgangsmåter for klassifisering av stoffer i samsvar med sine respektive regler og framgangsmåter. Hver part skal bestrebe seg på å reagere på kommentarer som er mottatt fra den andre parten i henhold til nr. 2.

4. Ingenting i denne artikkel skal forplikte noen av partene til å oppnå et særlig resultat med hensyn til gjennomføringen av UN GHS på sitt territorium eller med hensyn til klassifiseringen av et bestemt stoff eller forser, midlertidig oppheve eller utsette sine respektive framgangsmåter og beslutningsprosesser.

ARTIKKEL 7

Samarbeid

1. Partene anerkjenner at frivillig samarbeid om kjemikaliereregulering kan lette handelen på måter som er til gagn for forbrukere, virksomheter og miljøet, og som bidrar til å forbedre beskyttelsen av menneskers og dyrs helse.
2. Partene forplikter seg til å lette utvekslingen av ikke-fortrolige opplysninger mellom sine ansvarlige myndigheter, herunder gjennom samarbeid om elektroniske formater og verktøy som brukes til å lagre data.
3. Partene skal samarbeide, dersom det er relevant, med sikte på å styrke, utvikle og fremme vedtak og gjennomføring av internasjonalt avtalte vitenskapelige eller tekniske retningslinjer, herunder om mulig ved å legge fram felles initiativer, forslag og tilnærming i de relevante internasjonale organisasjonene og organene, særlig dem som er nevnt i artikkel 4.
4. Partene skal samarbeide, dersom begge parter finner det fordelaktig, om formidling av data om kjemikaliesikkerhet, og skal gjøre disse opplysningene tilgjengelige for allmennheten for å sikre at opplysningene er lett tilgjengelige og forståelige for de forskjellige målgruppene. På anmodning fra en av partene skal den andre parten legge fram for den anmodende parten tilgjengelige ikke-fortrolige opplysninger om kjemikaliesikkerhet.
5. Hvis en part anmoder om det og den andre parten samtykker i dette, skal partene holde samråd om vitenskapelige opplysninger og data i forbindelse med nye og framvoksende spørsmål som gjelder de farer eller risikoer som kjemikalier utgjør for menneskers helse eller miljøet for å skape en felles kunnskapsbase og, hvis og i den grad det er mulig, fremme en felles forståelse av den forskning som gjelder slike spørsmål.

ARTIKKEL 8

Utveksling av opplysninger

Partene skal samarbeide og utveksle opplysninger om alle spørsmål som er relevante for gjennomføring av dette vedlegg i komiteen for tekniske handelshindringer.

VEDLEGG TBT-IV

ØKOLOGISKE PRODUKTER

ARTIKKEL 1

Målsetting og omfang

1. Formålet med dette vedlegget er å fastsette bestemmelser og prosedyrer for å fremme handel med økologiske produkter i overensstemmelse med prinsippene om ikke-diskriminering og gjensidighet ved hjelp av partenes anerkjennelse av ekvivalens i sine respektive lover.
2. Dette vedlegget gjelder for de økologiske produktene som er oppført i tillegg 1 og 2, som er i samsvar med lovene og forskriftene som er oppført i tillegg 3 eller 4¹. Felleskomiteen skal ha fullmakt til å endre tillegg 1, 2, 3 og 4.

ARTIKKEL 2

Definisjoner

I forbindelse med dette vedlegget:

- (a) "vedkommende myndighet" betyr en offisiell tjeneste som har jurisdiksjon over lovene og forskriftene som er oppført i tillegg 3 eller 4 og er ansvarlig for implementeringen av dette vedlegget
- (b) "kontrollmyndighet" betyr en myndighet som den kompetente myndigheten helt eller delvis har overdratt sin kontroll- og sertifiseringsmyndighet innen økologisk produksjon til, i samsvar med lovene og forskriftene som er oppført i tillegg 3 eller 4
- (c) "kontrollorgan" betyr en enhet som er anerkjent av den kompetente myndighet for å utføre inspeksjoner og sertifiseringer innen økologisk produksjon i samsvar med lovene og forskriftene som er oppført i tillegg 3 eller 4

¹ Bestemmelsene i dette vedlegget gjelder for Island, med unntak av bestemmelsene om levende dyr bortsett fra fisk og akvakulturdyr, samt animalske produkter som egg, embryo og sæd.

- (d) "ekvivalens" betyr muligheten som forskjellige lover, forskrifter og krav, samt inspeksjons- og sertifiseringssystemer, har til å oppfylle de samme målene.

ARTIKKEL 3

Anerkjennelse av ekvivalens

1. Med hensyn til produkter som er oppført i tillegg 1, skal Island og Norge anerkjenne lovene og forskriftene i Storbritannia som er oppført i tillegg 3 som ekvivalente til lover og forskrifter i Island og Norge som er oppført i tillegg 4.
2. Når det gjelder produkter som er oppført i tillegg 2, skal Storbritannia anerkjenne lovene og forskriftene i Island og Norge oppført i tillegg 4 som ekvivalente til Storbritannias lover og forskrifter som er oppført i tillegg 3.
3. I lys av anvendelsesdatoen for Europaparlamentets forordning (EU) 2018/848 av 1. januar 2022 og Rådets forordning av 30. mai 2018 om økologisk produksjon og merking av økologiske produkter og om opphevelse av rådsforordning (EF) No 834/2007, skal anerkjennelse av ekvivalens referert til i punkt 1 og 2 revurderes av hver part etter at det både:

- a. er gjort et vedtak om revurdering i henhold til artikkelf 3 (Anerkjennelse av ekvivalens) av vedlegg TBT-4 (Økologiske produkter) i UK-EU TCA, og

- b. er gjort et vedtak om anvendelse av Rådets forordning i EØS EFTA i henhold til EØS-avtalen.

Hvis ekvivalensen ikke blir bekreftet av en part på grunn av revurderingen i henhold til dette punktet, skal anerkjennelsen av ekvivalensen suspenderes.

4. Uten at det berører punkt 3 i tilfelle endring, tilbakekalling eller erstatning av lovene og forskriftene som er oppført i tillegg 3 eller 4, skal de nye reglene anses å være likeverdige med den annen parts regler, med mindre en part motsetter seg i samsvar med prosedyren som er fastsatt i punkt 5 og 6.
5. Hvis en part, etter mottak av ytterligere informasjon som er etterspurt fra den andre parten, anser at den andre partens lover, forskrifter, saksbehandling eller praksis ikke lenger oppfyller kravene til ekvivalens, skal denne parten utstede en begrunnet anmodning til den andre parten om å endre relevante lover, forskrifter, administrative prosedyrer eller praksis, samt gi den andre parten en tilstrekkelig tidsperiode, som ikke skal være mindre enn tre måneder, for å sikre ekvivalens.

6. Dersom den berørte parten etter utløpet av perioden i punkt 5 fortsatt anser at kravene til ekvivalens ikke er oppfylt, kan vedkommende ta en beslutning om ensidig å suspendere anerkjennelsen av ekvivalens av aktuelle lover og forskrifter som er oppført i tillegg 3 eller 4, med hensyn til de relevante økologiske produktene som er oppført i tillegg 1 eller 2.
7. Etter utløpet av en oppsigelsesperiode på tre måneder, der en part ikke har gitt den informasjonen som kreves i artikkkel 6 eller ikke godtar en fagfellevurdering i henhold til artikkkel 7, kan man også ta en beslutning om ensidig å suspendere anerkjennelsen av ekvivalens av lovene og forskriftene som er nevnt i tillegg 3 eller 4 med hensyn til de relevante økologiske produktene som er oppført i tillegg 1 eller 2.
8. Dersom anerkjennelsen av ekvivalens blir opphevet i overensstemmelse med denne artikkelen, skal partene på anmodning fra en part drøfte saken via komiteen for tekniske handelshindringer (TBT) og gjøre sitt ytterste for å vurdere eventuelle tiltak som vil kunne gjøre det mulig å anerkjenne ekvivalens på nytt.
9. Når det gjelder produkter som ikke er oppført i tillegg 1 eller 2, skal ekvivalensen drøftes av komiteen for tekniske handelshindringer etter anmodning fra en part.

ARTIKKEL 4

Import og omsetning

1. Island og Norge skal akseptere importen til deres områder av produktene som er oppført i tillegg 1, samt omsetning av disse produktene i markedet som økologiske produkter, forutsatt at disse produktene overholder lovene og forskriftene i Storbritannia som er oppført i tillegg 3 og ledsages av et medfølgende kontrollsertifikat utstedt av et kontrollorgan som er anerkjent av Storbritannia og angitt til Island og Norge som nevnt i punkt 3.
2. Storbritannia skal akseptere import av produktene som er oppført i tillegg 2 til sitt område, samt omsetning av disse produktene i markedet som økologiske produkter, forutsatt at disse produktene overholder lovene og forskriftene i Island og Norge som er oppført i tillegg 4 og ledsages av et kontrollsertifikat utstedt av et kontrollorgan anerkjent av Island og Norge og angitt for Storbritannia som nevnt i punkt 3.
3. Hver part anerkjenner kontrollmyndighetene eller kontrollorganene som den andre parten har angitt som ansvarlige for å utføre relevante kontroller når det gjelder økologiske produkter som omfattes av anerkjennelsen av ekvivalens som nevnt i artikkkel 3 (Anerkjennelse av ekvivalens), samt for utstedelse av kontrollsertifikatet som nevnt i punkt 1 og 2 i denne artikkelen med sikte på import til og omsetning på den andre partens område.

4. Den importerende parten skal i samarbeid med den andre parten tildele kodenumre til hver relevant kontrollmyndighet og kontrollorgan som er angitt av den andre parten.

ARTIKKEL 5

Merking

1. Produkter som importeres til en parts område i samsvar med dette vedlegget, skal oppfylle kravene til merking som er angitt i den importerende parts lover og forskrifter, som er oppført i tillegg 3 og 4. Disse produktene kan være påført økologiske logoer for Island eller Norge, enhver økologisk logo i Storbritannia eller en kombinasjon av disse logoene, som angitt i relevante lover og forskrifter, forutsatt at disse produktene overholder merkekravene for den respektive logoen eller logoene.
2. Partene forplikter seg til å unngå misbruk av vilkårene som refererer til økologisk produksjon i forhold til økologiske produkter som er omfattet av anerkjennelse av ekvivalens i henhold til dette vedlegget.
3. Partene forplikter seg til å beskytte de økologiske logoene til Island og Norge og enhver britisk økologisk logo som er angitt i relevante lover og forskrifter mot misbruk eller etterligning. Partene skal sørge for at de økologiske logoene til Island og Norge og enhver økologisk logo i Storbritannia kun brukes til merking, reklame eller kommersielle dokumenter av økologiske produkter som overholder lovene og forskriftene som er oppført i tillegg 3 og 4.

ARTIKKEL 6

Utveksling av informasjon

1. Partene skal utveksle all relevant informasjon med hensyn til gjennomføring og anvendelse av dette vedlegget. Spesielt skal hver part innen 31. mars i det andre året etter ikrafttredelse av denne avtalen, og innen 31. mars påfølgende år sende følgende til den andre:
 - (a) En rapport som inneholder informasjon om typer og mengder økologiske produkter som er eksportert i henhold til dette vedlegget, som dekker perioden fra januar til desember foregående år
 - (b) En rapport om overvåkings- og tilsynsaktivitetene som er utført av sine vedkommende myndigheter, oppnådde resultater og korrigerende tiltak som dekker perioden fra januar til desember foregående år, og

- (c) Detaljer om relevante observerte uregelmessigheter og overtredelser av lover og forskrifter som er nevnt i tillegg 3 eller 4
2. Hver part skal uten unntak oppholde informere den andre parten om:
- (a) Enhver oppdatering av listen over vedkommende myndigheter, kontrollmyndigheter og kontrollorganer, inkludert relevant kontaktinformasjon (spesielt adresse og nettsted)
- (b) Eventuelle endringer eller opphevelser som parten har til hensikt å gjøre i forbindelse med lover eller forskrifter som er oppført i tillegg 3 eller 4, forslag til nye lover eller forskrifter eller relevante foreslår endringer i administrative prosedyrer og praksis knyttet til økologiske produkter som er omfattet av dette vedlegget, og
- (c) Eventuelle endringer eller opphevelser som parten har vedtatt i forbindelse med lover eller forskrifter som er oppført i tillegg 3 eller 4, ny lovgivning eller relevante endringer i administrative prosedyrer og praksis knyttet til økologiske produkter som er omfattet av dette vedlegget.

ARTIKKEL 7

Fagfellevurderinger

1. Etter et forhåndsvarsel på minst seks måneder skal hver part tillate tjenestemenn eller eksperter utpekt av den andre parten å gjennomføre fagfellevurderinger på sitt område for å verifisere at relevante kontrollmyndigheter og kontrollorganer utfører kontrollene som kreves for å implementere dette vedlegget.
2. Hver part skal samarbeide med og bistå den andre parten, i den grad det er tillatt i henhold til gjeldende lov, i gjennomføringen av fagfellevurderingene som nevnt i punkt 1, som kan omfatte besøk til kontorer hos relevante kontrollmyndigheter og kontrollorganer, prosessanlegg og sertifiserte operatører.

TILLEGG 1

ØKOLOGISKE PRODUKTER FRA STORBRI TANNIA HVOR ISLAND OG NORGE ANERKJENNER EKVIVALENS

Beskrivelse	Kommentarer
Ubehandlede planteprodukter	
Levende dyr eller ubehandlete animalske produkter ²	Inkluderer honning
Akvakulturprodukter og tang	
Bearbeidede landbruksprodukter til konsum	
Bearbeidede landbruksprodukter til fôr	
Frø og forplantningsmaterialer	

De økologiske produktene som er oppført i dette tillegget, skal være ubehandlete landbruks- eller akvakulturprodukter produsert i Storbritannia eller bearbeidede landbruksprodukter til konsum eller fôr som er behandlet i Storbritannia med ingredienser som har blitt dyrket i Storbritannia eller som er importert til Storbritannia i samsvar med Storbritannias lover og forskrifter.

² Se fotnote i artikkelen 1.2.

TILLEGG 2

ØKOLOGISKE PRODUKTER FRA ISLAND OG NORGE SOM STORBRITANNIA ANERKJENNER EKVIVALENS FOR

Beskrivelse	Kommentarer
Ubehandlede planteprodukter	
Levende dyr eller ubehandlete animalske produkter ³	Inkluderer honning
Akvakulturprodukter og tang	
Bearbeidede landbruksprodukter til konsum	
Bearbeidede landbruksprodukter til fôr	
Frø og forplantningsmaterialer	

De økologiske produktene som er oppført i dette tillegget skal være ubehandlete landbruks- eller akvakulturprodukter produsert i Island eller Norge eller bearbeidede landbruksprodukter til bruk som mat eller fôr som er bearbeidet i Island eller Norge med ingredienser som har blitt dyrket i Island eller Norge eller som er importert til Island eller Norge i henhold til lover og regler i Island eller Norge.

³ Se fotnote i artikkelen 1.2.

TILLEGG 3

LOVER OG FORSKRIFTER OM ØKOLOGISKE PRODUKTER SOM GJELDER I STORBRITANNIA⁴

Følgende lover og forskrifter gjelder i Storbritannia:

- (d) Beholdt FORORDNING (EF) Nr. 834/2007
- (e) Beholdt FORORDNING (EF) Nr. 889/2008
- (f) Beholdt FORORDNING (EF) Nr. 1235/2008
- (g) Forskriften om økologiske produkter 2009

⁴ Referanser i denne listen til EU-lovgivning anses å være referanser til slik lovgivning, som endret av Storbritannia for å gjelde Storbritannia.

TILLEGG 4

LOVER OG FORSKRIFTER OM ØKOLOGISKE PRODUKTER SOM GJELDER I ISLAND OG NORGE

Følgende lover og forskrifter gjelder i Island og Norge:

- (a) Rådsforordning (EF) nr. 834/2007 av 28. juni 2007 om økologisk produksjon og merking av økologiske produkter og om oppheving av forordning (EØS) nr. 2092/91⁵
- (b) Kommisjonsforordning (EF) nr. 889/2008 av 5. september 2008 om fastsettelse av nærmere regler for gjennomføring av rådsforordning (EF) nr. 834/2007 om økologisk produksjon og merking av økologiske produkter med hensyn til økologisk produksjon, merking og kontroll⁶
- (c) Kommisjonsforordning (EF) nr. 1235/2008 av 8. desember 2008 om fastsettelse av nærmere regler for gjennomføring av rådsforordning (EF) nr. 834/2007 med hensyn til ordningene for import av økologiske produkter fra tredjestaer⁷

⁵ OJ L 189, 20.7.2007, s. 1.

⁶ OJ L 250, 18.9.2008, s. 1.

⁷ OJ L 334, 12.12.2008, s. 25.

VEDLEGG-TBT-V

HANDEL MED VIN

ARTIKKEL 1

Omfang og definisjoner

1. Dette vedlegget gjelder vin som hører inn under overskrift 22.04 i det harmoniserte systemet (HS).
2. I dette vedlegget betyr "vin produsert i" friske druer, druemost og druemost i gjæring som er brukt til fremstilling av vin eller som tilsetning til vin på den eksporterende partens territorium.

ARTIKKEL 2

Produktdefinisjoner, ønologisk praksis og prosesser

1. Ønologisk praksis for vin som er anbefalt og publisert av International Organization of the Vine and Wine (OIV) skal anses som relevante internasjonale standarder for formålet med dette vedlegget.
2. Hver av partene skal godkjenne import og salg av vin til konsum som er produsert hos den andre parten, dersom vinen er produsert i samsvar med:
 - (a) produktdefinisjoner som er tillatte hos hver part i henhold til lover og forskrifter som er nevnt i tillegg 1
 - (b) ønologisk praksis som er etablert hos hver part i henhold til lover og forskrifter som er nevnt i tillegg 1 som er i samsvar med de relevante OIV-standardene
 - (c) ønologisk praksis og restriksjoner som er etablert hos hver part som ikke er i samsvar med de relevante OIV-standardene, oppført i tillegg 2.
3. Felleskomiteen skal ha fullmakt til å endre tilleggene som det er referert til i punkt 2.

ARTIKKEL 3

Sertifiseringskrav ved import til partenes respektive territorier

1. For vin som er produsert hos en part og satt på markedet til den andre parten, skal dokumentasjonen og sertifiseringen som kan kreves av en av partene begrenses til et sertifikat som angitt i tillegg 3, autentisert i samsvar med den eksporterende partens lover og forskrifter.
2. Sertifikatet som kreves i henhold til punkt 1 kan være et elektronisk dokument. Tilgang til det elektroniske dokumentet eller dataene som er nødvendige for etableringen skal gis av hver part på forespørsel fra den andre partens kompetente myndighet der varene skal settes i fri omsetning. Dersom tilgang til de aktuelle elektroniske systemene ikke er tilgjengelig, kan de nødvendige dataene også forespørres i form av et papirdokument.
3. Felleskomiteen skal ha fullmakt til å endre tillegg 3.
4. Analysemetodene som OIV har anerkjent og publisert som referansemetoder skal brukes som referansemetoder ved bestemmelse av vinens analytiske sammensetning i forbindelse med kontroll.

ARTIKKEL 4

Matvareinformasjon og partikoder

1. Med mindre annet er spesifisert i denne artikkelen, må merkingen av vin som blir importert og markedsført i henhold til denne avtalen være i samsvar med lovene og forskriftene som gjelder på den importerende partens territorium.
2. En part skal ikke kreve at noen av følgende datoer eller tilsvarende skal vises på vinens beholder, etikett eller emballasje:
 - (a) dato for emballering
 - (b) dato for tapping
 - (c) dato for produksjon eller fremstilling
 - (d) utløpsdato, siste forbruksdag innen-dato, brukes eller konumeres innen-dato, utløper etter dato
 - (e) dato for minimum holdbarhet, best-innen-dato, best kvalitet før-dato
 - (f) selges innen-dato

Ved unntak fra punkt (e) i det første underavsnittet kan en part kreve visning av dato for minimal holdbarhet på produkter som på grunn av tilsetning av

lett bedervelige ingredienser kan ha en kortere dato for minimum holdbarhet enn det forbrukeren normalt ville forvente.

3. Hver part skal sørge for at det er angitt en kode på etiketten til pakkede produkter som gjør det mulig å identifisere partiet som produktet tilhører, i samsvar med lovgivningen til parten som eksporterer det pakkede produktet. Partikoden skal være lett synlig, tydelig leselig og uutslettelig. En part skal ikke tillate omsetning av pakkede produkter som ikke oppfyller kravene som er satt i dette avsnittet.
4. Hver part skal tillate obligatorisk informasjon, inkludert oversettelser eller en indikasjon på antall standard drikke- eller alkoholenheter når det er nødvendig, som skal vises på en supplerende etikett festet til en vinbeholder. Supplerende etiketter kan festes til en vinbeholder etter import, men før produktet markedsføres i partens område, forutsatt at den obligatoriske informasjonen vises fullstendig og nøyaktig.
5. Den importerende parten skal ikke kreve at etiketten viser allergener som er brukt i produksjon av vin, men som ikke inngår i det ferdige produktet.

ARTIKKEL 5

Overgangstiltak

Vin som på tidspunktet for ikrafttredelse av denne avtalen er produsert, beskrevet og merket i samsvar med lovene og forskriftene til en part, men på en måte som ikke overholder dette vedlegget, kan fortsatt merkes og introduseres i markedet som følger:

- (a) av grossister eller produsenter, i en periode på to år fra ikrafttredelse av denne avtalen
- (b) av forhandlere, til partiene er oppbrukt.

ARTIKKEL 6

Utveksling av opplysninger

Partene skal samarbeide og utveksle informasjon om alle spørsmål som er relevante for implementering av dette vedlegget i komiteen for tekniske handelshindringer.

ARTIKKEL 7

Evaluering

Partene skal senest tre år etter at denne avtalen trer i kraft vurdere ytterligere tiltak for å legge til rette for handel av vin mellom partene.

TILLEGG 1

PARTENES LOVER OG FORSKRIFTER

STORBRITANNIAS LOVER OG FORSKRIFTER¹

Lover og forskrifter som det blir referert til i andre avsnitt av artikkel 2 (produktdefinisjoner, ønologisk praksis og prosesser) om:

- (a) produktdefinisjoner:
 - (i) Beholdt forordning (EU) nr. 1308/2013, spesielt produksjonsregler i vinsektoren, i henhold til artiklene 75, 81 og 91 og nevnte forordnings del IV i vedlegg II og del II av vedlegg VII og dens implementeringsregler, herunder påfølgende endringer
 - (ii) Den delegerte kommisjonens beholdte forordning (EU) 2019/33, når den blir innlemmet i EØS-avtalen, spesielt artikkel 47, 52 til 54 og vedlegg III, V og VI til denne forordningen, inkludert påfølgende endringer
 - (iii) Beholdt forordning (EU) nr. 1169/2011, inkludert påfølgende endringer
- (b) Ønologisk praksis og restriksjoner:
 - (i) Beholdt forordning (EU) nr. 1308/2013, spesielt ønologisk praksis og restriksjoner i henhold til artiklene 80 og 83 og nevnte forordnings vedlegg VIII og dens implementeringsregler, inkludert påfølgende endringer
 - (ii) Den delegerte kommisjonens beholdte forordning (EU) 2019/934, når den blir innlemmet i EØS-avtalen, inkludert påfølgende endringer

LOVER OG FORSKRIFTER I ISLAND OG NORGE:

¹ Referanser i denne listen til EU-lovgivning anses å være referanser til slik lovgivning, som endret av Storbritannia for å gjelde Storbritannia.

Lover og forskrifter som det blir referert til i andre avsnitt av artikkel 2 (produktdefinisjoner, ønologisk praksis og prosesser) om:

(a) produktdefinisjoner:

- (i) Europaparlamentet og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013², spesielt produksjonsregler i vinsektoren, i henhold til artiklene 75 (3) (f), (g), (h), (k) og (m) (4) og 81, samt nevnte forordnings del IV i vedlegg II og del II av vedlegg VII og dens implementeringsregler, inkludert påfølgende endringer
- (ii) Den delegerte kommisjonsforordningen (EU) 2019/33³ ved innføring,, spesielt artikkel 47, 52 til 54 og vedlegg III, V og VI til denne forordningen, inkludert påfølgende endringer
- (iii) Forordning (EU) nr. 1169/2011 av Europaparlamentet og Rådet⁴, inkludert påfølgende endringer

(b) Ønologisk praksis og restriksjoner:

- (i) Forordning (EU) nr. 1308/2013, spesielt om ønologisk praksis og restriksjoner i henhold til artiklene 80 og 83 (2) og (3) og nevnte forordnings vedlegg VIII og dens implementeringsregler, inkludert påfølgende endringer

² Europaparlamentet og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 av 17. desember 2013, som etablerer en felles organisering av markedene innen landbruksprodukter og opphevelse av Rådets forordning (EØS) nr. 922/72, (EØS) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007 (OJ L 347, 20.12.2013, s. 671).

³ Den delegerte kommisjonsforordningen (EU) 2019/33 av 17. oktober 2018 om supplerende regler til Europaparlamentet og Rådets forordning (EU) Nr 1308/2013 når det gjelder søknader om beskyttelse av opprinnelsesbetegnelser, geografiske indikasjoner og tradisjonelle termer i vinsektoren, innsigelsesprosedyre, bruksbegrensninger, endringer i produktspesifikasjoner, fjerning av beskyttelse, merking og presentasjon (OJ L 9, 11.1.2019, s. 2).

⁴ Europaparlamentet og Rådets Forordning (EU) nr. 1169/2011 av 25. oktober 2011 om levering av matvareinformasjon til forbrukerne, Europaparlamentet og Rådets endringsforordning (EF) nr. 1924/2006 og (EF) nr. 1925/2006, og Europaparlamentet og Rådets kommisjonsdirektiv om opphevelse av kommisjonsdirektiv 87/250/EØS, rådsdirektiv 90/496/EØS, kommisjonsdirektiv 1999/10/EF, direktiv 2000/13/EF, samt kommisjonsdirektivene 2002/67/EF og 2008/5/EF og kommisjonsforordning (EF) nr. 608/2004 (OJ L 304, 22.11.2011, s. 18).

- (ii) Den delegerte kommisjonsforordningen (EU) 2019/934⁵ ved innføring,⁶, inkludert påfølgende endringer

⁵ Den delegerte kommisjonsforordningen (EU) 2019/33 av 17. oktober 2018 om supplerende regler til Europaparlamentet og Rådets forordning (EU) nr 1308/2013 når det gjelder søknader om beskyttelse av opprinnelsesbetegnelser, geografiske indikasjoner og tradisjonelle termer i vinsektoren, innsigelsesprosedyre, bruksbegrensninger, endringer i produktspesifikasjoner, fjerning av beskyttelse, merking og presentasjon (OJ L 9, 11.1.2019, s. 2).

⁶ Den delegerte kommisjonsforordningen (EU) 2019/934 av 12. mars 2019 om supplerende regler til Europaparlamentet og Rådets forordning (EU) nr 1308/2013 når det gjelder områder for vindyrking der alkoholholdig styrke kan økes, autorisert ønologisk praksis og restriksjoner som gjelder for produksjon og bevaring av vinrankeprodukter, minimum alkoholprosent for biprodukter og deres avhending, samt publisering av OIV-filer (OJ L 149, 7.6.2019, s. 1).

TILLEGG 2

YTTERLIGERE ØNOLOGISK PRAKSIS OG RESTRIKSJONER SOM ER GODKJENT AV PARTENE I FELLESSKAP

1. Konsentrert druemost, rektifisert konsentrert druemost og sukrose kan brukes til berikelse og sötning under de spesifikke og begrensede forholdene som er angitt i del I av vedlegg VIII til forordning (EU) nr 1308/2013 og i del I av vedlegg VIII til Beholdt forordning (EU) nr. 1308/2013, med forbehold om at bruk av disse produktene i rekonstruert form i vin som er omfattet av denne avtalen er utelukket.
2. Tilsetning av vann i vinproduksjon er ikke tillatt, unntatt der det kreves på grunn av en bestemt teknisk nødvendighet.
3. Fersk vinberme kan brukes under de spesifikke og begrensede vilkårene som er angitt i linje 11.2 i tabell 2 av Del A i vedlegg I til den delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/934, samt i linje 11.2 i tabell 2 av Del A i vedlegg I til den delegerte kommisjonens beholdte forordning (EU) 2019/934.

TILLEGG 3

MAL FOR EGENSERTIFIKAT FOR VIN IMPORTERT FRA ISLAND ELLER NORGE / STORBRITANNIA TIL STORBRITANNIA / ISLAND ELLER NORGE (1)

1. Ekspортør (navn og adresse)	2. Serienr. (2)
3. Importør (navn og adresse)	4. Kompetent myndighet på utsendelsesstedet i Island/Norge / Storbritannia (3)
5. Tollstempel (kun for offisiell bruk i Island/Norge / Storbritannia)	
6. Transportmidler og transportdetaljer (4)	7. Sted for lossing (hvis forskjellig fra 3)
8. Beskrivelse av det importerte produktet (5)	9. Antall i l/hl/kg
	10. Antall beholdere (6)
11. Sertifikat	
Produktet beskrevet ovenfor er ment for direkte menneskelig konsum og er i samsvar med definisjoner og ønologisk praksis som er godkjent i henhold til vedlegg TBT-V (Handel med vin) til Avtalen mellom Island og Norge, som den ene parten, og Storbritannia og Nord-Irland som den andre parten. Den er produsert av en produsent som er underlagt inspeksjon og tilsyn av følgende kompetente myndighet (7):	
Avsender som sertifiserer informasjonen ovenfor (8)	
Avsenders identifikasjon (9)	
Sted, dato og underskrift fra avsender	

1. I samsvar med artikkel 3(1) i vedlegg TBT-V (Handel med vin) til Avtalen mellom Island og Norge, som den ene parten, og Storbritannia og Nord-Irland som den andre parten.
2. Angi sporingsnummer på forsendelsen, dvs. et serienummer som identifiserer forsendelsen i eksportørens registre.
3. Angi fullt navn, adresse og kontaktinformasjon til den kompetente myndigheten i Island eller Norge eller i Storbritannia hvor forsendelsen eksporteres fra, som er ansvarlig for å verifisere informasjonen det blir referert til i dette sertifikatet.
4. Angi transport som brukes for levering til innreisestedet til Island eller Norge eller Storbritannia, spesifiser transportmodus (skip, fly osv.) og gi navn på transportmiddelet (navn på skip, antall flyvninger osv.)
5. Angi følgende informasjon:
 - (a) Salgsbetegnelse slik den vises på etiketten
 - (b) Navn på produsent
 - (c) Område for vindyrking
 - (d) Navn på produksjonsland (Island, Norge eller Storbritannia)
 - (e) Geografisk betegnelse hvis relevant
 - (f) Totalt alkoholinnhold i volumet
 - (g) Fargen på produktet (angi "rød", "rosé", "rosa" eller "hvit")
6. Kombinert nomenklaturkode (CN-kode)
7. En beholder betyr en beholder for vin som rommer mindre enn 60 liter. Antall beholdere kan være antall flasker.
8. Angi fullt navn, adresse og kontaktinformasjon til den relevante kompetente myndigheten i Island eller Norge eller i Storbritannia.
9. Angi fullt navn, adresse og kontaktinformasjon til avsender.
10. Angi:
 - (a) For Island og Norge: avgiftsnummer i systemet for utveksling av avgiftsinformasjon (SEED) eller mva-nummer i tilfelle avsender ikke har noe SEED-nummer, eller en referanse til nummeret i listen eller registeret som er fastsatt i artikkel 8(3) i den delegerte kommisjonsforordningen (EU) 2018/273⁷

⁷ Den delegerte kommisjonsforordningen (EU) 2018/273 av 11. desember 2017 om supplerende regler til Europaparlamentet og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 når det gjelder ordningen med autorisasjoner for

- (b) For Storbritannia: Systemet for utveksling av avgiftsinformasjon (SEED) eller mva-nummer i tilfelle avsender ikke har noe SEED-nummer eller referanse til WSB-nummeret.

planting av vinstokker, fortegnelser over vingårder, tilhørende dokumenter og sertifisering, inn- og utførselsregistreringer, obligatoriske erklæringer, varsler og offentliggjøring av varslet informasjon, samt supplerende regler til Europaparlamentet og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 med hensyn til relevante kontroller og sanksjoner, endring av kommisjonsforskrifter (EF) nr. 555/2008, (EF) nr. 606/2009 og (EF) nr. 607/2009 og opphevelse av kommisjonsforordning (EF) nr. 436/2009 og den delegerte kommisjonsforordning (EU) 2015/560 (OJ L 58, 28.2.2018, s. 1).

VEDLEGG I

OMFATTET AV [ARTIKKEL X.6]

BESTEMMELSER OG REGLER VEDRØRENDE SANITÆRE OG PLANTESANITÆRE SAKER

INTRODUKSJON

Når bestemmelsene i dette vedlegget henviser til sanitære tiltak som for Island og Norge er underlagt EØS-avtalen, forstår partene at slike tiltak blir besluttet av EU, og at Island og Norge, samtidig med EUs medlemsstater, iverksetter tilsvarende tiltak på grunnlag av relevante EU-lover og i samsvar med deres forpliktelser i henhold til EØS-avtalen.

DEL 1

Offisielle sertifikater

1. Hvis den importerende part krever offisielle sertifikater, skal modellsertifikatene være i samsvar med prinsippene nedfelt i de internasjonale standardene i Codex, IPPC og OIE.
2. Partene skal fremme bruken av elektroniske sertifikater og annen teknologi for å lette handelen.

DEL 2

Kriterier og prosedyrer ved import

1. Den eksporterende part skal sørge for at produkter som eksporteres til den andre parten, herunder dyr og animalske produkter, planter og planteprodukter eller andre relaterte produkter, oppfyller SPS-kravene til den importerende part.
2. Den importerende part kan kreve at import av bestemte produkter er underlagt godkjenning. Slik godkjenning skal gis når en anmodning er fremsatt av vedkommende myndighet hos den eksporterende part, som objektivt til tilfredsstillelse for den importerende part, viser at godkjenningskravene til den importerende part er oppfylt.

3. Den importerende part skal ikke innføre godkjenningskrav som kommer i tillegg til de som gjaldt per [31. desember 2020], med mindre anvendelse av slike krav for ytterligere produkter er berettiget for å redusere en betydelig risiko for menneskers-, dyr- eller plantehelse.
4. Den importerende part skal fastsette og kommunisere til den andre parten importvilkår for alle produkter. Den importerende part skal sørge for at dens importbetingelser blir brukt på en forholdsmessig og ikke-diskriminerende måte.
5. Hver part skal sørge for at alle kontroll-, inspeksjons- og godkjenningsprosedyrer initieres og fullføres uten unødig forsinkelse. Påkrevd informasjon skal være begrenset til det som er nødvendig for at godkjenningsprosessen skal ta hensyn til informasjon som allerede er tilgjengelig hos den importerende part, for eksempel om den eksporterende parts lovgivning og revisjonsrapporter.
6. Med unntak av behørig begrunnede forhold knyttet til sitt beskyttelsesnivå, skal hver part sørge for en overgangsperiode mellom publiseringen av endringer i godkjenningsprosedyrene og deres anvendelse, for å tillate den andre parten å bli kjent med og tilpasse seg endringene. Hver av partene skal ikke forlenge godkjenningsprosessen unødig for søknader som er sendt inn før publisering av endringene.
7. I forhold til prosessene beskrevet i punktene nr. 2 til 5 i denne artikkelen skal følgende tiltak iverksettes:
 - (a) så snart den importerende part har avsluttet sin vurdering, skal den straks treffe alle nødvendige lovgivningsmessige og administrative tiltak for at handel skal foregå uten unødig forsinkelse,
 - (b) den eksporterende part skal:
 - (i) gi all relevant informasjon som kreves av den importerende part, og
 - (ii) gi rimelig tilgang til den importerende part for revisjon og andre relevante prosedyrer.
8. Den importerende part skal godta vareforsendelser uten å kreve at den importerende part bekrefter at disse varene er i samsvar med regelverket før de forlater den eksporterende parts territorium.
9. En part kan kreve inn avgifter for kostnadene for å gjennomføre spesifikke veterinære grensekontroller. Disse skal ikke overstige dekning av kostnadene.

10. Den importerende part skal ha rett til å utføre importkontroller av produkter som importeres fra den eksporterende part for å sikre at de er i samsvar med importkravene.
11. Importkontrollene som utføres på produkter som importeres fra den eksporterende part, skal være basert på en risikovurdering forbundet med slik import. Importkontroll skal bare utføres i den grad det er nødvendig for å beskytte menneskers, dyre- eller planteliv eller helse, uten unødig forsinkelse og med en minimumseffekt på handelen mellom partene.
12. Informasjon om andelen produkter fra den eksporterende part kontrollert ved import, skal gjøres tilgjengelig av den importerende part på anmodning fra den eksporterende part.
13. Hvis importkontrollen viser at de relevante importbetingelsene ikke er i samsvar med kravene, må den importerende partens tiltak være basert på en vurdering av risikoene som er involvert, og ikke være mer handelsbegrensende enn nødvendig for å oppnå tilfredsstillende nivå for beskyttelse.

DEL 3

Lister over godkjente virksomheter

1. Når det er berettiget, kan den importerende part føre en liste over godkjente virksomheter som oppfyller importkravene som en betingelse for å tillate import av animalske produkter fra disse virksomhetene.
2. Med mindre det er berettiget for å redusere en betydelig risiko for menneskers eller dyrs helse, skal det bare kreves lister over godkjente virksomheter for påkrevde produkter per [31. desember 2020].
3. Den eksporterende part skal informere den importerende part om sin liste over virksomheter som oppfyller den importerende parts betingelser, og som skal være basert på garantier gitt av den eksporterende part.
4. På anmodning fra den eksporterende part skal den importerende part godkjenne virksomheter som ligger på den eksporterende parts territorium, basert på garantier gitt av den eksporterende part, uten forutgående inspeksjon av individuelle virksomheter.
5. Med mindre den importerende part ber om ytterligere informasjon og med forbehold om garantier fra den eksporterende part, skal den importerende part treffen de nødvendige lovgivningsmessige eller administrative tiltakene, i samsvar med gjeldende juridiske

prosedyrer, for å tillate import fra disse virksomhetene uten unødig forsinkelse.

6. Listen over godkjente virksomheter skal gjøres offentlig tilgjengelig av den importerende part.
7. Når den importerende part bestemmer seg for å avvise den eksporterende parts anmodning om å legge til en virksomhet på listen over godkjente virksomheter, skal den straks underrette den eksporterende part og sende et svar, inkludert informasjon, om årsaken til avvisning av virksomhetens godkjenning.

DEL 4

Anerkjennelse av dyresykdomsstatus og regionale forhold

1. Partene skal anerkjenne begrepet soneinndeling, inkludert sykdomsfrie områder og områder med lav sykdomsutbredelse, og skal anvende det i handelen mellom partene, i samsvar med SPS-avtalen, inkludert retningslinjer for å fremme den praktiske gjennomføringen av artikkel 6 i SPS-avtalen (WTO/SPS-komit  beslutning G/SPS/48) og de relevante anbefalingene, standardene og retningslinjene til OIE. SPS-komiteen under denne avtalen, kan definere ytterligere detaljer for disse prosedyrene, gitt at de tar i betraktning alle relevante SPS-avtaler og OIE-standarder, retningslinjer eller anbefalinger.
2. Partene kan også bli enige om    samarbeide om opprettelsen av soner og omfanget av segmenter, som er omtalt i kapittel 4.4 og 4.5 i OIEs landdyrhelsekode og kapittel 4.1 og 4.2 i OIEs helsekode for akvatiske dyr.
3. Ved etablering eller vedlikehold av sonene henvist til i punkt nr. 1, skal partene vurdere faktorer som geografi, økosystemer, epidemiologisk overvåking og effektiv veterina   kontroll.
4. Når det gjelder dyr og animalske produkter, skal den importerende part, når den etablerer eller opprettholder importvilk  r på anmodning fra den eksporterende part, anerkjenne de sykdomsfrie områdene som ble opprettet av den eksporterende part som grunnlag for    vurdere    tillate eller opprettholde importen, uten henvisning til punktene nr. 6 og 7.
5. Den eksporterende part skal identifisere delene av sitt område nevnt i punkt nr. 4 og, dersom det blir bedt om, gi en fullstendig forklaring og informasjon basert på OIE-standardene, eller på andre m  ter etablert av SPS-komiteen under denne avtalen, basert på erfaringskunnskap tilegnet fra det eksporterende partens relevante myndigheter.

6. Partene skal anerkjenne de sykdomsfrie områdene som er på plass per [31. desember 2020].
7. Punkt 6 skal også gjelde for påfølgende tilpasninger til de sykdomsfrie områdene, unntatt i tilfeller av vesentlige endringer i sykdomsstatusen.
8. Partene kan utføre revisjon og verifisering i henhold til del 5 ([Revisjon og verifisering]) for å gjennomføre punktene nr. 4 til 7 i denne artikkelen.
9. Partene skal etablere et tett samarbeid med det formål å opprettholde tilliten til prosedyrene i forbindelse med etablering av sykdomsfrie områder og områder med lav sykdomsutbredelse, med sikte på å minimere påvirkning på handelen.
10. Den importerende part skal basere sin egen bestemmelse av den eksporterende parts helsestatus, eller deler av den, på den informasjon den eksporterende part har gitt i samsvar med SPS-avtalen og OIE-standardene, og ta hensyn til enhver beslutning som er truffet av den eksporterende part.
11. Dersom den importerende part ikke godtar bestemmelsen fra den eksporterende part som nevnt i punkt nr. 10 i denne [artikkelen], skal den importerende part objektivt begrunne og forklare den eksporterende part årsakene til dette, og på anmodning holde konsultasjoner i samsvar med punkt nr. 2 i artikkel [X.11] ([Notifikasjoner og konsultasjoner]).
12. Hver part skal sørge for at forpliktelsene fastsatt i punktene nr. 4 til 7, 10 og 11 i denne artikkelen blir utført uten ugrunnet opphold. Den importerende part vil fremskynde anerkjennelsen av sykdomsstatus når statusen er gjenopprettet etter et utbrudd.
13. Når en part anser at en konkret region har en spesiell status med hensyn til en konkret sykdom og som oppfyller kriteriene fastsatt i OIEs landdyrhelsekode kapittel 1.2 eller OIEs helsekode for akvatiske dyr kapittel 1.2, kan den be om anerkjennelse av denne statusen. Den importerende part kan be om ytterligere garantier med hensyn til import av levende dyr og animalske produkter som er i tråd med status.

DEL 5

Revisjoner og verifiseringer

1. Den importerende part kan utføre revisjon og verifisering av følgende:

- (a) hele, eller deler av, den eksporterende parts myndigheters inspeksjons- og sertifiseringssystem, og
 - (b) resultatene av kontrollene utført under den eksporterende parts inspeksjons- og sertifiseringssystem.
2. Partene skal utføre revisjoner og verifikasininger i samsvar med bestemmelsene i SPS-avtalen, samtidig som de tar hensyn til de relevante internasjonale standardene, retningslinjene og anbefalingene i Codex, OIE eller IPPC.
3. For å utføre revisjon og verifikasiing kan den importerende part utføre revisjoner og verifikasiing ved hjelp av forespørslar om informasjon fra den eksporterende part eller revisjons- og verifikasjonsbesøk til den eksporterende part, som kan omfatte:
 - (a) en vurdering av hele, eller deler av, vedkommende myndigheters totale kontrollprogram, inkludert, når det er hensiktsmessig, gjennomgang av revisjons- og inspeksjonsaktiviteter,
 - (b) kontroller på stedet, og
 - (c) innsamling av informasjon og data for å vurdere årsakene til gjentatte eller nye problemer i forbindelse med eksport av produkter.
4. Den importerende part skal dele resultatene og konklusjonene fra revisjon og verifikasiing som er utført i henhold til punkt nr. 1 med den eksporterende part. Den importerende part kan gjøre disse resultatene offentlig tilgjengelige.
5. Før revisjon eller verifikasiing begynner, skal de berørte partene diskutere formålet og omfanget av revisjonen eller verifikasiingen, kriteriene eller kravene som den eksporterende parten skal vurderes mot, og reiseruten og prosedyrene for gjennomføring av revisjon eller verifikasiing som skal fastsettes i en revisjons- eller kontrollplan. Med mindre annet er avtalt mellom partene, skal den importerende part gi den eksporterende part en revisjons- eller kontrollplan minst 30 dager før revisjon eller verifikasiingen begynner.
6. Den importerende part skal gi den eksporterende part muligheten til å kommentere utkastet til revisjons- eller verifikasiingsrapport. Den importerende part skal levere en endelig rapport til den eksporterende part innen to måneder fra mottakelsesdatoen for disse kommentarene.
7. Hver part skal dekke sine egne kostnader forbundet med en revisjon eller verifikasiing.

DEL 6

Nødtiltak

1. Hvis den importerende part anser at det er en alvorlig risiko for menneskers, dyrs- eller planteliv eller helse, kan den uten forhåndsvarsel treffe de nødvendige tiltak for å beskytte menneskers, dyrs- eller planteliv eller helse. For vareforesendelser som er i transitt mellom den importerende part og den eksporterende part, skal den importerende part vurdere den mest passende og forholdsmessige løsningen for å unngå unødvendig påvirkning på handelen.
2. Parten som innfører tiltakene skal underrette den andre parten om et nødtiltak så snart som mulig etter sin beslutning om å iverksette tiltaket og senest 24 timer etter at avgjørelsen er tatt. Hvis en part ber om tekniske konsultasjoner for å adressere nødtiltaket, må de tekniske konsultasjonene holdes innen ti dager etter meldingen om nødtiltaket. De berørte partene skal vurdere all informasjon som gis gjennom tekniske konsultasjoner. Disse konsultasjonene skal gjennomføres for å unngå unødvendig påvirkning på handelen. De berørte partene kan vurdere alternativer for å lette gjennomføringen eller erstatte tiltakene.
3. Den importerende part skal innen rimelig tid vurdere informasjonen som ble gitt av den eksporterende part når den treffer sin beslutning om forsendelser, som på tidspunktet for iverksettelsen av nødtiltaket, blir transportert mellom de berørte partene, for å unngå unødvendig påvirkning på handelen.
4. Den importerende part skal sørge for at ethvert nødtiltak som iverksettes på grunnlag nevnt i punkt nr. 1 i denne artikkelen, ikke opprettholdes uten vitenskapelig basis, eller i tilfeller der vitenskapelige basis er utilstrekkelig, vedtatt i samsvar med artikkel 5, punkt nr.7 i SPS-avtalen.

VEDLEGG II

OMFATTET AV **ARTIKKEL [X.XX]**

[SAMARBEID PÅ DET VETERINÆRE OMRÅDET]

Storbritannia – EØS/EFTA Forhandlinger om handelsavtale

**Storbritannias utkast til bindingslister
til vedlegg I og vedlegg II til kapittel X (Tjenester og investeringer)**

Vedlegg I: Eksisterende tiltak

Hovednoter

1. Bindingslisten til en part i dette vedlegg fastsetter i artikkel 3.12 [Uforenelige tiltak – Investeringsliberalisering], artikkel 3.18 [Uforenelige tiltak – Grensekryssende tjenester], og artikkel 3.77 [Uforenelige tiltak – Juridiske tjenester], vedkommende parts reservasjoner med hensyn til fremtidige tiltak som ikke oppfyller forpliktelser pålagt av:

- a) artikkel 3.6 [Markedsadgang – Investeringsliberalisering] eller artikkel 3.14 [Markedsadgang – Grensekryssende tjenester],
- b) artikkel 3.15 [Lokal tilstedeværelse – Grensekryssende tjenester],
- c) artikkel 3.7 [Nasjonal behandling – Investeringsliberalisering] eller 3.16 [Nasjonal behandling – Grensekryssende tjenester],
- [d] artikkel 3.8 [Bestevilkårsbehandling – Investeringsliberalisering] eller 3.17 [Bestevilkårsbehandling – Grensekryssende tjenester],]
- e) artikkel 3.9 [Øverste ledelse og styre],
- f) artikkel 3.10 [Ytelseskrav], eller
- g) artikkel 3.76 [Forpliktelser – Juridiske tjenester].

2. Reservasjonene berører ikke partenes rettigheter og forpliktelser etter Verdens handelsorganisasjons tjenesteavtale (GATS).

3. Hver resvasjon fastsetter følgende elementer:

- (a) «**sektor**», viser til den generelle sektoren der reservasjonen er tatt,
- (b) «**undersektor**», viser til den spesifikke sektoren der reservasjonen er tatt,
- (c) «**næringsgruppering**», viser der relevant til aktiviteten omfattet av reservasjonen i henhold til CPC, ISIC Rev. 3.1, eller som uttrykkelig beskrevet på annen måte i nevnte reservasjon,
- (d) «**reservasjontype**» spesifiserer forplikelsen som er nevnt i nr. 1, og som det er tatt en reservasjon for,
- (e) «**tiltak**», angir lovgivning eller andre tiltak, som nærmere beskrevet der de er angitt, avhengig av hva som passer best, og der det er angitt av elementet «**beskrivelse**», som reservasjonen er tatt for. Med «**tiltak**» nevnt i elementet «**tiltak**»,
 - i) menes tiltaket som endret, opprettholdt eller fornyet per denne avtales ikrafttredelsesdato,
 - ii) inkluderes et hvilket som helst underordnet tiltak vedtatt eller opprettholdt med henvisning til tiltaket og i forenlighet med det, og
- (f) «**beskrivelse**», fastsettelse av uforenelige sider ved eksisterende tiltak som er omfattet av reservasjonen.

En part kan også innta elementet «**myndighetsnivå**» i en reservasjon for å angi på hvilket myndighetsnivå tiltaket som reservasjonen er tatt for, opprettholdes.

4. For å unngå tvil presiseres det at, for det tilfellet at en part vedtar et nytt tiltak på et annet nivå enn det som reservasjonen opprinnelig var tatt på og det opprinnelige tiltaket nevnt i «**tiltak**», og dette nye tiltaket– innen det territoriet det får anvendelse for – faktisk erstatter det uforenelige aspektet ved det opprinnelige tiltaket, skal det nye tiltaket anses for å utgjøre en «**endring**» som definert i artikkel 3.12 [Uforenelige tiltak – Investeringsliberalisering]; artikkel 3.18 [Uforenelige tiltak – Grensekryssende

tjenester]; Artikkel 3.28 [Uforenelige tiltak – Fysiske personers innreise og midlertidige opphold for forretningsformål] og Artikkel 3.77 [Uforenelige tiltak – Juridiske tjenester].

5. Ved fortolkning av en reservasjon skal alle elementene i reservasjonen vurderes. En reservasjon skal fortolkes i lys av de relevante forpliktelser som reservasjonen er tatt mot. Elementet «tiltak» skal ha forrang fremfor øvrige elementer.

6. I hver parts bindingsliste:

- a) menes med «ISIC Rev. 3.1», De forente nasjoners International Standard Industrial Classification of all Economic Activities som oppført i Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, No. 4, ISIC Rev. 3.1, 2002,
- b) menes med «CPC», the Provisional Central Product Classification som oppført i (Statistical Papers, Series M, No. 77, Department of International Economic and Social Affairs, Statistical Office of the United Nations, New York, 1991).

7. I hver parts bindingsliste er en reservasjon med hensyn til krav om lokal tilstedeværelse på en parts territorium tatt mot artikkel 3.15 [Lokal tilstedeværelse], og ikke mot artikkel 3.14 [Markedsadgang – Grensekryssende tjenester] eller 3.16 [Nasjonal behandling – Grensekryssende tjenester]. Videre er et slikt krav ikke tatt som en reservasjon mot artikkel 3.7 [Nasjonal behandling – Investeringsliberalisering].

8. Listen under reservasjoner inneholder ikke tiltak med hensyn til kvalifikasjonskrav og fremgangsmåter, tekniske standarder og lisenskrav og -prosedyrer når disse ikke utgjør en begrensning av markedsadgang og nasjonal behandling som definert i artikkel 3.6 [Markedsadgang – Investeringsliberalisering], artikkel 3.7 [Nasjonal behandling – Investeringsliberalisering], artikkel 3.14 [Markedsadgang – Grensekryssende tjenester], artikkel 3.15 [Lokal tilstedeværelse – Grensekryssende tjenester], artikkel 3.16 [Nasjonal behandling – Grensekryssende tjenester] eller artikkel 3.76 [Forpliktelser – Juridiske tjenester]. Disse tiltakene kan omfatte særlig behov for å oppnå en tillatelse, for å overholde en forpliktelse til å tilby leveringspliktige tjenester, for å ha anerkjente kvalifikasjoner i regulerte sektorer, for å bestå bestemte eksamener, herunder språkeksamener, for å oppfylle krav til utøvere av et bestemt yrke, f.eks. medlemskap i en yrkessammenslutning, for å ha en lokal representant som utfører service eller for å sikre seg en lokal adresse, eller av hensyn til regulering og planlegging av krav, eller eventuelle likebehandlende krav om at visse aktiviteter ikke kan gjennomføres i vernesoner eller verneområder. Selv om slike krav ikke er spesifisert på en liste, vil de fortsatt få anvendelse.

9. For å unngå tvil presiseres det at likebehandlende tiltak ikke utgjør en begrensning av markedsadgang som definert i artikkel 3.6 [Markedsadgang – Investeringsliberalisering], artikkel 3.14 [Markedsadgang – Grensekryssende tjenester] , eller artikkel 3.76 [Forpliktelser – Juridiske tjenester] for ethvert tiltak:

- a) som for å sikre rettferdig konkurranse krever skille mellom eierskap til infrastruktur og eierskap til varer og tjenester som leveres gjennom infrastruktur som nevnt, for eksempel på områdene energi, transport og telekommunikasjon,
- b) som for å sikre rettferdig konkurranse begrenser konsentrasjon av eierskap,
- c) som søker å sikre bevaring og vern av naturressurser og miljø, også med hensyn til klimaendringer, herunder en begrensning av tilgang på, antall og omfang av tildelte konsesjoner, og innføring av midlertidig stans i virksomhet eller forbud,
- d) som legger en begrensning på antallet innvilgede godkjenninger på grunn av tekniske eller fysiske hindringer, for eksempel spekter og frekvenser for telekommunikasjon, eller

- e) som krever at en viss prosentandel aksjeeiere, eiere, partnere eller styremedlemmer i et foretak skal være kvalifisert for eller utøve et bestemt yrke som for eksempel advokat eller regnskapsfører.
10. For å unngå tvil presiseres det at for Island, Liechtenstein og Norge omfatter forpliktsen til å innvilge nasjonal behandling ikke krav om at behandlingen som i Norge innvilges fysiske personer eller foretak fra en annen EØS-stat, eller tiltak vedtatt i henhold til EØS-avtalen skal utvides til å omfatte fysiske personer eller foretak fra Storbritannia. Behandling som nevnt innvilges bare foretak som er opprettet eller organisert i samsvar med lovgivningen i en EØS-stat, og som har sitt vedtektsfestede sete, sin hovedadministrasjon eller sitt hovedforretningssted i EØS-området, herunder foretak etablert i EØS-området og eid eller kontrollert av fysiske personer eller foretak fra Storbritannia.

11. Med hensyn til finansielle tjenester:

- a) I motsetning til utenlandske datterselskaper er filialer etablert direkte i en EØS-stat av en finansinstitusjon utenfor EØS-området, dog med visse begrensede unntak, underlagt tilsynsreguleringer som er harmonisert på EØS-nivå og gir datterselskaper som nevnt mulighet til å foreta nye etableringer og yte grensekryssende tjenester i hele EØS-området. Slike filialer mottar derfor godkjenning for å drive virksomhet på territoriet til en EØS-stat på vilkår som er likeverdige med dem som får anvendelse for nasjonale finansinstitusjoner i den aktuelle EØS-staten, og de kan bli pålagt å oppfylle en rekke spesifikke tilsynskrav som for eksempel, med hensyn til bankvirksomhet og verdipapirer, egne kapitalkrav og andre solvenskrav og krav til rapportering og offentliggjøring av regnskaper eller, med hensyn til forsikringsvirksomhet, spesifikke garanti- og deponeringskrav, egne kapitalkrav og lokalisering i den berørte EØS-staten av aktiva som representerer de tekniske reserver og minst en tredel av solvensmarginen.
- b) Island, Liechtenstein og Norge påtar seg sine forpliktelser med forbehold for gjeldende tilsynsordning i henhold til EØS-lovgivningen og relevant nasjonal lovgivning avledet av denne, herunder tredjelandsbestemmelser og avgjørelser om likeverdighet truffet av EU-kommisjonen og innlemmet i EØS-avtalen. Dersom det etter gjeldende lovgivning kreves likeverdig tilsyn av myndighetene i Storbritannia, er dette kravet oppfylt etter innlemming i EØS-avtalen av en respektiv tilsvarende avgjørelse om likeverdighet truffet av EU-kommisjonen og for det tidsrommet denne avgjørelsen er gyldig.

Storbritannias bindingsliste

Liste over reservasjoner:

Reservasjon nr. 1 – Helsetjenester, sosiale tjenester eller utdanningstjenester

Reservasjon nr. 2 – Yrkestjenester (alle yrker unntatt helserelaterte)

Reservasjon nr. 3 – Yrkestjenester (veterinærtjenester)

Reservasjon nr. 4 – Forsknings- og utviklingstjenester

Reservasjon nr. 5 – Forretningstjenester

Reservasjon nr. 6 – Kommunikasjonstjenester

Reservasjon nr. 7 – Transporttjenester og tjenester i tilknytning til transporttjenester

Reservasjon nr. 8 – Energirelatert virksomhet

Reservasjon nr. 1 – Helse- trygde- eller utdanningstjenester

Sektor: Helse-, trygde- eller utdanningstjenester

Reservasjonsjonstype: Markedsadgang

Nasjonal behandling

Øverste ledelse og styre

Avsnitt: Investeringsliberalisering

Myndighetsnivå: Nasjonalt og regionalt (med mindre noe annet er angitt)

Beskrivelse:

Storbritannia kan ved salg eller avhending av sine eierinteresser i, eller eiendeler tilhørende, et eksisterende statsforetak eller en eksisterende offentlig eid enhet som yter helse- trygde- eller utdanningstjenester (CPC 93, 92), forby eller innføre begrensninger med hensyn til at investorer fra EØS-/EFTA-statene eller deres foretak skal få eie slike interesser eller eiendeler eller muligheten for eierne av slike interesser og eiendeler til å kontrollere foretaket som blir resultatet. I tilknytning til slikt salg eller annen disposisjon kan Storbritannia vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til topplederes og styremedlemmers nasjonalitet eller bosted, samt ethvert tiltak som begrenser antallet leverandører/tjenesteytere.

For formålene med denne reservasjonen:

- i) skal ethvert tiltak som opprettholdes eller vedtas etter at denne avtale er trådt i kraft, og som på tidspunktet for salget eller annen disposisjon forbyr eller innfører begrensninger på eierskapet til eierinteresser eller eiendeler eller innfører krav med hensyn til nasjonalitet eller bosted eller begrenser antallet leverandører/tjenesteytere som beskrevet i denne reservasjonen, anses for å være et eksisterende tiltak, og
- ii) menes med «statsforetak», et foretak som er eid, eller kontrollert gjennom eierinteresser, av Storbritannia, og som inkluderer et foretak etablert etter at denne avtale er trådt i kraft utelukkende med formål å selge eller avhende eierinteresser i, eller eiendeler tilhørende, et eksisterende statsforetak eller en offentlig eid enhet.

Tiltak:

Som fastsatt i elementet Beskrivelse som angitt over.

Reservasjon nr. 2 – Yrkestjenester (alle yrker unntatt helserelaterte)

Sektor – undersektor: Yrkestjenester – Juridiske tjenester, revisjonstjenester

Næringsgruppering: Del av CPC 861, CPC 862

Reservasjonsjonstype: Markedsadgang
Nasjonal behandling

Lokal tilstedeværelse

Avsnitt: Investeringsliberalisering og grensekryssende tjenester

Myndighetsnivå: Nasjonalt og regionalt (med mindre noe annet er angitt)

Beskrivelse:

a) Juridiske tjenester (del av CPC 861)

For å yte visse juridiske tjenester kan det være nødvendig å oppnå autorisasjon eller lisens fra vedkommende myndighet, eller å oppfylle krav om registrering. I den utstrekning kravene for å oppnå autorisasjon eller lisens, eller registrering, er likebehandlende og i samsvar med forpliktelser pålagt i henhold til artikkel 3.76 [Forpliktelser – Juridiske tjenester], er de ikke oppført på listen. Disse kan, for eksempel, omfatte krav om å ha skaffet seg spesifikke kvalifikasjoner, å ha fullført en anerkjent opplæringsperiode, eller krav om medlemskap og kontor eller postadresse innenfor vedkommende myndighets jurisdiksjon.

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Markedsadgang, Nasjonal behandling, Grensekryssende tjenester – Markedsadgang, Lokal tilstedeværelse, Nasjonal behandling:

Oppholdssted (kommersiell tilstedeværelse) kan kreves av relevante yrkessammenslutninger eller tilsynsorganer for yting av visse innenlandske juridiske tjenester i Storbritannia. Likebehandlende juridiske formelle krav får anvendelse.

Oppholdssted kan kreves av relevante yrkesorganisasjoner eller tilsynsorganer for yting av visse innenlandske juridiske tjenester i Storbritannia med hensyn til immigrasjon.

Tiltak:

For England og Wales: the Solicitors Act 1974, the Administration of Justice Act 1985 og the Legal Services Act 2007. For Skottland: the Solicitors (Scotland) Act 1980 og the Legal Services (Scotland) Act 2010. For Nord-Irland: the Solicitors (Northern Ireland) Order 1976. For alle jurisdiksjoner: the Immigration and Asylum Act 1999. I tillegg kan tiltak som får anvendelse i hver jurisdiksjon omfatte krav fastsatt av yrkesorganisasjoner og tilsynsorganer.

b) Revisjonstjenester (CPC 86211, 86212 unntatt regnskaps- og bokføringstjenester)

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Nasjonal behandling og Grensekryssende tjenester – Nasjonal behandling:

Vedkommende myndighet i Storbritannia kan med forbehold om gjensidighet godkjenne kvalifikasjonene til en revisor som er borger av en EØS-/EFTA-stat eller et tredjeland, med sikte på å tillate at vedkommende kan fungere som offisiell revisor i Storbritannia (CPC 8621).

Tiltak:

The Companies Act 2006

Reservasjon nr. 3 – Yrkestjenester (veterinærtjenester)

Sektor – undersektor: Yrkestjenester – veterinærtjenester

Næringsgruppering: CPC 932

Reservasjonsstyppe: Markedsadgang
Lokal tilstedeværelse

Avsnitt: Investeringsliberalisering og grensekryssende tjenester

Myndighetsnivå: Nasjonalt og regionalt (med mindre noe annet er angitt)

Beskrivelse:

Bare medlemmer av Royal College of Veterinary Surgeons (RCVS) kan yte veterinærtjenester i Storbritannia. RCVS' retningslinjer kan kreve fysisk tilstedeværelse av den som skal yte veterinærtjenester.

Tiltak:

Veterinary Surgeons Act 1966

Reservasjon nr. 4 – Forsknings- og utviklingstjenester

Sektor Forsknings- og utviklingstjenester (FoU)

Næringsgruppering: CPC 851, 853

Reservasjonsstyppe: Markedsadgang
Nasjonal behandling
Lokal tilstedeværelse

Avsnitt: Investeringsliberalisering og grensekryssende tjenester

Myndighetsnivå: Nasjonalt og regionalt (med mindre noe annet er angitt)

Beskrivelse:

For offentlig forsknings- og utviklingstjenester (FoU) som drar nytte av finansiering som ytes av Storbritannia, kan eneretter eller autorisasjoner gis bare til borgere av Storbritannia og til juridiske personer fra Storbritannia som har sitt registrerte kontor, sin hovedadministrasjon eller hovedforretningssted i Storbritannia (CPC 851, 853).

Denne reservasjonen berører ikke utelukkelse av anskaffelse foretatt av en part eller subsidier eller tildelinger i nr. 2 og 3 i artikkel 3.1 [Virkeområde].

Tiltak:

Alle for tiden eksisterende og alle fremtidige forsknings- eller innovasjonsprogrammer.

Reservasjon nr. 5 – Forretningstjenester

Sektor – undersektor: Forretningstjenester – Leie- og leasingtjenester uten operatør og andre forretningstjenester

Næringsgruppering: Del av CPC 831

Reservasjontype: Markedsadgang
 Lokal tilstedeværelse
 Nasjonal behandling
 Bestevilkårsbehandling

Avsnitt: Investeringsliberalisering og grensekryssende tjenester

Myndighetsnivå: Nasjonalt og regionalt (med mindre noe annet er angitt)

Beskrivelse:

Ved utleie eller leasing av luftfartøy uten besetning («dry lease») er et luftfartøy fra Storbritannia underlagt gjeldende registreringskrav for luftfartøyer. En «dry lease»-avtale, dvs. avtale om inn- og utleie av luftfartøy uten besetning, og som omfatter et luftfartøy fra Storbritannia, skal være underlagt krav i nasjonal lovgivning om sikkerhet i luftfarten, som forhåndsgodkjenning og andre vilkår som får anvendelse på bruk av luftfartøy registrert i et tredjeland. For å bli registrert kan det kreves at luftfartøyet er eid av fysiske personer som oppfyller spesifikke krav til nasjonalitet, eller av foretak som oppfyller spesifikke kriterier med hensyn til eierskap til og kontroll av foretakets kapital. (CPC 83104).

Med hensyn til tjenester som benytter et databasert reservasjonssystem (CRS), i tilfeller der luftfartsforetak i Storbritannia, av CRS-tjenesteytere som opererer utenfor Storbritannia, ikke gis tilsvarende behandling (i betydningen likebehandlende) som den som gis i Storbritannia, eller der CRS-tjenesteytere i Storbritannia, av luftfartsforetak utenfor Storbritannia, ikke gis tilsvarende behandling som den som gis i Storbritannia, kan det treffes tiltak for å gi tilsvarende diskriminerende behandling, henholdsvis til luftfartsforetak utenfor Storbritannia av CRS-tjenesteytere som opererer i Storbritannia, og til CRS-tjenesteytere utenfor Storbritannia av luftfartsforetak i Storbritannia.

Tiltak:

Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1008/2008 av 24. september 2008 om felles regler for drift av luftrafikk i Fellesskapet (omarbeidet)

Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 80/2009 av 14. januar 2009 om afferdsregler for bruk av edb-baserte reservasjonssystemer og om oppheving av rådsforordning (EØF) nr. 2299/89

Reservasjon nr. 6 – Kommunikasjonstjenester

Sektor – undersektor:	Kommunikasjonstjenester – post- og kurértjenester
Næringsgruppering:	Del av CPC 71235, del av 73210, del av 751
Reservasjonstype:	Markedsadgang
Avsnitt:	Investeringsliberalisering og grensekryssende tjenester
Myndighetsnivå:	Nasjonalt og regionalt (med mindre noe annet er angitt)

Beskrivelse:

Organisert plassering av postkasser på offentlig veg, utgivelse av frimerker, og yting av posttjenester for rekommenderte sendinger, brukt som ledd i retts- eller forvaltningsprosedyrer, kan være begrenset. Det presiseres at den som yter posttjenester kan være underlagt en særlig egenerell tjenesteforpliktelse eller være pålagt å måtte gi økonomiske bidrag til et kompensasjonsfond.

Tiltak:

Postal Services Act 2011 og Postal Services Act 2000

Reservasjon nr. 7 – Transporttjenester og tjenester i tilknytning til transporttjenester

Sektor – undersektor:	Transporttjenester – Tjenester i tilknytning til vanntransport, tjenester i tilknytning til jernbanetransport, vegtransport og tjenester i tilknytning til vegtransport, tjenester i tilknytning til luftrørtransporttjenester

Reservasjonstype:	Markedsadgang Nasjonal behandling Lokal tilstedeværelse Øverste ledelse og styre

Avsnitt:	Investeringsliberalisering og grensekryssende tjenester

Myndighetsnivå:	Nasjonalt og regionalt (med mindre noe annet er angitt)

Beskrivelse:

a) Tjenester i tilknytning til luftrørtransporttjenester

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Markedsadgang og Grensekryssende tjenester – Markedsadgang:

Nivået for åpenhet om bakketjenester avhenger av lufthavnens størrelse. Antallet tjenesteytere i hver lufthavn kan være begrenset. For «store» lufthavner kan denne grensen ikke være lavere enn to tjenesteytere.

Tiltak:

The Airports (Groundhandling) Regulations 1997 (S.I. 1997/2389)

b) Støttetjenester for alle typer transport

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Nasjonal behandling og Grensekryssende tjenester – Markedsadgang, Lokal tilstedeværelse, Nasjonal behandling:

Tolltjenester, herunder tollklareringstjenester og tjenester i tilknytning til bruk av midlertidige lagringsfasiliteter eller tollager, kan ytes bare av personer etablert i Storbritannia. For å unngå tvil presiseres det at dette omfatter personer bosatt i Storbritannia, personer med fast forretningssted i Storbritannia eller registrert kontor i Storbritannia.

Tiltak:

Taxation (Cross-Border Trade Act) 2018, the Customs and Excise Management Act 1979, the Customs (Export) (EU Exit) Regulations 2019, the Customs (Import duty) (importavgift) (EU Exit) Regulations 2018, the Customs (Special Procedures and Outward Processing) (Spesialprosedyrer og utenlandske bearbeiding) (EU Exit) Regulations 2018, the Customs and Excise (toll og særavgift) (Miscellaneous Provisions and Amendments) (EU Exit) Regulations 2019/1215.

c) Tjenester i tilknytning til vanntransport

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Markedsadgang og Grensekryssende tjenester – markedsadgang:

For havnetjenester kan en havns administrative organ, eller vedkommende myndighet, begrense antallet foretak som yter havnetjenester i en gitt havn.

Tiltak:

Forordning (EU) nr. 2017/352 av 15. februar om opprettelse av en ramme for levering av havnetjenester og om felles regler for økonomisk innsyn i havner

Port Services Regulations 2019

d) Vegtransporttjenester og tjenester i tilknytning til vegtransport

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Øverste ledelse og styre:

Det kan kreves at ledere av transportforetak i sektoren for transport av gods på veg (*the Road Haulage sector*) er bosatt i Storbritannia.

Tiltak:

Goods Vehicles (Licensing of Operators) Act 1995, Europaparlaments- rådsforordning (EF) nr. 1071/2009 av 21. oktober 2009 om innføring av felles regler med hensyn til vilkårene som må oppfylles for å utøve yrket som transportør på vei og om oppheving av rådsdirektiv 96/26/EF.

Reservasjon nr. 8 – Energirelatert virksomhet

Sektor – undersektor:	Energirelatert virksomhet – bergverk og bryting
Næringsgruppering:	ISIC Rev. 3.1 11
Reservasjonsstypen:	Markedsadgang
Avsnitt:	Investeringsliberalisering og grensekryssende tjenester
Myndighetsnivå:	Nasjonalt og regionalt (med mindre noe annet er angitt)

Beskrivelse:

Det kreves tillatelse for å drive lete- og produksjonsvirksomhet, både på land og til havs. Men den som har slik tillatelse, kan yte tjenester innen bergverk og steinbryting uten begrensninger.

Denne reservasjonen får anvendelse på produksjonstillatelser tildelt med hensyn til virksomhet både til lands og til havs. For å kunne oppnå tillatelse må et foretak ha forretningssted i Storbritannia. Dette innebærer krav om enten:

- i. bemannet tilstedeværelse i Storbritannia,
- ii. registrering av et britisk foretak i Companies House, eller
- iii. registrering av britisk filial av utenlandsk foretak i Companies House.

For å kunne være part i en tillatelse som omfatter et produksjonsfelt, må et foretak enten a) være registrert i Companies House som et britisk foretak eller b) drive sin forretningsvirksomhet fra et fast forretningssted i Storbritannia som definert i § 148 i Finance Act 2003 (noe som normalt krever bemannet tilstedeværelse).

Denne reservasjonen omfatter ikke yting av bergverks- og brytingstjenester for et foretak som har tillatelse. Slike tjenester kan ytes uten begrensninger forutsatt at den som har produksjonstillatelse, oppfyller kriteriene nevnt over.

Tiltak:

Petroleum Act 1998

[Islands bindingsliste er ikke oversatt]

[Liechtensteins bindingsliste er ikke oversatt]

Norges bindingsliste

[Forklarende note: I tabellens rad "Reservasjonstype" betyr "Inv." investeringer, og "GKT" grensekryssende tjenester]

1.	
Sektor:	Alle sektorer
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonstype:	Nasjonal behandling (Inv.) Øverste ledelse og styre(Inv.)
Tiltak:	Lov av 3. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper Lov av 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper Lov av 15. juni 2001 om stiftelser Lov av 29. Juni 2007 nr. 81 om samvirkeforetak
Reservasjon:	<u>Investeringer:</u> Daglig leder i et aksjeselskap eller et samvirkeforetak, minst halvparten av medlemmene i styret og bedriftsforsamlingen i et aksjeselskap, og minst halvparten av medlemmene i styret i et samvirkefortak eller en stiftelse må være bosatt i Norge, med mindre Nærings- og fiskeridepartementet gir unntak i hvert enkelt tilfelle. Disse kravene gjelder ikke britiske statsborgere som er bosatt permanent i Storbritannia eller i et medlem av EØS eller borgere av et medlem av EØS som bor permanent i Storbritannia.

2.	
Sektor:	Revisjonstjenester
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjontype:	Markedsadgang (Inv.) Nasjonal behandling (Inv.) Øverste ledelse og styre(Inv.)
Tiltak:	Lov av 20. november 2020 nr. 128 om revisjon og revisorer (revisorloven)
Reservasjon:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester</u> Revisjonsforetak kan ikke registreres som stiftelser. Enneierskap eller partnerskap er begrenset til revisorer med bevilling. Flertallet av stemmerettighetene i et revisjonsforetak må innehås av revisorer med bevilling eller av revisjonsforetak. Lovpålagt revisjon av årsregnskap, herunder konsernregnskap, og andre revisjonsoppgaver som krever en ansvarlig revisor, kan utføres bare av revisjonsforetak og revisorer som er registrert i Norge og har bevilling der.

3.	
Sektor:	Regnskaps- og bokføringstjenester
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjontype:	Nasjonal behandling (Inv.&GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT)
Tiltak:	Lov av 8. juni 1993 nr. 109 om autorisasjon av regnskapsførere (regnskapsførerloven) Lov av 19. november 2004 nr. 73 om bokføring (bokføringsloven)
Reservasjon:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Regnskapsforetak skal ha et fast forretningssted i Norge, og autoriserte regnskapsførere må i tillegg være bosatt i en EØS-stat. Finanstilsynet kan gjøre individuelle unntak fra kravet om fast kontor og fra bostedskravet, forutsatt at dokumenter som gjelder klienter i Norge, lagres og oppbevares på en ordnet og ansvarlig måte på et fast sted i dette landet. Regkskapsdokumentasjon som gjelder norske klienter, må overføres til Norge for oppbevaring innen én måned etter at årsregnskapet er godkjent av foretaket, men senest innen sju måneder etter regnskapsårets slutt. Regnskapsmateriale som nevnt i bokføringsloven § 13 første ledd nr. 1 til 4 skal oppbevares i Norge i fem år etter regnskapsårets slutt. Regnskapsmateriale som nevnt i første ledd i bokføringsloven § 13 første ledd nr. 5 til 8 skal oppbevares i Norge i tre år og seks måneder etter regnskapsårets slutt.

4.	
Sektor:	Teknisk testing og analysetjenester
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjontype:	Markedsadgang (Inv.&GKT) Nasjonal behandling (Inv.&GKT)
Tiltak:	Lov av 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet
Reservasjon:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Forhåndsgodkjenning kreves for tjenester som gjelder lov pålagt teknisk testing av fartøyer.

5.	
Sektor:	Inkassobyrå
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjontype:	Lokal tilstedeværelse (GKT)
Tiltak:	Lov av 13. mai 1988 nr. 26 om inkassovirksomhet mv. Forskrift av 14. juli 1989 nr. 562 til lov om inkassovirksomhet mv.
Reservasjon:	<u>Grensekryssende tjenester:</u> Inkassobyråer må ha et fast forretningssted i Norge.

6.	
Sektor:	Eiendomsmegling
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjontype:	Nasjonal behandling (GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT)
Tiltak:	Lov av 29. juni 2007 nr. 73 om eiendomsmegling
Reservasjon:	<u>Grensekryssende tjenester:</u> Eiendomsmeglere må ha et fast forretningssted i Norge. Finanstilsynet kan i enkeltilfeller gjøre unntak fra kravet om fast kontor, forutsatt at dokumenter som gjelder klienter i Norge, lagres på en ordnet og ansvarligmåte på et fast sted i dette landet.

7.	
Sektor:	Bemanningstjenester, unntatt rekruttering av toppledere
<u>Undersektor:</u>	
Næringsgruppering:	
Reservasjontype:	Markedsadgang (Inv.&GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT)
Tiltak:	Lov av 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) Forskrift 4. juni 2008 nr. 541 om bemanningsforetak nr. 541 om bemanningsforetak Forskrift av 11. januar nr. 33 om innleie fra bemanningsforetak
Reservasjon:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Kommersiell tilstedeværelse, registrering og en bankgaranti for et beløp som tilsvarer minimumskapitalen i et aksjeselskap, Bemanningsforetaks rekruttering er begrenset til norske borgere og personer med arbeidstillatelse.

8.	
Sektor:	Leie-/leasingtjenester i tilknytning til skip og luftfartøy uten operatør
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonsjonstype:	Markedsadgang (Inv.) Nasjonal behandling (Inv.) Lokal tilstedeværelse (GKT)
Tiltak:	Lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart Forskrift av 7. august 2013 nr. 956 om luftfartsoperasjoner Lov av 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfart (sjøloven) Lov av 12. juni 1987 nr. 48 om norsk internasjonalt skipsregister (NIS-loven)
Reservasjon:	<u>Investeringer:</u> Luftfartøy: må være registrert i luftfartsregistret i Norge, og luftfartøyet må være eid enten av norske fysiske personer eller av norske foretak. Skip: Registrering i Norsk ordinært skipsregister (NOR): Bare for EØS-foretak der EØS-borgere eier minst 60 prosent av kapitalen. Det kan gjøres unntak fra 60-prosentsregelen. Registrering i Norsk internasjonalt skipsregister (NIS): Skip der mer enn 40 prosent er eid utenfor EØS-området må ha en driftsfunksjon i Norge. Dette kan gjennomføres ved at skipet drives av et norsk rederi med hovedkontor i Norge, eller et norsk driftsselskap, eller dersom skipet er registrert direkte i NIS av et utenlandsk foretak, kreves en representant fra EØS-området. Representanten må være bosatt i Norge og være godkjent for å motta søksmål på vegne av skipets eier.

,

9.	
Sektor:	Bryting og bergverk, unntatt petroleum
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjontype:	Markedsadgang (Inv.&GKT)
Tiltak:	Lov av 19. juni 2009 nr. 101 om erverv og utvinning av mineralressurser (mineralloven) Forskrift av 23. mars 2009 nr. 1842 til mineralloven Lov av 22. mars 2019 nr. 7 om mineralvirksomhet på kontinentalsokkelen Lov av 21. juni 1963 nr. 12 om vitenskapelig utforskning og undersøkelse etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumsforekomster og mineralforekomster
Reservasjon:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Det kreves godkjenning for å utøve bergverksvirksomhet og utnytte naturressurser på land eller under vann. Det kan kreves lokal etablering. Ingen begrensninger med hensyn til tjenester i tilknytning til bergverksvirksomhet.

10.	
Sektor:	Handel med og salg av elektrisk kraft
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjontype:	Markedsadgang (Inv.&GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT)
Tiltak:	Energiloven av 29. juni 1990 nr. 50 Herunder supplerende forskrifter til loven.
Reservasjon:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Godkjenning kreves for å organisere og drive en markedspllass for elektrisk kraft og for salg av elektrisk kraft. Det kreves lokal tilstedeværelse.

11.	
Sektor:	Bakketjenester
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjontype:	Markedsadgang (Inv.&GKT)
Myndighetsnivå:	
Tiltak:	Rådsdirektiv 96/67/EF av 15. oktober 1996 om adgang til markedet for lufthavnrelaterte tjenester i lufthavnene i Fellesskapet, som implementert Lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart Forskrift av 3. november 2000 nr. 1096 om lufthavnrelaterte tjenester
Reservasjon:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Nivået for åpenhet om bakketjenester avhenger av lufthavnens størrelse. Antallet tjenesteytere i hver lufthavn kan være begrenset. For “store lufthavner” kan denne grensen ikke være under to tjenesteytere.

12.	
Sektor:	Bilutleie og leasing av kjøretøy
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonstype:	Lokal tilstedeværelse (GKT)
Myndighetsnivå:	Alle
Tiltak:	Lov av 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk Forskrift av 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy Lov av 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven).
Reservasjon:	<u>Grensekryssende tjenester:</u> Det kreves kommersiell tilstedeværelse. Motorkjøretøy skal være registrert i det nasjonale motorvognregistret. Bare midlertidig trafikk med kjøretøy registrert i utlandet er tillatt. Finansiell leasing anses for å være en finansiell tjeneste, som kan ytes bare av autoriserte finansforetak.

13.	
Sektor:	Sjøtransport
Undersektor:	Internasjonal sjøtransport (gods og passasjerer)
Næringsgruppering:	CPC 7211 og 7212
Reservasjontype:	Bestevilkårsbehandling (Inv.&GKT) Markedsadgang (Inv.& GKT) Nasjonal behandling (Inv.& GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT) Øverste ledelse og styre (Inv.)
Tiltak:	Lov av 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfart (sjøloven) Lov av 12. juni 1987 nr. 48 om norsk internasjonalt skipsregister (NIS-loven) Forskrift av 30. juni 1987 nr. 579 om særskilt fartsområde for fartøy og flyttbare innretninger i petroleumsvirksomhet registrert i norsk internasjonalt skipsregister Forskrift av 11. august 1989 nr. 809 om fartsområde for lasteskip registrert i norsk internasjonalt skipsregister (NIS) Forskrift av 9. juli 1993 nr. 596 om fartsområde for passasjerskip registrert i norsk internasjonalt skipsregister (NIS) Lov av 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet Forskrift av 22. desember 2011 nr. 1523 om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk Lov av 21. juni 2013 nr. 102 om stillingsvern mv. for arbeidstakere på skip (skiparbeidsloven)
Reservasjon:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Skip registrert i Norsk ordinært skipsregister (NOR) må være eid av EØS-borgere eller av et EØS-foretak der EØS-borgere eier minst 60 prosent av kapitalen. Det kan gjøres unntak fra 60-prosentregelen. NOR-fartøy: Dersom foretaket som eier skipet er et aksjeselskap, må det ha hovedkontor i EØS-området. Flertallet av styremedlemmene, herunder styrelederen, må være EØS-borgere bosatt i EØS-området og ha bodd i EØS-området de foregående to årene. NIS-fartøy: Skip der over 40 prosent eies utenfor Norge, må ha en driftsfunksjon i Norge. Dette kan gjennomføres ved at skipet drives av et norsk rederi med hovedkontor i Norge, eller et norsk driftsselskap; dersom skipet er registrert direkte i NIS av et utenlandsk foretak,

kreves en representant fra EØS-området. Representanten må være bosatt i Norge og være godkjent for å motta søksmål på vegne av fartøyets eier.

For fartøyer i Norsk ordinært skipsregister (NOR) og Norsk internasjonalt skipsregister (NIS): Kapteinen må være EØS-borger. Det kan gjøres unntak fra denne regelen.

14.	
Sektor:	Tollklarering
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonsjonstype:	Lokal tilstedeværelse (GKT)
Tiltak:	Lov av 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) Forskrift av 17. desember 2008 nr. 1502 til lov om toll og vareførsel (tollforskriften)
Reservasjon:	<u>Grensekryssende tjenester:</u> Tolltjenester, herunder tollklareringstjenester og tjenester i tilknytning til bruk av midlertidig lagringsfasilitet eller tollager, kan ytes bare av personer etablert i Norge.

Vedlegg II: Fremtidige tiltak

Hovednoter

1. Bindingslisten til en part i dette vedlegg fastsetter i artikkel 3.12 [Uforenelige tiltak – Investeringsliberalisering], artikkel 3.18 [Uforenelige tiltak – Grensekryssende tjenester], og artikkel 3.77 [Uforenelige tiltak – Juridiske tjenester], vedkommende parts reservasjoner med hensyn til fremtidige tiltak som ikke oppfyller forpliktelser pålagt av:

- a) artikkel 3.6 [Markedsadgang – Investeringsliberalisering] eller artikkel 3.14 [Markedsadgang – Grensekryssende tjenester],
- b) artikkel 3.15 [Lokal tilstedeværelse – Grensekryssende tjenester],
- c) artikkel 3.7 [Nasjonal behandling – Investeringsliberalisering] eller 3.16 [Nasjonal behandling – Grensekryssende tjenester],
- d) artikkel 3.8 [Bestevilkårsbehandling – Investeringsliberalisering] eller 3.17 [Bestevilkårsbehandling – Grensekryssende tjenester],
- e) artikkel 3.9 [Øverste ledelse og styre],
- f) artikkel 3.10 [Ytelseskravkrav], eller
- g) artikkel 3.76 [Forpliktelser – Juridiske tjenester].

2. Reservasjonene berører ikke partenes rettigheter og forpliktelser etter WTOs tjenesteavtale (GATS).

3. Hver reservasjon fastsetter følgende elementer:

- a) «**sektor**» viser til den generelle sektoren der reservasjonen er tatt,
- b) «**undersektor**» viser til den spesifikke sektoren der reservasjonen er tatt,
- c) «**næringsgruppering**», viser eventuelt til aktiviteten omfattet av reservasjonen i henhold til CPC, ISIC Rev. 3.1, eller som uttrykkelig beskrevet på annen måte i nevnte reservasjon,
- d) «**reservasjontype**» spesifiserer forpliktelsen som nevnes i nr. 1 over, og som det er tatt en reservasjon for,
- e) «**beskrivelse**» fastsetter omfanget av sektoren, undersektoren eller aktivitetene omfattet av reservasjonen, og
- f) «**eksisterende tiltak**» angir, for å sikre innsyn, eksisterende tiltak som får anvendelse på sektoren, undersektoren eller virksomhet omfattet av reservasjonen.

4. Elementet «beskrivelse» skal ha forrang fremfor alle øvrige elementer.

5. I hver parts bindingsliste:

- a) menes med «ISIC Rev. 3.1», De forente nasjoners International Standard Industrial Classification of all Economic Activities som oppført i Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, No. 4, ISIC Rev. 3.1, 2002,
- f) menes med «CPC», Provisional Central Product Classification (Statistical Papers, Series M, No. 77, Department of International Economic and Social Affairs, Statistical Office of the United Nations, New York, 1991).

6. I hver parts bindingsliste er en reservasjon med hensyn til krav om lokal tilstedeværelse på en parts territorium tatt mot artikkel 3.15 [Lokal tilstedeværelse], og ikke mot artikkel 3.14 [Markedsadgang – Grensekryssende tjenester] eller 3.16 [Nasjonal behandling – Grensekryssende tjenester]. Videre er et slikt krav ikke tatt som reservasjon mot artikkel 3.7 [Nasjonal behandling – Investeringsliberalisering].

7. Listen under reservasjoner inneholder ikke tiltak med hensyn til kvalifikasjonskrav og -fremgangsmåter, tekniske standarder og lisenskrav og -prosedyrer når disse ikke utgjør en begrensning av markedsadgang og nasjonal behandling som definert i artikkel 3.6 [Markedsadgang – Investeringsliberalisering], artikkel 3.7 [Nasjonal behandling – Investeringsliberalisering], artikkel 3.14 [Markedsadgang – Grensekryssende tjenester], artikkel 3.15 [Lokal tilstedeværelse – Grensekryssende tjenester], artikkel 3.16 [Nasjonal behandling – Grensekryssende tjenester] eller artikkel 3.76 [Forpliktelser – Juridiske tjenester]. Disse tiltakene kan omfatte særlig behov for å oppnå en tillatelse, å etterkomme en forpliktelse til å tilby leveringspliktige tjenester, å ha anerkjente kvalifikasjoner i regulerte sektorer, å bestå bestemte eksamener, herunder språkeksamener, å oppfylle krav til utøvere av et bestemt yrke, som medlemskap i en yrkessammenslutning, å ha en lokal representant som utfører service eller for å sikre seg en lokal adresse, eller av hensyn til regulering og planlegging av krav, eller eventuelle likebehandlende krav om at visse aktiviteter ikke kan gjennomføres i vernesoner eller verneområder. Selv om slike krav ikke er spesifisert på en liste, vil de likevel fortsatt få anvendelse.

8. Det presiseres at likebehandlende tiltak ikke utgjør en begrensning av markedsadgang som definert i artikkel 3.6 [Markedsadgang – Investeringsliberalisering], artikkel 3.14 [Markedsadgang – Grensekryssende tjenester], eller artikkel 3.76 [Forpliktelser – Juridiske tjenester] for ethvert tiltak:

- a) som for å sikre rettferdig konkurranse krever skille mellom eierskap til infrastruktur og eierskap til varer og tjenester som leveres gjennom infrastruktur som nevnt, for eksempel på områdene energi, transport og telekommunikasjon,
- b) som for å sikre rettferdig konkurranse begrenser konsentrasjon av eierskap,
- c) som søker å sikre bevaring og vern av naturressurser og miljø, også med hensyn til klimaendringer, herunder en begrensning av tilgang på, antall og omfang av tildelte konsesjoner, og innføring av midlertidig stans i virksomhet eller forbud,
- d) som legger en begrensning på antallet innvilgede godkjenninger på grunn av tekniske eller fysiske hindringer, for eksempel spekter og frekvenser for telekommunikasjon, eller
- e) som krever at en viss prosentandel aksjeeiere, eiere, partnere eller styremedlemmer i et foretak skal være kvalifisert for eller utøve et bestemt yrke som for eksempel advokat eller regnskapsfører.

9. Det presiseres at for Island, Liechtenstein og Norge, omfatter forpliktelsen til å innvilge nasjonal behandling ikke krav om at behandlingen som i Norge innvilges fysiske personer eller foretak fra en annen EØS-stat, eller tiltak vedtatt i henhold til EØS-avtalen skal utvides til å omfatte fysiske personer eller foretak fra Storbritannia. Behandling som nevnt innvilges bare foretak som er opprettet eller organisert i samsvar med lovgivningen i en EØS-stat, og som har sitt vedtektsfestede sete, sin hovedadministrasjon eller sitt hovedforretningssted i EØS-området, herunder foretak etablert i EØS-området og eid eller kontrollert av fysiske personer eller foretak fra Storbritannia.

10. Med hensyn til finansielle tjenester:

- a) I motsetning til utenlandske datterselskaper er filialer etablert direkte i en EØS-stat av en finansinstitusjon utenfor EØS-området, dog med visse begrensede unntak, ikke underlagt tilsynsreguleringer som er harmonisert på EØS-nivå, og som gir datterselskaper som nevnt mulighet

til å foreta nye etableringer og yte grensekryssende tjenester i hele EØS-området. Slike filialer mottar derfor godkjenning for å drive virksomhet på territoriet til en EØS-stat på vilkår som er likeverdige med dem som får anvendelse for nasjonale finansinstitusjoner i den aktuelle EØS-staten, og de kan bli pålagt å oppfylle en rekke spesifikke tilsynskrav som for eksempel, med hensyn til bankvirksomhet og verdipapirer, egne kapitalkrav og andre solvenskrav og krav til rapportering og offentliggjøring av regnskaper eller, med hensyn til forsikringsvirksomhet, spesifikke garanti- og deponeringskrav, egne kapitalkrav og lokalisering i den berørte EØS-staten av aktiva som representerer de tekniske reserver og minst en tredel av solvensmarginen.

- b) Island, Liechtenstein og Norge påtar seg sine forpliktelser med forbehold for gjeldende tilsynsordning i henhold til EØS-lovgivningen og relevant nasjonal lovgivning avledet av denne, herunder tredjelandsbestemmelser og avgjørelser om likeverdighet truffet av EU-kommisjonen og innlemmet i EØS-avtalen. Dersom det etter gjeldende lovgivning kreves likeverdig tilsyn av myndighetene i Storbritannia, er dette kravet oppfylt etter innlemming i EØS-avtalen av en respektiv tilsvarende avgjørelse om likeverdighet truffet av EU-kommisjonen og for det tidsrommet denne avgjørelsen er gyldig.

Bindingsliste for Storbritannia

Liste over reservasjoner:

Reservasjon nr. 1 – Alle sektorer

Reservasjon nr. 2 – Yrkestjenester (alle yrker unntatt helserelaterte)

Reservasjon nr. 3 – Yrkestjenester (helsesrelaterte og detaljsalg av legemidler)

Reservasjon nr. 4 – Forretningstjenester (inkassobyråtjenester og kreditopplysningsstjenester)

Reservasjon nr. 5 – Forretningstjenester (formidlingstjenester)

Reservasjon nr. 6 – Forretningstjenester (etterforskningstjenester)

Reservasjon nr. 7 – Forretningstjenester (andre forretningstjenester)

Reservasjon nr. 8 – Utdanningstjenester

Reservasjon nr. 9 – Finansielle tjenester

Reservasjon nr. 10 – Helse- og trygdetjenester

Reservasjon nr. 11 – Rekreasjons-, kultur- og sportstjenester

Reservasjon nr. 12 – Transporttjenester og støttetjenester for transporttjenester

Reservasjon nr. 13 – Fiske og vann

Reservasjon nr. 14 – Energirelatert virksomhet

Reservasjon nr. 15 – Andre tjenester ikke nevnt andre steder

Reservasjon nr. 1 – Alle sektorer

Sektor: Alle sektorer

Reservasjonsstypen: Markedsadgang
Lokal tilstedeværelse
Nasjonal behandling
Bestevilkårsbehandling
Øverste ledelse og styre
Ytelseskrav
Juridiske tjenester - Forpliktelser

Avsnitt: Investeringsliberalisering, Grensekryssende tjenester, Juridiske tjenester

Storbritannia forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til følgende:

a) Kommersiell tilstedeværelse

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Markedsadgang:

Tjenester som anses for å være offentlige forsyningstjenester på nasjonalt eller lokalt nivå, kan være underlagt offentlige monopolier eller enerett gitt private operatører.

Offentlige forsyningstjenester finnes i sektorer som omfatter vitenskapelige og tekniske konsulenttjenester, forsknings- og utviklingstjenester (FoU) innen samfunnsvitenskap og humanistiske vitenskaper, teknisk testing og analyse-tjenester, miljøtjenester, helsetjenester, transporttjenester og tjenester i tilknytning til alle typer transport. Enerett til å yte slike tjenester er ofte gitt private operatører, for eksempel operatører som har tillatelse fra offentlige myndigheter, og er pålagt spesifikke tjenesteforpliktelser. Ettersom offentlige forsyningstjenester ofte finnes på lavere myndighetsnivåer, er det ikke praktisk med detaljerte og uttømmende sektorspesifikke bindingslister. Denne reservasjonen får ikke anvendelse på telekommunikasjon og datatjenester og datatilknyttede tjenester.

b) Bestevilkårsbehandling

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Bestevilkårsbehandling, Grensekryssende tjenester – Bestevilkårsbehandling, Juridiske tjenester – Forpliktelser:

Å gi differensiert behandling i henhold til internasjonale investeringsstraktater eller andre handelsavtaler som er i kraft eller er undertegnet før denne avtale trer i kraft.

Å gi differensiert behandling av et land i henhold til en eksisterende eller fremtidig bilateral eller multilateral avtale som:

- i) skaper et internt marked for tjenester og investering,
- ii) gir rett til etablering, eller
- iii) krever harmonisering av lovgivningen i en eller flere sektorer.

Med «et internt marked for tjenester og etablering» menes et område uten interne grenser der det er sikret fri bevegelighet for tjenester, kapital og personer.

Med «rett til etablering» menes en forpliktelse til å avskaffe i hovedsak alle hindringer for etableringer mellom partene i den regionale økonomiske integrasjonsavtalen ved ikrafttredelsen av nevnte avtale. Retten til etablering skal omfatte rett for borgere av partene i den regionale økonomiske integrasjonsavtalen til å opprette og drive foretak på samme vilkår som i henhold til nasjonal lovgivning gjelder for borgere av landet der slik etablering skjer.

Med harmonisering av lovgivningen menes:

- i) samordning av lovgivningen i en eller flere av partene i den regionale økonomiske integrasjonsavtalen med lovgivningen i en eller flere av de øvrige parter i nevnte avtale, eller
- ii) innlemming av felles lovgivning hos partene i den regionale økonomiske integrasjonsavtalen.

Slik harmonisering eller innlemming skal finne sted, og skal anses for å ha funnet sted, bare når den er inntatt i lovgivningen hos parten eller partene i den regionale økonomiske integrasjonsavtalen.

Å gi differensiell behandling med hensyn til retten til etablering til borgere eller foretak gjennom eksisterende eller fremtidige bilaterale avtaler mellom Storbritannia og ethvert av følgende land eller fyrstedømmer: Andorra, Monaco, San Marino og Vatikanstaten.

c) Våpen, ammunisjon og krigsmateriell

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Markedsadgang, Nasjonal behandling, Bestevilkårsbehandling, Øverste ledelse og styre, Ytelseskrav og Grensekryssende tjenester – Markedsadgang, Lokal tilstedevarsel, Nasjonal behandling, Bestevilkårsbehandling:

Produksjon eller distribusjon av, eller handel med, våpen, ammunisjon og krigsmateriell. Krigsmateriell er begrenset til ethvert produkt som ment og laget utelukkende for militær bruk i forbindelse med gjennomføring av krig eller forsvarsvirksomhet.

(d) Boligeiendom

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Markedsadgang, Nasjonal behandling, Ytelseskrav, Grensekryssende tjenester – Nasjonal behandling:

Ethvert skattetiltak med hensyn til salg, kjøp eller overføring av boligeiendom (inkludert interesser som oppstår gjennom leasing, finansiering og profitdeling-arrangementer og oppkjøp av interesser i et foretak som eier boligeiendom).

Reservasjonsnr. 2 – Yrkessjenerster (alle yrker unntatt helserelaterte)

Sektor-undersektor: Yrkessjenerster – juridiske tjenester, revisjonstjenester

Næringsgruppering: Del av CPC 861, del av 87902, del av 862

Reservasjontype: Markedsadgang

Lokal tilstedeværelse
Nasjonal behandling
Øverste ledelse og styre
Juridiske tjenester – Forpliktelser

Avsnitt: Investeringsliberalisering, Grensekryssende tjenester og Juridiske tjenester

Beskrivelse:

a) Juridiske tjenester

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Markedsadgang, Øverste ledelse og styre, Nasjonal behandling og Grensekryssende tjenester – Markedsadgang, Lokal tilstedeværelse, Nasjonal behandling og Juridiske tjenester – Forpliktelser:

Storbritannia forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til yting av juridisk rådgivning og rettslige autorisasjons-, dokumentasjons- og sertifiseringstjenester som ytes av juridisk yrkespersonell som er gitt i oppdrag å utføre offentlig funksjoner, som notarer, og med hensyn til tjenester som ytes av namsmenn og stevnevittner (del av CPC 861, del av 87902).

b) Revisjonstjenester (CPC 86211, 86212 unntatt regnskaps- og bokføringstjenester)

Med hensyn til Grensekryssende tjenester– Markedsadgang, Lokal tilstedeværelse, Nasjonal behandling:

Storbritannia forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til grensekryssende yting av revisjonstjenester.

Eksisterende tiltak:

Companies Act 2006

Reservasjon nr. 3 - Yrkestjenester (helserelaterte og detaljsalg av legemidler)

Sektor: Helserelaterte yrkestjenester og detaljsalg av legemidler, medisinske og ortopediske varer og andre tjenester som ytes av farmasøyter

Næringsgruppering: CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 93121

Reservasjontype: Markedsadgang
Lokal tilstedeværelse
Nasjonal behandling

Avsnitt: Investeringsliberalisering og grensekryssende tjenester

Beskrivelse:

- a) Lege- og tannlegetjenester, tjenester som ytes av jordmødre, sykepleiere, fysioterapeuter, psykologer og paramedisinere (CPC 63211, 85201, 9312, 9319)**

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Markedsadgang:

Etablering for leger under National Health Service er avhengig av medisinske bemanningsplaner (CPC 93121, 93122).

Med hensyn til Grensekryssende tjenester – Markedsadgang, Lokal tilstedeværelse, Nasjonal behandling:

Storbritannia forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til yting av alle helserelaterte yrkestjenester, herunder tjenester som ytes av yrkespersonell som leger, tannleger, jordmødre, fysioterapeuter paramedisinere og psykologer (del av CPC 85201, CPC 9312, del av 93191).

- b) Detaljsalg av legemidler, medisinske og ortopediske varer, andre tjenester som ytes av farmasøyter (CPC 63211)**

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Markedsadgang og Grensekryssende tjenester – Markedsadgang, Nasjonal behandling, Lokal tilstedeværelse:

Storbritannia forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til grensekryssende detaljsalg av legemidler og av medisinske og ortopediske varer og andre tjenester som ystes av farmasøyter. Det kreves etablering i Storbritannia for detaljsalg av legemidler og bestemte medisinske varer til allmennheten i Storbritannia.

Reservasjon nr. 4 – Forretningstjenester (inkassobyråtjenester og kreditopplysnings-tjenester)

Sektor–undersektor: Forretningstjenester – inkassobyråtjenester, kreditopplysnings-tjenester

Næringsgruppering: CPC 87901, 87902

Reservasjonstype: Markedsadgang
Lokal tilstedeværelse
Nasjonal behandling

Avsnitt: Grensekryssende tjenester

Beskrivelse:

Storbritannia forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til yting av inkassobyråtjenester og kreditopplysnings-tjenester.

Reservasjon nr. 5 – Forretningstjenester (formidlingstjenester)

Sektor–undersektor: Forretningstjenester – formidlingstjenester

Næringsgruppering: CPC 87202, 87204, 87205, 87206, 87209

Reservasjontype: Markedsadgang
Lokal tilstedeværelse
Nasjonal behandling
Øverste ledelse og styre

Avsnitt: Investeringsliberalisering og grensekryssende tjenester

Beskrivelse:

Storbritannia forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til følgende:

Ytelse av formidlingstjenester med hensyn til personell til hjelp i hjemmet, arbeidstakere innen kommersiell og industriell virksomhet, og annet personell (CPC 87204, 87205, 87206, 87209).

Å kreve etablering og å forby grensekryssende formidlingstjenester med hensyn til kontorstøttepersonell og andre arbeidstakere.

Reservasjon nr. 6 – Forretningstjenester (etterforskningstjenester)

Sektor–undersektor: Forretningstjenester – etterforskningstjenester

Næringsgruppering: CPC 87301

Reservasjontype: Markedsadgang
Lokal tilstedeværelse
Nasjonal behandling
Ytelseskrav
Øverste ledelse og styre

Avsnitt: Investeringsliberalisering og grensekryssende tjenester

Beskrivelse:

Storbritannia forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til ytting av etterforskningstjenester (CPC 87301).

Reservasjon nr. 7 – Forretningstjenester (andre forretningstjenester)

Sektor- undersektor: Forretningstjenester – andre forretningstjenester

Næringsgruppering: CPC 86764, 86769, 8868, del av 8790

Reservasjonsstypen: Markedsadgang
Lokal tilstedeværelse
Nasjonal behandling
Bestevilkårsbehandling

Avsnitt: Investeringsliberalisering og grensekryssende tjenester

Beskrivelse:

Storbritannia forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til følgende:

a) Vedlikehold og reparasjon av fartøyer, jernbanetransportmateriell og luftfartøyer og deler derav (del av CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868)

Med hensyn til Grensekryssende tjenester– Markedsadgang, Lokal tilstedeværelse, Nasjonal behandling:

Å kreve etablering eller fysisk tilstedeværelse på sitt eget territorium og forby vedlikeholds- og reparasjonstjenester for jernbanetransportmateriell fra annen stats territorium.

Å kreve etablering eller fysisk tilstedeværelse på sitt eget territorium og forby grensekryssende vedlikeholds- og reparasjonstjenester fra annen stats territorium for fartøyer som driver transport på innlands vannveier.

Å kreve etablering eller fysisk tilstedeværelse på sitt eget territorium og forby grensekryssende vedlikeholds- og reparasjonstjenester fra annen stats territorium for fartøyer som driver sjøtransport.

Å kreve etablering eller fysisk tilstedeværelse på sitt eget territorium og forby grensekryssende vedlikeholds- og reparasjonstjenester for luftfartøyer og deler derav fra annen stats territorium. (del av CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868).

Bare anerkjente organisasjoner godkjent av Storbritannia kan utføre lovbestemt klassing og sertifisering av skip på vegne av Storbritannia. Etablering kan kreves.

Eksisterende tiltak:

Europapalaments- og rådsforordning (EF) nr. 391/2009 of the European Parliament and the Council of 23 April 2009 m felles regler og standarder for klasseforetak og inspeksjon av skip

b) Andre forretningstjenester i tilknytning til luftfart

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Bestevilkårsbehandling og Grensekryssende tjenester– Bestevilkårsbehandling:

Å gi differensiell behandling til et tredjeland i henhold til eksisterende eller fremtidige bilaterale avtaler i tilknytning til følgende tjenester:

- i) reparasjons- og vedlikeholdstjenester for et luftfartøy eller en del derav mens luftfartøyet eller delen er tatt ut av tjeneste, unntatt såkalt linjevedlikehold,
- ii) tjenester som benytter et databasert reservasjonssystem (CRS),
- iii) spesialiserte luftfartstjenester,
- iv) driftstjenester for lufthavn, og
- v) salg og markedsføring av transporttjenester.

Reservasjon nr. 8 – Utdanningstjenester

Sektor: Utdanningstjenester

Næringsgruppering: CPC 92

Reservasjontype: Markedsadgang
Lokal tilstedeværelse
Nasjonal behandling
Øverste ledelse og styre
Ytelseskrav

Avsnitt: Investeringsliberalisering og grensekryssende tjenester

Beskrivelse:

Storbritannia forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til følgende:

Alle utdanningstjenester som mottar offentlig finansiering eller statlig støtte i en eller annen form, og derfor er ansett for ikke å være privatfinansiert. Dersom en utenlandsk tjenesteyter yter privatfinansierte utdanningstjenester som er tillatt, kan deltagelse av private operatører i utdanningssystemet være avhengig av at det gis konsesjon, som tildeles på basis av likebehandling.

Yting av andre, privatfinansierte utdanningstjenester, som betyr andre tjenester enn de som klassifiseres som barneskole, videregående skole, høyere utdanning og voksenopplæring. (CPC 929).

Reservasjon nr. 9 – Finansielle tjenester

Sektor: Finansielle tjenester

Reservasjontype: Markedsadgang
Nasjonal behandling
Bestevilkårsbehandling
Lokal tilstedeværrelse

Avsnitt: Investeringsliberalisering og grensekryssende tjenester

Beskrivelse:

Storbritannia forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til følgende:

a) Alle finansielle tjenester

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Markedsadgang:

Å kreve at en yter av finansielle tjenester, unntatt en filial, ved etablering i Storbritannia vedtar et spesifikt juridisk formkrav basert på likebehandling.

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Bestevilkårsbehandling og Grensekryssende tjenester– Bestevilkårsbehandling:

Å gi differensiert behandling til en investor eller en yter av finansielle tjenester i henhold til enhver bilateral eller multilateral investeringstraktat eller annen handelsavtale.

b) Forsikringstjenester og forsikringsrelaterte tjenester

Med hensyn til Grensekryssende tjenester– Markedsadgang, Nasjonal behandling, Lokal tilstedeværrelse:

For grensekryssende yting av forsikringstjenester og forsikringsrelaterte tjenester fra en parts territorium til en annen parts territorium, med unntak av:

i) direkte forsikringstjenester (herunder koassuranse) og direkte forsikringsmegling av forsikring av risiko knyttet til:

- sjøfart og kommersiell luftfart samt oppskyting og frakt i rommet (herunder satellitter) når forsikringen helt eller delvis dekker følgende: varene som fraktes, farkosten som frakter varene, og ansvar som kan oppstå i denne forbindelse, og
- varer i internasjonal transitt.

ii) gjenforsikring og retrosesjon, og

iii) tjenester i tilknytning til forsikring.

c) Banktjenester og andre finansielle tjenester

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Markedsadgang og Grensekryssende tjenester – Lokal tilstedeværelse:

Bare foretak som har sitt registrerte kontor i Storbritannia kan opptre som depositar for investeringsfonds eiendeler. Det kreves etablering av et spesialisert forvaltningsforetak, som har sitt hovedkontor og registrerte kontor i Storbritannia, for å kunne utøve virksomhet som forvaltning av ordinære fond, herunder verdipapirfond, og, dersom det er tillatt i henhold til nasjonal lovgivning, investeringsforetak.

Med hensyn til Grensekryssende tjenester– Markedsadgang, Nasjonal behandling, Lokal tilstedeværelse:

For å yte banktjenester og andre finansielle tjenester fra en parts territorium til en annen parts territorium, med unntak av:

- i) det å fremskaffe og overføring av finansiell informasjon og databehandling av finansiell informasjon, samt tilknyttet programvare fra ytere av andre finansielle tjenester,
- ii) rådgivningstjenester og andre tjenester i tilknytning til finansielle tjenester med hensyn til bankvirksomhet og andre finansielle tjenester som beskrevet i punkt xvi) i definisjonen av «bankvirksomhet og andre finansielle tjenester (unntatt forsikring)» i artikkel 3.45 (Definisjoner) i avsnitt 3.5.3 (Finansielle tjenester), men ikke megling som beskrevet i nevnte punkt xvi) i denne definisjonen, og
- iii) porteføljevaltningsstjenester som en yter av finansielle tjenester fra EØS-/EFTA-statene yter til:
 - a) et selskap for kollektive investeringer lokalisert i Storbritannia eller et forvaltningsforetak for et slikt selskap av en finansiell leverandør fra Island, Liechtenstein eller Norge,

Med hensyn til punkt iii):

- a) menes med et «selskap for kollektive investeringer»:
 - i) en ordning for kollektive investeringer som definert i section 235 i Financial Services and Markets Act 2000, eller
 - ii) et alternativt investeringsfond som definert i regulation 3 i Alternative Investment Fund Managers Regulations 2013,
- b) menes med «porteføljevaltning», forvaltning av porteføljer i henhold til mandater gitt av klienter på en skjønnsmessig klient-til-klient-basis der slike porteføljer omfatter ett eller flere finansielle instrumenter, og
- c) porteføljevaltningsstjenester omfatter ikke:
 - i) forvaringstjenester,
 - ii) depottjenester, eller
 - iii) gjennomføringstjenester.

Reservasjon nr. 10 – Helse- og trygdetjenester

Sektor: Helse- og trygdetjenester

Næringsgruppering: CPC 931 (unntatt 9312, del av 93191), 933

Reservasjontype: Markedsadgang
Lokal tilstedeværelse
Nasjonal behandling
Øverste ledelse og styre
Ytelseskrav

Avsnitt: Investeringsliberalisering og grensekryssende tjenester

Beskrivelse:

Storbritannia forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til følgende:

a) Helsetjenester – herunder sykehus-, ambulanse- og sykehjemstjenester (CPC 931 unntatt 9312, del av 93191)

Med hensyn til Investeringsliberalisering - Markedsadgang, Nasjonal behandling, Ytelseskrav, Øverste ledelse og styre:

Yting av alle helsetjenester som mottar offentlig finansiering eller statlig støtte i en eller annen form, og som derfor ikke anses for å være privatfinansiert.

Alle privatfinansierte helsetjenester bortsett fra sykehjemstjenester. Deltakelse av private aktører i privatfinansierte helsenettverk kan være underlagt krav om tillatelse gitt på basis av likebehandling. Økonomisk behovsprøving kan få anvendelse. Hovedkriterier: antallet av og betydningen for eksisterende etableringer, transportinfrastruktur, befolkningstetthet, geografisk spredning og om det skaper ny sysselsetting.

b) Helse og trygdetjenester, herunder pensjonsforsikring (CPC 931 unntatt 9312, del av 93191)

Med hensyn til grensekryssende tjenester – Markedsadgang, Lokal tilstedeværelse, Nasjonal behandling, Lokal tilstedeværelse:

Grensekryssende yting av helsetjenester, grensekryssende yting av trygdetjenester samt virksomhet eller tjenester som utgjør en del av en offentlig pensjoneringsplan eller et lovbestemt trygdesystem.

Reservasjon a) og b) har ikke tilknytning til yting av helserelaterte yrkestjenester, herunder tjenester som ytes av yrkesutøvere som leger, tannleger, jordmødre, sykepleiere, fysioterapeuter, paramedisinere og psykologer, som er omfattet av andre reservasjoner.

c) Trygdetjenester, herunder pensjonsforsikring

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Markedsadgang, Nasjonal behandling, Øverste ledelse og styre, Ytelseskrav:

Yting av alle trygdetjenester som mottar offentlig finansiering eller statlig støtte i en eller annen form, og som derfor ikke anses for å være privatfinansiert, samt virksomhet eller tjenester som utgjør en del av en offentlig pensjonsplan eller et lovbestemt trygdesystem.

Yting av andre privatfinansierte trygdetjenester enn tjenester i tilknytning til rekonvalesens- og hvilehjem og eldreboliger.

Deltakelse av private aktører i privatfinansierte trygdenettverk kan være underlagt krav om tillatelse gitt på basis av likebehandling. Økonomisk behovsprøving kan få anvendelse. Hovedkriterier: antallet av og betydningen for eksisterende etableringer, transportinfrastruktur, befolkningstetthet, geografisk spredning og om det skaper ny sysselsetting.

Reservasjon nr. 11 – Rekreasjons-, kultur- og sportstjenester

Sektor: Rekreasjons-, kultur- og sportstjenester

Næringsgruppering: CPC 963, 9619, 964

Reservasjonstype: Markedsadgang
Lokal tilstedeværelse
Nasjonal behandling
Øverste ledelse og styre
Ytelseskrav

Avsnitt: Investeringsliberalisering og grensekryssende tjenester

Beskrivelse:

Storbritannia forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til følgende:

a) Bibliotek-, arkiv- og museumstjenester samt andre kulturtjenester (CPC 963)

Yting av bibliotek-, arkiv- og museumstjenester og andre tjenester.

b) Underholdningstjenester, teater, levende musikk og sirkustjenester (CPC 9619, 964 unntatt 96492)

Grensekryssende yting av underholdningstjenester, herunder teater, levende musikk, sirkus- og diskotektjenester.

c) Pengespill (CPC 96492)

Utøving av pengespillvirksomhet, som omfatter innsats av pengemessig verdi i hasardspill, herunder særlig lotterier, skrapelodd, pengespilltjenester som tilbys i kasinoer, spillehaller eller lokaler tildelt de nødvendige tillatelser, veddemålstjenester, bingotjenester og spilltjenester som drives av og til inntekt for veldedige eller allmennytige organisasjoner.

Reservasjon nr. 12 – Transporttjenester og tjenester i tilknytning til transporttjenester

Sektor: Transporttjenester

Reservasjontype: Markedsadgang
Lokal tilstedeværelse
Nasjonal behandling
Bestevilkårsbehandling
Ytelseskrav
Øverste ledelse og styre

Avsnitt: Investeringsliberalisering og grensekryssende tjenester

Beskrivelse:

Storbritannia forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til følgende:

a) Sjøtransport – enhver annen kommersiell virksomhet drevet fra skip

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Markedsadgang, Nasjonal behandling, Øverste ledelse og styre, Bestevilkårsbehandling, Ytelseskrav og Grensekryssende tjenester – Markedsadgang, Lokal tilstedeværelse, Nasjonal behandling , Bestevilkårsbehandling:

Utøving av sjøfartskabotasje.

Sjøfartskabotasje omfatter:

- i) transport av passasjerer eller gods mellom en havn eller et punkt i Storbritannia og en annen havn eller et annet punkt i Storbritannia, herunder britisk kontinentsokkel som fastsatt i FNs havrettskonvensjon, og
- ii) trafikk som starter og avsluttes i samme havn eller på samme sted i Storbritannia.

Det presiseres at denne reservasjonen får anvendelse med hensyn til trafikk som betjener virksomhet til havs. Denne reservasjonen får ikke anvendelse på matetjenester eller på forflytning av eide eller leasede tomme containere som ikke fraktes som frakt mot betaling.

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Markedsadgang, Nasjonal behandling, Øverste ledelse og styre, Ytelseskrav og Grensekryssende tjenester – Markedsadgang, Lokal tilstedeværelse, Nasjonal behandling:

Nasjonaliteten til mannskapet om bord på et havgående eller ikke-havgående fartøy som er

(i) flagget i Storbritannia eller

(ii) flagget i et annet land dersom fartøyet gjennomfører maritime transport tjenester:

- mellom steder i Storbritannia eller mellom Storbriannia og kronbestittelsen Guernsey, kronbesittelsen Jersey eller Isle of Man, eller
- på en reise som starter og ender på samme sted i Storbritannia og der fartøyet ikke har andre anrop utenfor Storbritannia.

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Markedsadgang, Nasjonal behandling, Bestevilkårsbehandling, Øverste ledelse og styre:

For registrering av et fartøy og drift av en flåte under britisk flagg (all kommersiell virksomhet som foregår fra et havgående skip, herunder fiske, akvakultur og tjenester i tilknytning til fiske, internasjonal passasjer- og godstransport (CPC 721) og tjenester i tilknytning til sjøtransport). Denne begrensningen får ikke anvendelse på personer som er inkorporert i Storbritannia og har en reell tilknytning til økonomien.

b) Tjenester i tilknytning til sjøtransport

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Markedsadgang, Nasjonal behandling, Øverste ledelse og styre og Grensekryssende tjenester – Markedsadgang, Lokal tilstedeværelse, Nasjonal behandling:

Utføring av los- og fortøyningstjenester. Det presiseres at uansett hvilke kriterier som kan få anvendelse for registrering av skip i Storbritannia, forbeholder Storbritannia seg retten til å kreve at bare skip registrert i Storbritannias nasjonale register kan utføre los- og fortøyningstjenester (CPC 7452).

c) Transport på innlands vannveier og tjenester i tilknytning til transport på innlands vannveier

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Markedsadgang, Nasjonal behandling, Bestevilkårsbehandling, Øverste ledelse og styre, Ytelseskrav og Grensekryssende tjenester – Markedsadgang, Nasjonal behandling, Lokal tilstedeværelse, Bestevilkårsbehandling:

Passasjer- og godstransport på innlands vannveier (CPC 722), og tjenester i tilknytning til transport på innlands vannveier.

Det presiseres at denne reservasjonen også omfatter utøving av kabotasjetransport på innlands vannveier (CPC 722).

Det presiseres at denne reservasjonen ikke får anvendelse på den delen av reisen som er på en innenlandsk vannvei som det sjøgående fartøyet foretar med formål å levere internasjonale maritime transporttjenester.

d) Jernbanetransport og støttetjenester for jernbanetransport

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Markedsadgang, Nasjonal behandling og Grensekryssende tjenester – Markedsadgang, Lokal tilstedeværelse, Nasjonal behandling:

Passasjertransport og frakt av gods med jernbane (CPC 711).

e) Vegtransport (passasjertransport, godstransport, internasjonale transporttjenester lastebil) og tjenester i tilknytning til vegtransport

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Markedsadgang, Nasjonal behandling, Øverste ledelse og styre, Grensekryssende tjenester – Markedsadgang, Lokal tilstedeværelse, Nasjonal behandling:

- i) å kreve etablering og å begrense grensekryssende vegtransporttjenester (CPC 712).
- ii) krav om en økonomisk behovsprøving kan få anvendelse for drosjetjenester i Storbritannia og sette en grense for antallet tjenesteytere. Hovedkriterium: Lokal etterspørsel som fastsatt i lover som får anvendelse (CPC 71221).

Nåværende tiltak:

Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1071/2009 av 21. oktober 2009 om innføring av felles regler med hensyn til vilkårene som må oppfylles for å utøve yrket som transportør på vei, og om oppheving av rådsdirektiv 96/26/;

Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1072/2009 av 21. oktober 2009 om felles reglar for tilgang til den internasjonale marknaden for godstransport på veg (omarbeiding)

Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1073/2009 av 21. oktober 2009 om felles regler for adgang til det internasjonale markedet for transport med turvogn og buss og om endring av forordning (EF) nr. 561/2006 om felles reglar for tilgang til den internasjonale marknaden for godstransport på veg (omarbeiding)

f) Romtransport og leie av romfartøy

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Markedsadgang, Nasjonal behandling, Ytelseskrav, Øverste ledelse og styre og Grensekryssende tjenester – Markedsadgang, Lokal tilstedeværelse, Nasjonal behandling:

Transporttjenester via rommet og leie av romfartøy (CPC 733, del av 734).

[g) Unntak fra bestevilkårsbehandling

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Bestevilkårsbehandling og Grensekryssende tjenester – Bestevilkårsbehandling:

- i) Veg- og jernbanetransport

Å gi differensiert behandling til et land i henhold til eksisterende eller fremtidige bilaterale avtaler omed hensyn til internasjonal transport på veg og med jernbane (herunder kombinert transport – veg eller jernbane) og passasjertransport inngått mellom Storbritannia og et tredjeland (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Nevnte behandling kan:

- forbeholde eller begrense ytingen av relevante transporttjenester mellom avtalepartene eller over avtalepartenes territorier til å omfatte kjøretøyer registrert i hver avtalepart, eller
 - sørge for avgiftsunntak for slike kjøretøyer.
- ii) Luftransport – Tjenester i tilknytning til luftransport
 Å gi differensiert behandling til et tredjeland i henhold til eksisterende eller fremtidige bilaterale avtaler med hensyn til bakketjenester.

Reservasjon nr. 13 – Fiske og vann

Sektor: Fiske, akvakultur, tjenester i tilknytning til fiske, oppsamling,rensing og distribusjon av vann

Næringsgruppering: ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882, ISIC Rev. 3.1 41

Reservasjonsstypet: Markedsadgang
 Lokal tilstedeværelse
 Nasjonal behandling
 Bestevilkårsbehandling
 Ytelseskrav
 Øverste ledelse og styre

Avsnitt: Investeringsliberalisering og grensekryssende tjenester

Beskrivelse:

a) Fiske, akvakultur og tjenester i tilknytning til fiske (ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882)

Med hensyn til Investeringsliberalisering – Markedsadgang, Nasjonal behandling, Øverste ledelse og styre, Ytelseskrav, Bestevilkårsbehandling og Grensekryssende tjenester – Markedsadgang, Nasjonal behandling, Lokal tilstedeværelse, Bestevilkårsbehandling:

Storbritannia forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak, særlig innenfor rammen av Storbritannias fiskeripolitikk samt fiskeriavtaler med tredjeland, med hensyn til adgang til og bruk av biologiske ressurser og fiskefelter i farvann som Storbritannia har suverenitet eller jurisdiksjon over.

Storbritannia forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak i) med den virkning at fisket drevet av fiskefartøyer som fører britisk flagg må ha en økonomisk forbindelse (i den utstrekning og i henhold til vilkår angitt i tiltaket) med Storbritannia og ii) med hensyn til fiskefartøyers adgang til å utnytte britiske fiskemuligheter med henvisning til nasjonaliteten til eieren eller eierne av fartøyet eller et foretaks registreringssted.

Storbritannia forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak:

- a. som regulerer ilandføring i havner i Storbritannia av fangster foretatt i kvoter tildelt fartøyer fra en EØS-/EFTA-stat eller fra et utpekt tredjeland,
- b. som fastsetter en minstestørrelse for et foretak med sikte på å bevare både småskalafisket og kystflåten,
- c. som gir differensiert behandling i medhold av en eksisterende eller fremtidig internasjonal avtale relatert til fiskeri.
- d. med hensyn til nasjonaliteten til mannskapet på et fiskefartøy som fører britisk flagg,
- e. med hensyn til etablering akvakulturanlegg til sjøs eller innlands.

b) Oppsamling,rensing og distribusjon av vann

Med hensyn til Investeringssliberalisering – Markedsadgang, Nasjonal behandling, Grensekryssende tjenester – Markedsadgang, Lokal tilstedeværelse, Nasjonal behandling:

Storbritannia forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til virksomhet som omfatter tjenester i tilknytning til oppsamling,rensing og distribusjon av vann til husholdninger, industri og kommersielle og andre brukere, herunder forsyning av drikkevann og vannforvaltning.

Reservasjon nr. 14 – Energirelatert virksomhet

Sektor: Produksjon av energi samt tilknyttede tjenester

Næringsgruppering: ISIC Rev. 3.1 401, 402, CPC 7131, CPC 887 (unntatt rådgivnings- og konsulenttjenester).

Reservasjonstype: Markedsadgang
Lokal tilstedeværelse
Nasjonal behandling
Ytelseskrav

Øverste ledelse og styre

Avsnitt: Investeringssliberalisering og grensekryssende tjenester

Beskrivelse:

Storbritannia forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak, når Storbritannia tillater utenlandsk eierskap til et system for overføring av gass eller elektrisk kraft, eller et system for rørtransport av olje og gass, med hensyn til foretak fra EØS-/EFTA-statene kontrollert av fysiske personer eller foretak fra et tredjeland som står for over fem prosent av Storbritannias import av olje, naturgass eller elektrisk kraft, med sikte på å garantere sikker energitilførsel til Storbritannia. Denne reservasjonen får ikke anvendelse på rådgivnings- og konsulenttjenester som ytes i tilknytning til distribusjon av energi.

Reservasjon nr. 15 – Andre tjenester ikke nevnt annet sted

Sektor: Andre tjenester ikke nevnt annet sted

Reservasjonsstypen: Markedsadgang
Lokal tilstedeværelse
Nasjonal behandling
Ytelseskrav
Øverste ledelse og styre

Avsnitt: Investeringsliberalisering og grensekryssende tjenester

Beskrivelse:

Storbritannia forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til ytelse av nye tjenester som ikke inngår i næringsgrupperingen i De forente nasjoners Provisional Central Product Classification (CPC), 1991.

[Islands bindingsliste ikke oversatt]

[Liechtensteins bindingsliste ikke oversatt]

Norges bindingsliste

[Forklarende note: I tabellens rad "Reservasjons type" betyr "Inv." investeringer, og "GKT" grensekryssende tjenester]

1.	
Sektor:	Alle sektorer
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjons type:	Markedsadgang (Inv. & GKT) Ytelseskrav (Inv.)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde eller endre ethvert tiltak med hensyn til offentlig forsyningssektor, offentlige tjenester eller offentlige funksjoner i den utstrekning de er opprettet eller opprettholdt for offentlige formål, uansett om de er eid, drevet eller utkontraktert av lokale, regionale eller nasjonale myndigheter, som velferdstiltak og sosiale tjenester, offentlige havner¹, offentlig renovasjonsordning, offentlig vannforsyning og offentlige avløpssystemer, offentlige opplærings-, helse- og barnehagertilbud, offentlig eide utleieboliger og offentlig transport. Norge forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak og yte differensiert behandling med hensyn til sosial trygghet, pensjoner, rehabiliteringsytelser og enhver tilsvarende ytelse. Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde eller endre ethvert tiltak med hensyn til offentlig finansierte og drevet forsknings- og utviklingstjenester.

¹ Det presiseres at denne reservasjonen skal ikke legge restriksjoner eller på noen annen måte påvirke Norges forpliktelser i henhold til artikkel 2 i underkapittel 5 om internasjonale skipstransporttjenester

2.	
Sektor:	All sektorer
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonstype:	Bestevilkårsbehandling (Inv.&GKT) Markedsadgang (Inv.&GKT) Nasjonal behandling (Inv.&GKT) Ytelseskrav (Inv.) Lokal tilstedeværelse (GKT)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak som er utformet særlig for å bevare og fremme språklig og kulturelt mangfold, kultur- og mediepolitikk samt partenes rettigheter og forpliktelser etter internasjonale avtaler og nasjonal lovgivning med hensyn til opphavsrett og tilsvarende rettigheter. Norge forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til skapende kunstretninger og andre kulturtjenester, herunder mediatjenester, bibliotek-, arkiv- og museumstjenester og andre tjenester på kulturområdet. Denne reservasjonen omfatter ikke nyhetsbyråtjenester.

3.	
Sektor:	Alle sektorer
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonstype:	Markedsadgang (Inv.) Nasjonal behandling (Inv.) Øverste ledelse og styre (Inv.)
Tiltak:	
Beskrivelse:	Investeringer: Med mindre noe annet er fastsatt i vedlegg I og vedlegg II forbeholder Norge seg retten til å vedta, opprettholde eller endre ethvert tiltak innen særskilte sektorer, undersektorer eller aktiviteter med hensyn til å opprette andre juridiske enheter enn allmenaksjeselskaper, aksjeselskaper og stiftelser.

4.	
Sektor:	Alle sektorer
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonstype:	Bestevilkårsbehandling (Inv. &GKT) Markedsadgang (Inv. & GKT) Nasjonal behandling (Inv.& GKT) Ytelseskrav (Inv.)
Tiltak:	Norges grunnlov § 108 Lov av 12. juni 2008 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) Lov av 17. juni 2005 nr. 85 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark (Finnmarksloven)
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å innføre eller opprettholde enhver fordel tilkjent enhver fysisk person eller organisasjon som tilhører urfolkgruppe, herunder med hensyn til erverv, etablering eller drift av ethvert kommersielt eller industrielt foretak, samt rettigheter til grunn og naturressurser.

5.	
Sektor:	Alle sektorer
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonstype:	Bestevilkårsbehandling (Inv.&GKT)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til ikke å utvide en behandling eller preferanse tilbudt enten av en hvilken som helst frihandelsavtale som er i kraft eller er undertegnet før denne avtale trer i kraft, eller av en hvilken som helst avtale om investeringsbeskyttelse ² .

² Det presiseres at dette omfatter investeringsbeskyttelseselementer i handelsavtaler som ikke er avgrenset til investeringsbeskyttelse.

6.	
Sektor:	Alle sektorer
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonstype:	Bestevilkårsbehandling (Inv.&GKT)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å gi differensiert behandling til parter i EFTA-konvensjonen, nåværende eller tidligere parter i EØS-avtalen og enhver stat som tiltreter EØS-avtalen. Norge forbeholder seg retten til å gi differensiert behandling til et land i henhold til enhver eksisterende eller fremtidig bilateral eller multilateral avtale som: i) skaper et internt marked for tjenester og investering, ii) gir rett til etablering, eller iii) krever harmonisering av lovgivningen i én eller flere økonomiske sektorer. Med et internt marked for tjenester og etablering menes et område uten interne grenser der det er sikret fri bevegelighet for tjenester, kapital og personer. Med rett til etablering menes en forpliktelse til å avskaffe i hovedsak alle hindringer for etableringer mellom partene i den regionale økonomiske integrasjonsavtalen når nevnte avtale trer i kraft. Retten til etablering skal omfatte rett for borgere av partene i den regionale økonomiske integrasjonsavtalen til å opprette og drive foretak på samme vilkår som vilkårene som i henhold til nasjonal lovgivning gjelder for borgere av landet der slik etablering som nevnt skjer. Med harmonisering av lovgivningen menes: i) samordning av lovgivningen i en eller flere av partene i den regionale økonomiske integrasjonsavtalen med lovgivningen i en eller flere av de øvrige parter i nevnte avtale, eller ii) innlemming av felles lovgivning i internretten til partene i den regionale økonomiske integrasjonsavtalen. Slik harmonisering eller innlemming skal finne sted, og skal anses for å ha funnet sted, bare når den er vedtatt

	inkludert i lovgivningen til parten eller partene i den regionale økonomiske integrasjonsavtalen.

7.	
Sektor:	Alle sektorer
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonsjonstype:	Nasjonal behandling (Inv.& GKT) Markedsadgang (Inv. & GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT) Ytelseskrav (Inv.)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde eller endre ethvert tiltak med hensyn til aktiviteter som kan involvere stoffer som skaper ioniserende stråling, herunder enerett til å levere og håndtere slike stoffer for offentlige formål, og utpeking av institusjoner som for offentlige formål skal være ansvarlige for å overvåke stråling.

8.	
Sektor:	Alle sektorer
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonstype:	Nasjonal behandling (Inv.&GKT) Markedsadgang (Inv. & GKT) Lokal tilstedevarsel (GKT) Ytelseskrav (Inv.)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge krever forhåndsgodkjennelse av enhver aktivitet som omfatter tilsiktet frisetting av genmodifiserte organismer.

9.	
Sektor:	Juridiske tjenester
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonsjonstype:	Markedsadgang (Inv.&GKT) Nasjonal behandling (Inv.&GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT) Øverste ledelse og styre (Inv.) Juridiske tjenester – forpliktelser
Tiltak:	Forskrift av 20. desember 1996 nr. 1161 om advokater Lov av 13. august 1915 nr. 5 om domstolene
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde eller endre ethvert tiltak med hensyn til juridiske tjenester i tilknytning til nasjonal lovgivning og rettslig representasjon ³ og organisering av og eierskap i advokatforetak, herunder tilknyttede foretak og filialer av advokatforetak.

³ "rettslig representasjon" inkluderer utarbeidelse av dokumenter som er ment å bli forelagt domstoler, administrative etater og andre behørig konstituerte offisielle domstoler i saker som gjelder anvendelse og tolkning av lov; og møte for domstoler, administrative etater og andre behørig dannede offisielle domstoler i saker som gjelder anvendelse og tolkning av lovverket. Omfatter ikke dokumentasjontjenester utført av tjenesteleverandører som er betrodd offentlige funksjoner, for eksempel notariatjenester

10	
Sektor:	Revisortjenester
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonstype:	Markedsadgang (GKT) Nasjonal behandling (GKT) Lokal tilstedevarsel (GKT)
Tiltak:	Lov av 20 November 2020 nr. 128 om revisjon og revisorer (revisorloven)
Beskrivelse:	<u>Grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde eller endre ethvert tiltak med hensyn til grensekryssende ytelse av revisortjenester.

11.	
Sektor:	Fiske og akvakultur
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonsjonstype:	Bestevilkårsbehandling (Inv.&GKT) Markedsadgang (Inv.&GKT) Nasjonal behandling (Inv.&GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT) Ytelseskrav (Inv.) Øverste ledelse og styre (Inv.)
Tiltak:	Lov av 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villevande marine ressursar (havressurslova) Lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) Lov av 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone (økonomiske soneloven) Lov av 17. juni 1966 nr. 19 om Norges fiskerigrense mv.
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde eller endre ethvert tiltak med hensyn til å erverve eller eie fiskefartøyer eller aksjer i et foretak som eier slike fartøyer. Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde eller endre ethvert tiltak med hensyn til fangst og bearbeiding, videreføredling, pakking, omlasting og førstehåndssalg av fisk og marine varer.

12.	
Sektor:	Bemanningstjenester, unntatt rekruttering av toppledere
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjontype:	Markedsadgang (Inv.&GKT) Nasjonal behandling (Inv.&GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT)
Myndighetsnivå:	
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde eller endre ethvert tiltak med hensyn til formidling av personell som verken er norske borgere eller er bosatt i landet og har arbeidstillatelse. Denne reservasjonen omfatter ikke rekruttering av toppledere.

13.	
Sektor:	Posttjenester
Undersektor:	Posttjenester for brev og småpakker
Næringsgruppering:	
Reservasjonsstyppe:	Markedsadgang (Inv.&GKT) Nasjonal behandling (Inv.&GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT) Ytelseskrav (Inv.)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde eller endre ethvert tiltak med hensyn til posttjenester (brev og småpakker).

18.	
Sektor:	Pengespill
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonsstypen:	Markedsadgang (Inv.&GKT) Nasjonal behandling (Inv.&GKT) Lokal tilstedeværelse (GKTS) Ytelseskrav (Inv.)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til pengespill.

15.	
Sektor:	Distribusjon av og handel med krigsmateriell, våpen, ammunisjon og eksplosiver
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonsjonstype:	Bestevilkårsbehandling (Inv.&GKT) Markedsadgang (Inv.&GKT) Nasjonal behandling (Inv.&GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT) Øverste ledelse og styre (Inv.)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til distribusjon av og handel med krigsmateriell, våpen, ammunisjon og eksplosiver, herunder materiell med dobbelt anvendelse.

16.	
Sektor:	Legemidler og medisinsk utstyr, alkohol og tobakksvarer
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjontype:	Bestevilkårsbehandling (Inv.&GKT) Markedsadgang (Inv.&GKT) Nasjonal behandling (Inv.&GKT) Ytelseskrav (Inv.) Lokal tilstedeværelse (GKT)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til fremstilling, import, eksport, engrossalg, kommisjonærtjenester, distribusjon, markedsføring, detaljisttjenester og håndheving av tiltak med hensyn til tobakks- og nikotinvarer⁴ og tilhørende varer og utstyr samt alkoholholdige drikkevarer. Norge forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til kommisjonærtjenester, markedsføring og detaljisttjenester for legemidler og medisinsk utstyr.

⁴ Verdens helseorganisasjons rammekonvensjon om forebygging av tobakksskader av 21. mai 2003

17.	
Sektor:	Produksjon, overføring og distribusjon av elektrisitet, distribusjon og levering av naturgass og levering av fjernvarme og -kjøling
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjontype:	Markedsadgang (Inv.&CBTS) Nasjonal behandling (Inv.&CBTS) Lokal tilstedeværelse (CBTS)
Tiltak:	Lov av 14. desember 1917 nr. 16 om vannfallsrettigheter Lov av 14. desember 1917 nr. 17 om vassdragsregulering Lov av 29. juni 1990 nr. 50 om energi (energiloven) Lov av 24. november 2000 nr. 82 om vannressurser Lov av 28. juni 2002 nr. 61 om naturgass Lov av 4. juni 2010 nr. 21 om havenergi Herunder supplerende forskrifter til lovene nevnt over
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til konsesjoner for produksjon av elektrisk energi, bruk av naturressurser til produksjon av elektrisk energi, eierskap og direkte eller indirekte erverv av eierskap til naturressurser og installasjoner for produksjon av elektrisk energi og bygging av, eierskap til og drift av infrastruktur for elektrisitet på overførings- og distribusjonsnivå, herunder støttetjenester med unntak av rådgivningstjenester. Norge forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til nedstrømsoverføring, lagring, distribusjon, salg og levering av naturgass. Norge forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til aktivitet i tilknytning til produksjon, overføring, distribusjon, salg og levering av fjernvarme og -kjøling.

18.	
Sektor:	Letevirksomhet, produksjon og oppstrøms transport gjennom rørledningsnett av petroleum
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonsjonstype:	Markedsadgang (Inv.&GKT)
Tiltak:	Lov av 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet (petroleumloven) Forskrifter til lov om petroleumsvirksomhet, fastsatt ved kgl. res. 27. juni 1997 med hjemmel i lov av 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet § 10-18 og lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 13 c tredje ledd og § 19 tredje ledd samt lov av 21. juni 1963 nr. 12 om vitenskapelig utforskning og undersøkelse etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumsforekomster § 3. Sist endret 7. desember 2017 nr. 2281
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til markedsadgang for letevirksomhet, produksjon og rørledningstransport av petroleum⁵. Den norske stat har eiendomsrett til petroleumsforekomster og enerett til å forvalte ressursene. Ingen andre enn staten kan utøve petroleumsvirksomhet uten de lisenser, godkjenninger og tillatelser som kreves. En lisens, som sikrer lisenshaveren enerett, er nødvendig for å kunne drive letevirksomhet og for å produsere petroleum. Det kan ytes tjenester som for bergverksdrift til nevnte lisenshaver uten begrensninger. Departementet kan tildele en juridisk person en ikke-eksklusiv lisens for kartlegging av petroleumsforekomster i avgrensede områder på havbunnen og i dens undergrunn.

⁵ Reservasjon 18 utvides ikke til noen eksisterende eller fremtidig bilateral olje eller gass avtale mellom Storbritannia og Kongeriket Norge (inkludert rammeavtalen mellom regjeringen av Storbritannia og Nord Irland og regjeringen av Kongeriket Norge vedrørende gransekryssende petroleumssamarbeid, undertegnet i Oslo den 4. april 2005 med tilhørende vedlegg), som skal bli vurdert å falle utenfor anvendelsen av tjeneste- og investeringskapittelet.

	Lisensen for kartlegging gir innehaveren rett til å foreta geologisk kartlegging av petroleumsressurser. Kongen i statsråd kan tildele en lisens med enerett til produksjon og en lisens til enerett til rørledningstransport. En produksjonslisens tildeles etter full konkurranse og kan tildeles bare juridiske personer, i den grad andre krav ikke får anvendelse i henhold til internasjonale avtaler. Ved tildeling av en produksjonslisens skal departementet utpeke eller godkjenne en operatør. Kongen kan beslutte at den norske stat skal delta i petroleumsvirksomhet.

19.	
Sektor:	Utdanningstjenester
Undersektor:	Tjenester som omfatter barnehager, grunnskoler og videregående skoler, velferds- og innkvarteringstjenester for studenter og andre hjelpetjenester for studenter
Næringsgruppering:	
Reservasjonstype:	Markedsadgang (Inv.&GKT) Nasjonal behandling (Inv.&GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT) Ytelseskrav (Inv.)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde eller endre ethvert tiltak med hensyn til tjenester som omfatter barnehager, grunnskoler og videregående skoler (opp til videregående opplæring) velferds- og innkvarteringstjenester for studenter og andre hjelpetjenester for studenter.

20.	
Sektor:	Miljø
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjontype:	Markedsadgang (Inv. & GKT) Nasjonal behandling (Inv.&GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT) Ytelseskrav (Inv.)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde og endre ethvert tiltak med hensyn til yteevnekrev og offentlige funksjoner på områder som håndtering av avløpssystemer, renovasjon, beskyttelse av omgivende luft og klima, etterbehandling ogrensing av jord og vann, biologisk mangfold og støy, uansett om det aktuelle anlegget/systemet er eid, drevet eller er utkontraktert av lokale, regionale eller nasjonale myndigheter. Norge forbeholder seg retten til å kreve kommersiell tilstedeværelse for yting av miljøtjenester. Denne reservasjonen får ikke anvendelse på rådgivningstjenester.

21.	
Sektor:	Finansielle tjenester
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonstype:	Markedsadgang(Inv.&GKT) Nasjonal behandling (Inv.&GKT) Bestevilkårsbehandling (Inv.&GKT) Øverste ledelse og styre (Inv.) Lokal tilstedeværelse (CBTS) Ytelseskrav (Inv.)
Tiltak:	Lov av 25. november 2011 nr. 44 om verdipapirfond (verdipapirfondloven) Lov av 20. juni 2014 nr. 28 om forvaltning av alternative investeringsfond og forskrift til lov om forvaltning av alternative investeringsfond av 26. juni 2014 nr. 877
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde og endre ethvert tiltak med hensyn til følgende: (a) Alle finansielle tjenester Med hensyn til investeringsliberalisering – bestevilkårsbeharsbehandling og grensekryssende tjenester - bestevilkårsbehandling: Norge forbeholder ser retten til å gi differensiert behandling til en investor eller en finansiell tjenesteyter fra et tredjeland i medhold av enhver bilateral eller multilateral internasjonal investeringsavtale eller annen handelsavtale. Med hensyn til investeringsliberalisering - markedsadgang Retten til å pålegge en finansiell tjenesteyter, annet enn enn en filial, å benytte spesifikk selskapsform når den etablerer seg i Norge, på en ikke-diskriminerende måte. Med hensyn til grensekryssende tjenester – markedsadgang, nasjonal behandling, lokal tilstedeværelse

	Norge forbeholder seg retten til å vedta og opprettholde ethvert tiltak med hensyn til grensekryssende tjenester av alle finansielle tjenester, unntatt: (i) forsikring av risiko knyttet til: (A) skipsfart og kommersiell luftfart og romoppskyting og frakt (inkludert satellitter), med en slik forsikring for å dekke noe av eller alt av følgende: passasjerene og godset som transportereres, kjøretøyet som transporterer passasjerene og varene og ethvert ansvar som oppstår derfra; (B) havgående fiskefartøy; (C) leting, utvikling, produksjonsaktiviteter og rettigheter i offshore energisektoren av store kunder; og (D) varer i internasjonal transitt; (ii) gjenforsikring og retrosessjon; (iii) tjenester tilknyttet forsikring; (iv) levering og overføring av finansiell informasjon og finansiell databehandling og tilhørende programvare av leverandører av andre finansielle tjenester; og (v) rådgivningstjenester og andre hjelpetjenester, unntatt formidling, knyttet til bank og andre finansielle tjenester av definisjonen av bank og andre finansielle tjenester (unntatt forsikring) i artikkkel 3.4.5 i avsnitt 3.5.3 (finansielle tjenester), men ikke formidling som beskrevet i det punktet, og (vi) Porteføljeforvaltningstjenester til en norsk profesjonell klient lokalisert i Norge. Med hensyn til denne forpliktelsen/underpunkt (vi): porteføljeforvaltning betyr skjønnsmessig forvaltning av investoreres porteføljer av finansielle instrumenter på en kunde-for-klient-basis og i

	samsvar med investorenes mandater porteføljeforvaltningstjenester inkluderer ikke: (i) oppbevaringstjenester; (ii) forvaltertjenester; eller (iii) utøvelsestjenester; og I denne forpliktelsen/ledd (vi) menes profesjonelle kunder: profesjonelle kunder som definert i § 10-6 første ledd, nr. 1 bokstav e i [Securities Trading Act 2007], sist endret 01.05.2021 (b) Forsikring og tjenester tilknyttet forsikring Med hensyn til grenekryssende tjenester og investeringer – markedsadgang, nasjonal behandling: Ikke-hjemmehørende forsikringsselskaper må levere tjenestene som er oppført ovenfor via en filial eller gjennom en forsikringsmegler autorisert i Norge. Autorisasjon som ikke-hjemmehørende leverandør av forsikringsformidlingstjenester krever en filial i Norge. Med hensyn til investeringer: Et separasjonskrav gjelder mellom livsforsikring, skadeforsikring og kreditrisikoforsikring. (c) bankvirksomhet og andre finansielle tjenester Med hensyn til investeringsliberalisering – markedsadgang - og greneskryssende tjenester – lokal tilstedeværelse: Bare juridiske personer som har sitt hovedkontor i EØS, kan fungere som depositarer for eiendelene til investeringsfond. Etablering av et spesialisert forvaltningsselskap, med hovedkontor og registrert hovedkontor i samme EØS-stat, er pålagt å utføre virksomheten til forvaltning av fellesfond, inkludert aksjefond og, der det er tillatt i henhold til nasjonal lov, investeringsselskaper.

22.	
Sektor:	Helserelaterte og sosiale tjenester
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonstype:	Markedsadgang (Inv.&GKT) Nasjonal behandling (Inv.&GKT) Lokal tilstedevarsel (GKT) Ytelseskrav (Inv.) Øverste ledelse og styre (Inv.)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde eller endre ethvert tiltak med hensyn til sykehustjenester, sosiale tjenester og andre folkehelsestjenester, med unntak av fødselstjenester og tilknyttede tjenester, sykepleietjenester, fysioterapeutiske tjenester og paramedisinske tjenester.

23.	
Sektor:	Fritids- og sportstjenester
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonstype:	Markedsadgang (Inv.&GKT) Nasjonal behandling (Inv.&GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT) Ytelseskrav (Inv.) Øverste ledelse og styre (Inv.)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde eller endre ethvert tiltak med hensyn til idrettslag, sportsklubber og tjenester i tilknytning til andre organiserte fritidsaktiviteter.

24.	
Sektor:	Sjøtransporttjenester
Undersektor:	Innenlands sjøtransport⁶, herunder transport på innlands vannveier, innlands tauing og buksering, og sjøtransport som betjener letevirksomhet og produksjon av energi utenfor kysten, til havs offshore. Sjøtransporttjenester i tilknytning til installasjoner og aktivitet i norsk territorialfarvann, unntatt økonomisk sone eller kontinentalsokkel. For å skape større klarhet presiseres det at innenlands sjøtransport i form av matetjenester til internasjonal godstransport samt transport av tomme containere for internasjonal handel, ikke anses som innenlands sjøtransport og er unntatt fra denne reservasjonen.
Næringsgruppering:	
Reservasjontype:	Bestevilkårsbehandling (Inv.&GKT) Markedsadgang (Inv.&GKT) Nasjonal behandling (Inv.&GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT) Ytelsekrav (Inv.) Øverste ledelse og styre (Inv.)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde eller ethvert tiltak med hensyn til innenlands sjøtransport, herunder transport på innlands vannveier.

⁶ Med «innenlandsk sjøtransport», menes sjøtransport av gods og passasjerer mellom havner I Norge, herunder steder på norsk kontinentalsokkel der det er aktivitet i form av letevirksomhet eller produksjon av petroleum.

25.	
Sektor:	Sjøtransporttjenester
Undersektor:	Internasjonal sjøtransport.
Næringsgruppering:	
Reservasjonstype:	Nasjonal behandling (Inv.&GKT)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde eller endre ethvert tiltak med hensyn til kapteiner og mannskap om bord på norskregistrerte fartøyer (Norsk ordinært skipsregister (NOR) og Norsk internasjonalt skipsregister (NIS)).

26.	
Sektor:	Lufttransporttjenester
Undersektor:	Tjenester i tilknytning til databaserte reservasjonssystemer og salg og markedsføring av lufttransporttjenester.
Næringsgruppering:	
Reservasjontype:	Bestevilkårsbehandling (Inv.&GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å gi en mindre gunstig behandling til tjenesteytere når det gjelder forpliktelsene for transportørers morselskap eller deltakende selskap med hensyn til databaserte reservasjonssystemer som er kontrollert av ett eller flere tredjeland, eller luftransportselskaper fra ett eller flere tredjeland.

27.	
Sektor:	Flyplasstjenester
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonstype:	Markedsadgang (Inv.&GKT) Nasjonal behandling (Inv.&GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT) Ytelseskrav (Inv.)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde eller endre ethvert tiltak med hensyn til flyplasstjenester.

28.	
Sektor:	Jernbanetransporttjenester
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonsjonstype:	Markedsadgang (Inv.& GKT) Nasjonal behandling (Inv.&GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT) Ytelseskrav (Inv.)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde eller endre ethvert tiltak med hensyn til markedsadgang for transport av passasjerer og gods med jernbane og tilknyttede tjenester. Norge forbeholder seg retten til å kreve kommersiell tilstedeværelse for yting av skyve- og bukseringstjenester⁷ og av støttetjenester til jernbanetransport⁸.

⁷ Skyve- og bukseringstjenester (CPC Prov. 7113)

⁸ Vedlikehold og reparasjon av jernbanetransport utstyr (CPC Prov. 8868) og støttetjenester for jernbanetransport (CPC Prov 743)

29.	
Sektor:	Veidtransport og tilknyttede tjenester, herunder luftputefartøy (hovercrafts)
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonstype:	Bestevilkårsbehandling (GKT) Markedsadgang (Inv.& GKT) Nasjonal behandling (Inv.& GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde eller endre ethvert tiltak med hensyn til grensekryssende transport av passasjerer og gods, eierskap til veier og tilknyttet infrastruktur og drift av veinfrastruktur på honorar- eller kontraktbasis. Lokal tilstedeværelse kreves for innenlands transport. Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde eller endre ethvert tiltak med hensyn til faste tjenester og drosjetjenester for passasjertransport.

34.	
Sektor:	Vann
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonsstyppe:	Bestevilkårsbehandling (Inv.& GKT) Markedsadgang (Inv.& GKT) Nasjonal behandling (Inv.& GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT) Ytelseskrav (Inv.)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til vann, herunder fordeling, innsamling, behandling/rensing og distribusjon til husholdninger, industri, kommersiell virksomhet og andre brukere, herunder levering av drikkevann, og vannforvaltning.

31.	
Sektor:	Begravelses- og kremasjonstjenester
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonstype:	Markedsadgang (Inv.& GKT) Nasjonal behandling (Inv.& GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak med hensyn til tjenester som ytes av medlemsorganisasjoner og tiltak med hensyn til begravelses- og kremasjonstjenester.

36.	
Sektor:	Alle sektorer
Undersektor:	Tiltak med sikte på å fremme nordisk samarbeid
Næringsgruppering:	
Reservasjonstype:	Bestevilkårsbehandling (Inv.& GKT)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta eller opprettholde ethvert tiltak som er en del av det nordiske samarbeidet eller tar sikte på å fremme nordisk samarbeid, som: - garantier og lån til investeringsprosjekter og eksport (Den nordiske investeringsbank), - økonomisk støtte til FoU-prosjekter (Nordisk Industrifond), - finansiering av forundersøkelser knyttet til internasjonale prosjekter (Nordisk prosjekteksportfond), - økonomisk støtte til foretak som anvender miljøteknologi (Nordisk miljøfinansieringsselskap)

37.	
Sektor:	Etterforskning- og sikkerhetstjenester
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjons type:	Markedsadgang (Inv.& GKT) Nasjonal behandling (Inv.& GKT) Lokal tilstedeværelse (GKT) Øverste ledelse og styre (Inv.)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer og grensekryssende tjenester:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde eller endre ethvert tiltak med hensyn til etterforskning og sikkerhetstjenester.

38.	
Sektor:	Kondemnering av fartøyer
Undersektor:	
Næringsgruppering:	
Reservasjonstype:	Ytelseskrav (Inv.)
Tiltak:	
Beskrivelse:	<u>Investeringer:</u> Norge forbeholder seg retten til å vedta, opprettholde eller endre ethvert tiltak i tilknytning til opphugging og kondemnering av fartøyer.

FORTROLIG

EØS/EFTA - STORBRYTANNIA
Offentlige anskaffelser
Tillegg 1-4 til
vedlegg [Offentlige anskaffelser]
Ref. 20-2400
EØS/EFTA - Utkast
5. mai 2021

[EØS/EFTA]: VEDLEGG [OFFENTLIGE ANSKAFFELSER]

NEVNT I KAPITTEL [OFFENTLIGE ANSKAFFELSER]

TILLEGG 1: RELEVANTE BESTEMMELSER I WTO-AVTALEN OM
OFFENTLIGE INNKJØP

TILLEGG 2: FORPLIKTELSER MED HENSYN TIL MARKEDSADGANG
UTOVER WTO-AVTALEN OM OFFENTLIGE INNKJØP

TILLEGG 3: KUNNGJØRINGSMIDLER

TILLEGG 4: KONTAKTPUNKTER

TILLEGG 5: TERSKELVERDIER

TILLEGG 1 TIL VEDLEGG [OFFENLIGE ANSKAFFELSER]
RELEVANTE BESTEMMELSER I WTO-AVTALEN OM OFFENTLIGE
INNKJØP

Følgende bestemmelser i WTO-avtalen om offentlige innkjøp (GPA) innarbeides herved i kapittel [Offentlige anskaffelser] i denne avtale:

Artikkel I – III, IV.1.a, IV.2 til IV.7, VI - XV, XVI.1 - XVI.3, XVII og XVIII, herunder senere bindende endringer til nevnte artikler.

TILLEGG 2 TIL VEDLEGG [OFFENTLIGE ANSKAFFELSER]

FORPLIKTELSE MED HENSYN TIL MARKEDSADGANG UTOVER WTO-AVTALEN OM OFFENTLIGE INNKJØP

I dette avsnitt menes med «CPC» De forente nasjoners sentrale næringsgruppering Provisional Central Product Classification som oppført i (Statistical Papers, Series M No. 77, Department of International Economic and Social Affairs, Statistical Office of the United Nations, New York, 1991).

DEL A: STORBRITANNIA

I samsvar med artikkel [Målsetting og virkeområde], gjelder kapittel [Offentlige anskaffelser] anskaffelser omfattet av dette tillegg i tillegg til anskaffelser omfattet av artikkel II i GPA.

Storbritannias merknader til vedlegg 1 til 7 til tillegg I til GPA får anvendelse også på anskaffelser omfattet av dette tillegg, med mindre noe annet er fastsatt i dette tillegg.

Anskaffelser omfattet av dette tillegg

1. Ytterligere anskaffende etater (oppdragsgivere)

Anskaffelse av varer og tjenester som fastsatt i tillegg 4 til 6 i Storbritannias tillegg I til GPA, og i nr. 2 i dette tillegg, av følgende anskaffende etater:

- a) alle enheter som er bundet av avtalen når deres anskaffelse omfattes av Utilities Contracts Regulation 2016 og Utilities Contracts (Scotland) Regulations 2016, og som er anskaffende etater (f.eks. de som omfattes av vedlegg 1 og vedlegg 2 til tillegg I til GPA) eller offentlige foretak som er offentlige (se merknader til nr. 1), og som har følgende som en av sine aktiviteter:
 - i) anskaffelse eller drift av fastnett med formål å yte en tjeneste til allmennheten i forbindelse med produksjon, transport eller distribusjon av gass eller varme eller levering av gass eller varme til nett som nevnt, eller
 - ii) enhver kombinasjon av slik aktivitet og aktivitetene nevnt i vedlegg 3 til tillegg 1 til GPA,
- b) privateide oppdragsgivere som som en av sine aktiviteter har noen av aktivitetene nevnt i bokstav a) i dette nummer, i nr. 1 i vedlegg 3 til tillegg I til GPA, eller enhver kombinasjon av disse, og som driver virksomhet på grunnlag av en særrett- eller enerett gitt av vedkommende myndighet i Storbritannia,

med hensyn til anskaffelse lik eller over følgende terskelverdier:

- 400.000 SDR for anskaffelse av varer og tjenester
- 5.000.000 SDR for anskaffelse av bygge- og anleggstjenester (CPC-referanse 51).

Merknader til nr. 1:

1. I samsvar med Utilities Contracts Regulations 2016 menes med «offentlig foretak» et hvilket som helst foretak som anskaffende myndighet direkte eller indirekte kan utøve en dominerende innflytelse over i kraft av:

- a) eierskap i foretaket,
- b) kapitalinteresse i foretaket, eller
- c) reglene som foretaket er underlagt.

2) I samsvar med Utilities Contracts (Scotland) Regulations 2016 menes med «offentlig foretak» en person som én eller flere anskaffende myndigheter direkte eller indirekte kan utøve dominerende innflytelse over i kraft av ett eller flere av følgende forhold:

- a) eierskap i den aktuelle personen,
- b) kapitalinteresse i personen,
- c) rettigheter gitt dem gjennom regler som gjelder for denne personen.

3). I samsvar med både Utilities Contracts Regulations 2016 og Utilities Contracts (Scotland) Regulations 2016 skal anskaffende myndigheter forutsettes å ha dominerende innflytelse, direkte eller indirekte, i et hvilket som helst av følgende tilfeller der nevnte myndigheter:

- a) eier størstedelen av et foretaks tegnede kapital,
- b) kontrollerer et flertall av stemmene knyttet til aksjer utstedt av foretaket,
- c) kan oppnevne mer enn halvparten av medlemmene i foretakets administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan.

«Særretter eller eneretter» er som definert i regulation 5 of the Utilities Contracts Regulations 2016 og regulation 4 of the Utilities Contracts (Scotland) Regulations 2016.

a. Ytterligere tjenester

Anskaffelse av følgende tjenester, i tillegg til tjenestene oppført i Storbrytannias vedlegg 5 til tillegg I til GPA, for anskaffende etater (oppdragsgivere) omfattet av vedlegg 1 til 3 til Storbrytannias tillegg I til GPA eller av nr. 1 i dette tillegg:

- Hotell- og andre overnattingstjenester (CPC 641)
- Servering av måltider (CPC 642)

- Servering av drikkevarer (CPC 643)
- Post- og kurértjenester (CPC 751)
- Telekommunikasjonstjenester og tilknyttede tjenester (CPC 754)
- Tjenester knyttet til fast eiendom på honorar eller kontraktsbasis (CPC 8220)
- Juridiske tjenester (CPC 861) (se merknad 2 til dette nummer)
- Skatterådgivningstjenester (CPC 863)
- Etterforsknings- og sikkerhetsvirksomhet (CPC 873)
- Fotograferingsvirksomhet (CPC 875)
- Øvrige forretningstjenester (CPC 879)
- Tjenester i tilknytning til bryting og bergverksdrift (CPC 883)
- Tjenester i tilknytning til fremstilling av metallvarer, maskiner og utstyr (CPC 885)
- Reparasjon i tilknytning til metallvarer, maskiner og utstyr (CPC 886)
- Tjenester i tilknytning til energidistribusjon (CPC 887)
- Administrative tjenester som ytes av offentlig myndighet (CPC 9127, 91136)
- Undervisningstjenester (CPC 92)
- Tjenester i tilknytning til rekreasjon, kultur og sport (CPC 96 unntatt 9611, 9613)

Merknader til nr. 2:

1. Kontrakter om hotell- og andre overnattingstjenester (CPC 641), servering av måltider (CPC 642), servering av drikkevarer (CPC 643), post- og kurértjenester (CPC 751), juridiske tjenester (CPC 861), etterforsknings- og sikkerhetsvirksomhet (CPC 873), administrative tjenester som ytes av offentlig myndighet (CPC 9127, 91136) og undervisningstjenester (CPC 92) inngår i ordningen med nasjonal behandling for leverandører, herunder tjenesteytere, fra Island, Liechtenstein og Norge, forutsatt at kontraktenes verdi er lik eller høyere enn GBP 663.540 når de tildeles av oppdragsgivere omfattet av Storbrytannias vedlegg 1 og 2 til tillegg I til GPA, og at verdien er lik eller høyere enn GBP 884.720 når de tildeles av oppdragsgivere omfattet av Storbrytannias vedlegg 3 til tillegg I til GPA, eller av anskaffende etater (oppdragsgivere) omfattet av nr. 1 i dette tillegg.
2. Følgende juridiske tjenester (CPC 861) er ikke omfattet:
 - a) juridisk representasjon av en klient ved en advokat i forbindelse med:
 - i) voldgift eller mekling holdt i Storbrytannia, et annet land eller for en internasjonal voldgifts- eller meklingsinstans, eller

- ii) forhandlinger for rettsinstanser, domstoler eller offentlige myndigheter i Storbrytannia, et annet land eller for internasjonale rettsinstanser, domstoler eller institusjoner,
 - b) juridisk rådgivning gitt,
 - i) som forberedelse til rettsforhandlingene nevnt over i i), eller
 - ii) dersom det foreligger en konkret indikasjon på eller stor sannsynlighet for at saken rådet gjelder, vil bli gjenstand for rettsforhandlinger som nevnt, forutsatt at det er en advokat som har stått for rådgivningen,
 - c) tjenester forbundet med dokumentsertifisering og -bekrefteelse som må utføres av notarer,
 - d) juridiske tjenester utført av tillitsmenn eller utpekt bestyrere eller andre juridiske tjenester i tilfeller der de som yter tjenestene, er oppnevnt av en rettsinstans eller domstol i Storbrytannia eller er oppnevnt ved lov for å gjennomføre bestemte oppgaver under tilsyn av rettsinstanser eller domstoler som nevnt,
 - e) andre juridiske tjenester som i Storbrytannia, selv leilighetsvis, er forbundet med utøving av offentlig myndighet.
3. Når en annen oppdragsgiver enn en anskaffende myndighet (oppdragsgiver), leverer gass eller varme til allmennheten, skal dette ikke anses som en aktivitet som definert i dette tillegg dersom
- a) nevnte anskaffende myndighets produksjon av gass eller varme er en uunngåelig følge av utøving av en annen aktivitet enn aktivitetene nevnt i bokstav a) til e) i Storbrytannias tillegg I til GPA, og
 - b) forsyningen til det offentlige nettet utelukkende tar sikte på økonomisk utnyttelse av produksjon som nevnt og utgjør høyst 20 % av etatens omsetning på grunnlag av snittet for de foregående tre årene, inklusiv inneværende år.
4. Artikkel [Målsetting og virkeområde], kapittel [Offentlige anskaffelser] og dette tillegg ikke omfatter anskaffelse av følgende tjenester:

- a) Folkehelsejenester (CPC 931),
- b) Administrative helsetjenester (CPC 91122), og
- c) Rekruttering av pleiepersonell samt rekruttering av medisinsk personell (CPC 87206 og CPC 87209).

3. Konsesjonskontrakter

Dersom de er tildelt av oppdragsgivere omfattet av Storbrytannias vedlegg 1 og 2 til tillegg I til GPA for anskaffelse av tjenester som nevnt i Storbrytannias vedlegg 5 til tillegg I til GPA og i nr. 2 i dette tillegg, inngår tjenestekonsesjonskontrakter i ordningen med nasjonal behandling for leverandørene, herunder tjenesteytere, fra Island, Liechtenstein og Norge forutsatt at kontraktenes verdi er lik eller høyere enn 5.000.000 SDR.

Merknader til nr. 3:

1. Nr. 3 i dette [avsnitt] får anvendelse i den utstrekning anskaffelse av tjenester gjennom tjenestekonsesjonskontrakter som beskrevet i nr. 3, er dekket etter the Concession Contracts Regulations 2016 og Concession Contracts (Scotland) Regulations 2016.

DEL B: EØS-/EFTA-STATER

I samsvar med artikkel [Målsetting og virkeområde], gjelder kapittel [Offentlige anskaffelser], anskaffelser omfattet av dette tillegg i tillegg til anskaffelser omfattet av artikkel II i GPA.

Islands, Liechtensteins og Norges merknader til vedlegg 1 til 7 til tillegg I til GPA får anvendelse også på anskaffelser omfattet av dette tillegg, med mindre noe annet er fastsatt i dette tillegg.

A. Island

Anskaffelse omfattet av dette tillegg

4. Ytterligere anskaffende etater (oppdragsgivere)

Anskaffelse av varer og tjenester som fastsatt i Islands vedlegg 4 til 6 til Islands tillegg I til GPA, og i nr. 2 i dette avsnitt, foretatt av følgende anskaffende etater (oppdragsgivere):

- c) alle anskaffende etater (oppdragsgivere), når deres anskaffelse omfattes av EUs forsyningsdirekiv, og de er anskaffende myndigheter (f.eks. de som omfattes av

vedlegg 1 og vedlegg 2 til tillegg I til GPA) eller offentlige foretak¹ og de som som en av sine aktivitetet har følgende:

- i) anskaffelse eller drift av fastnett med formål å yte en tjeneste til allmennheten i forbindelse med produksjon, transport eller distribusjon av gass eller varme eller levering av gass eller varme til nett som nevnt, eller
- ii) enhver kombinasjon av slik aktivitet og aktivitetene nevnt i vedlegg 3 til tillegg 1 til GPA,
- d) privateide oppdragsgivere som som en av sine aktiviteter har en av aktivitetene nevnt i bokstav a) i dette nummer, i nr. 1 i vedlegg 3 til tillegg I til GPA, eller enhver kombinasjon av disse og driver sin virksomhet på grunnlag av en særrett- eller enerett² gitt av vedkommende myndighet i Island,

med hensyn til anskaffelse lik eller over følgende terskelverdier:

- 400.000 SDR for anskaffelse av varer og tjenester
- 5.000.000 SDR for anskaffelse av bygge- og anleggstjenester (CPC 51).

5. Ytterligere tjenester

Anskaffelse av følgende tjenester, i tillegg til tjenestene oppført i Islands vedlegg 5 til tillegg I til GPA, foretatt av etater omfattet av tillegg 1 til 3 til Islands tillegg I til GPA eller av nr. 1 i dette tillegg:

- Hotell- og restauranttjenester (CPC 641)
- Servering av måltider (CPC 642)
- Servering av drikkevarer (CPC 643)
- Post- og kurértjenester (CPC 751)
- Tjenester i tilknytning til telekommunikasjon (CPC 754)

¹ I henhold til EUs forsyningssdirektiv er et «offentlig foretak» ethvert foretak som oppdragsgiverne direkte eller indirekte kan utøve dominerende innflytelse over i kraft av eierskap, kapitalinteresse eller de reglene som gjelder for det.

Anskaffende myndigheter skal forutsettes å ha dominerende innflytelse over et foretak, direkte eller indirekte, i alle følgende tilfeller der nevnte myndigheter:

- i. eier størstedelen av et foretaks tegnede kapital, eller
- ii. kontrollerer et flertall av stemmerettene knyttet til aksjer utstedt av foretaket, eller
- iii. kan utnevne mer enn halvparten av medlemmene i foretakets administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan.

² Som definert i artikkel 4 i direktiv 2014/25/EU.

- Tjenester knyttet til fast eiendom på honorar- eller kontraktsbasis (CPC 8220)
- Juridiske tjenester (CPC 861)
- Skatterådgivningstjenester (CPC 863)
- Etterforsknings- og sikkerhetsvirksomhet (CPC 873)
- Fotograferingsvirksomhet (CPC 875)
- Øvrige forretningstjenester (CPC 879)
- Tjenester i tilknytning til bryting og bergverksdrift (CPC 883)
- Tjenester i tilknytning til fremstilling av metallvarer, maskiner og utstyr (CPC 885)
- Reparasjon i tilknytning til metallvarer, maskiner og utstyr (CPC 886)
- Tjenester i tilknytning til energidistribusjon (CP 887)
- Administrative tjenester som ytes av offentlig myndighet (CPC 9127, 91136)
- Undervisningstjenester (CPC 92)
- Tjenester i tilknytning til rekreasjon, kultur og sport (CPC 96 unntatt 9611, 9613)

6. Konsesjonskontrakter

Bygge- og anleggskonsesjoner³ for etater (oppdragsgivere) omfattet av vedlegg 1 og 2 eller Islands tillegg 1 til GPA, inngår i ordningen for nasjonal behandling for leverandører, herunder tjenesteytere, fra Storbrytannia, forutsatt at verdien er høyere enn 5.000.000 SDR. Tjenestekonsesjonskontrakter⁴ for tjenester omfattet av vedlegg 5 til Islands tillegg 1 til GPA eller nr. 2 i dette avsnitt, for etater (oppdragsgivere) omfattet av vedlegg 1 og 2 til Islands tillegg I til GPA inngår i ordningen for nasjonal behandling⁵ for leverandører, herunder tjenesteytere, fra Storbrytannia, forutsatt at verdien er lik eller høyere enn 5.000.000 SDR.

Merknader

1. Kontrakter om hotell- og restauranttjenester (CPC 641), servering av måltider (CPC 642), servering av drikkevarer (CPC 643), post- og kurértjenester (CPC 751), juridiske tjenester (CPC 861), etterforsknings- og sikkerhetsvirksomhet (CPC 873), administrative tjenester som ytes av offentlig myndighet (CPC 9127, 91136) og undervisningstjenester (CPC 92) inngår i ordningen med nasjonal behandling⁶ for leverandører, herunder tjenesteytere, fra Storbrytannia forutsatt at verdien er lik eller høyere enn EUR 750.000 når de tildeles av anskaffende etater (oppdragsgivere)

³ Som definert i direktiv 2014/23/EU artikkel 5.

⁴ Som definert i direktiv 2014/23/EU artikkel 5.

⁵ For klarhets skyld, og i tillegg til prinsippet om likebehandling, presiseres det at Islands nasjonale lovgivning får anvendelse på tildeling av konsesjonskontrakter.

⁶ For klarhets skyld, og i tillegg til prinsippet om likebehandling, presiseres det at Islands nasjonale lovgivning får anvendelse på anskaffelse av disse tjenestene.

omfattet av vedlegg 1 og 2 til Islands tillegg I til GPA, og at verdien er lik eller høyere enn EUR 1.000.000 når de tildeles av anskaffende etater (oppdragsgivere) omfattet av vedlegg 3 til Islands tillegg I til GPA, eller av anskaffende etater (oppdragsgivere) omfattet av nr. 1.

2. Følgende juridiske tjenester (CPC 861) er ikke omfattet:

- a) juridisk representasjon av en klient ved en advokat i forbindelse med:
 - i) voldgift eller mekling holdt i Island, et annet land eller for en internasjonal voldgifts- eller meklingsinstans, eller
 - ii) forhandlinger for rettsinstanser, domstoler eller offentlige myndigheter i Island, et annet land eller for internasjonale rettsinstanser, domstoler eller institusjoner,
- b) juridisk rådgivning gitt
 - i) som forberedelse til rettsforhandlinger nevnt over i i), eller
 - ii) dersom det foreligger en konkret indikasjon på eller stor sannsynlighet for at saken rådet gjelder, vil bli gjenstand for forhandlinger som nevnt,
forutsatt at det er en advokat som har stått for rådgivningen.
- c) tjenester forbundet med dokumentsertifisering og -bekreftelse som må utføres av notarer,
 - i) juridiske tjenester utført av tillitsmenn eller utpekte bestyrere eller andre juridiske tjenester i tilfeller der de som yter tjenestene, er oppnevnt av en rettsinstans eller domstol i Island eller er utpekt ved lov til å gjennomføre bestemte oppgaver under tilsyn av rettsinstanser eller domstoler som nevnt,
 - ii) andre juridiske tjenester som i Island, selv leilighetsvis, er forbundet med utøving av offentlig myndighet.

3. Når en annen anskaffende etat (oppdragsgiver) enn en myndighet bundet av avtalen, leverer gass eller varme til allmennheten, skal dette ikke anses som en relevant aktivitet som definert i dette tillegg dersom alle følgende vilkår er oppfylt:

- c) nevnte oppdragsgivers produksjon av gass eller varme er en uunngåelig følge av annen aktivitet enn aktiviteter nevnt i bokstav a) til e) i Islands tillegg I til GPA, og
 - d) forsyningen av det offentlige nettet utelukkende tar sikte på økonomisk utnyttelse av produksjon som nevnt og utgjør høyst 20 % av etatens (oppdragsgiverens) omsetning på grunnlag av snittet for de foregående tre årene, inklusiv inneværende år.
4. Når oppdragsgivere omfattet av denne avtale anskaffer en tjeneste omfattet av dette tillegg, er det en omfattet anskaffelse med hensyn til en bestemt tjenesteyter fra Storbrytannia bare i den utstrekning Storbrytannia har omfattet denne tjenesten i dette tillegg.

B. Liechtenstein

Anskaffelse omfattet av dette tillegg

1. Ytterligere anskaffende etater (oppdragsgivere)

Anskaffelse av varer og tjenester som fastsatt i tillegg 4 til 6 i Liechtensteins tillegg I til GPA, og i nr. 2 i dette avsnitt, foretatt av følgende anskaffende etater (oppdragsgivere): alle oppdragsgivere, når deres anskaffelse er omfattet av forsyningsdirektivet i EØS, og de er anskaffende myndigheter (f.eks. de som er omfattet av vedlegg 1 og vedlegg 2 til tillegg I til GPA) eller de er offentlige foretak⁷ og som som en av sine aktiviteter har følgende:

- i) anskaffelse eller drift av fastnett med formål å yte en tjeneste til allmennheten i forbindelse med produksjon, transport eller distribusjon av gass eller varme eller levering av gass eller varme til nett som nevnt, eller
- ii) enhver kombinasjon av slik aktivitet og aktivitetene nevnt i vedlegg 3 til tillegg 1 til GPA,
- b) privateide oppdragsgivere som som en av sine aktiviteter har aktivitetene nevnt i bokstav a) i dette nummer, i nr. 1 i vedlegg 3 til tillegg I til GPA, eller enhver

⁷ I henhold til EUs forsyningsdirektiv er et «offentlig foretak» ethvert foretak som anskaffende myndigheter direkte eller indirekte kan utøve dominerende innflytelse over i kraft av eierskap, kapitalinteresse, eller de reglene som gjelder for det.

Oppdragsgivere skal forutsettes å ha dominerende innflytelse, direkte eller indirekte, over et foretak når de:

- i. eier størstedelen av et foretaks tegnede kapital, eller
- ii. kontrollerer et flertall av stemmene knyttet til aksjer utstedt av foretaket, eller
- iii. kan utnevne mer enn halvparten av medlemmene i foretakets administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan.

kombinasjon av disse, og som driver virksomhet på grunnlag av en særrett eller enerett⁸ gitt av vedkommende myndighet i Liechtenstein,

med hensyn til anskaffelse av en verdi lik eller over følgende terskelverdier:

- 400.000 SDR for anskaffelse av varer og tjenester
- 5.000.000 SDR for anskaffelse av bygge- og anleggstjenester (CPC 51).

2. Ytterligere tjenester

Anskaffelse av følgende tjenester, i tillegg til tjenestene oppført i Liechtensteins vedlegg 5 til tillegg I til GPA, for oppdragsgivere omfattet av Liechtensteins tillegg 1 til 3 til tillegg I til GPA eller av nr. 1 i dette tillegg:

- Hotell- og reauranttjenester (CPC 641)
- Servering av måltider (CPC 642)
- Servering av drikkevarer (CPC 643)
- Post- og kurértjenester (CPC 751)
- Tjenester i tilknytning til telekommunikasjon (CPC 754)
- Tjenester knyttet til fast eiendom og utført på honorar- eller kontraktbasis (CPC 8220)
- Skatterådgivningstjenester (CPC 863)
- Etterforsknings- og sikkerhetsvirksomhet (CPC 873)
- Fotograferingsvirksomhet (CPC 875)
- Øvrige forretningstjenester (CPC 87901, 87903, 87905-87907)
- Tjenester i tilknytning til bryting og bergverksdrift (CPC 883)
- Tjenester i tilknytning til fremstilling av metallvarer, maskiner og utstyr (CPC 885)
- Reparasjon i tilknytning til metallvarer, maskiner og utstyr (CPC 886)
- Undervisningstjenester (CPC 92)
- Tjenester i tilknytning til rekreasjon, kultur og sport (CPC 96 unntatt 9611, 9613)

3. Konsesjonskontrakter

Konsesjonskontrakter innen bygg og anlegg for oppdragsgivere omfattet av vedlegg 1

⁸ Som definert i artikkel 4 i direktiv 2014/25/EU.

og 2 til Liechtensteins tillegg 1 til GPA, inngår i ordningen for nasjonal behandling⁹ for leverandører, herunder tjenesteytere, fra Storbrytannia, forutsatt at kontraktenes verdi er høyere enn 5.000.000 SDR. Tjenestekonsesjonskontrakter¹⁰ for tjenester omfattet av vedlegg 5 til Liechtensteins tillegg 1 til GPA eller nr. 2 i dette avsnitt, for oppdragsgivere omfattet av vedlegg 1 og 2 til Liechtensteins tillegg I til GPA inngår i ordningen for nasjonal behandling¹¹ for leverandører, herunder tjenesteytere, fra Storbrytannia, forutsatt at deres verdi er lik eller høyere enn 5.000.000 SDR.

Merknader

1. Kontrakter om hotell- og restauranttjenester (CPC 641), servering av måltider (CPC 642), servering av drikkevarer (CPC 643), post- og kurértjenester (CPC 751), etterforsknings- og sikkerhetsvirksomhet (CPC 873), og undervisningstjenester (CPC 92) inngår i ordningen med nasjonal behandling¹² for leverandører, herunder tjenesteytere, fra Storbrytannia forutsatt at deres verdi er lik eller høyere enn EUR 750.000 når de tildeles av oppdragsgivere omfattet av vedlegg 1 og 2 til Liechtensteins tillegg I til GPA, og at deres verdi er lik eller høyere enn EUR 1.000.000 når de tildeles av oppdragsgivere omfattet av vedlegg 3 til Liechtensteins tillegg I til GPA, eller av oppdragsgivere omfattet av nr. 1 i dette tillegg.

2. Når en annen oppdragsgiver enn en avtalemyndighet leverer gass eller varme til fastnett som yter en tjeneste til allmennheten, skal dette ikke anses som en relevant aktivitet som definert i dette tillegg dersom alle følgende vilkår er oppfylt:
 - a) nevnte oppdragsgivers produksjon av gass eller varme er en uunngåelig følge av gjennomføring av en annen aktivitet enn aktivitetene nevnt i bokstav a) til e) i Liechtensteins tillegg I til GPA, og

 - b) forsyningen av det offentlige nettet utelukkende tar sikte på økonomisk utnyttelse av produksjon som nevnt og utgjør høyst 20 % av oppdragsgiverens omsetning på grunnlag av snittet for de foregående tre årene, inklusiv inneværende år.

3. Når oppdragsgivere omfattet av denne avtale anskaffer en tjeneste omfattet av dette tillegg, er det en dekket anskaffelse med hensyn til en bestemt tjenesteyter i Storbrytannia bare i den utstrekning Storbrytannia har omfattet denne tjenesten i dette tillegg.

C. Norge

⁹ For klarhets skyld, og i tillegg til prinsippet om likebehandling, presiseres det at Liechtensteins nasjonale lovgivning får anvendelse på tildeling av konsesjonskontrakter innen bygg- og anlegg,

¹⁰ Som definert i direktiv 2014/23/EU artikkel 5.

¹¹ For klarhets skyld, og i tillegg til prinsippet om likebehandling, presiseres det at Liechtensteins nasjonale lovgivning får anvendelse på tildeling av tjenestekonsesjonskontrakter.

¹² For klarhets skyld, og i tillegg til prinsippet om likebehandling, presiseres det at Liechtensteins nasjonale lovgivning får anvendelse på anskaffelse av disse tjenestene.

Anskaffelse omfattet av dette tillegg

1. Ytterligere oppdragsgivere

Anskaffelse av varer og tjenester som fastsatt i vedlegg 4 til 6 til Norges tillegg I til GPA, og i nr. 2 i dette avsnitt, og foretatt av følgende oppdragsgivere:

- a) alle oppdragsgivere, når deres anskaffelse er omfattet av forsyningsdirektivet i EØS, og de er anskaffende myndigheter (f.eks. de som er omfattet av vedlegg 1 og vedlegg 2 til tillegg I til GPA) eller er offentlige foretak¹³ og omfattet av vedlegg 1 og vedlegg 2 til tillegg I til GPA, og har følgende som en del av sin aktivitet:
 - i) anskaffelse eller drift av fastnett med formål å yte en tjeneste til allmennheten i forbindelse med produksjon, transport eller distribusjon av gass eller varme eller levering av gass eller varme til nett som nevnt, eller
 - ii) enhver kombinasjon av slik aktivitet og aktivitetene nevnt i vedlegg 3 til tillegg 1 til GPA,
- b) privateide oppdragsgivere som som en av sine aktiviteter har en av aktivitetene nevnt i bokstav a) i dette nummer, i nr. 1 i vedlegg 3 til vedlegg I til GPA, eller enhver kombinasjon av disse, og som driver virksomhet på grunnlag av en særrett eller enerett¹⁴ gitt av vedkommende myndighet i Norge,

med hensyn til anskaffelse av en verdi lik eller over følgende terskelverdier:

- 400.000 SDR for anskaffelse av varer og tjenester
- 5.000.000 SDR for anskaffelse av bygge- og anleggstjenester (CPC 51).

2. Ytterligere tjenester

¹³ I henhold til forsyningsdirektivet i EØS er et «offentlig foretak» ethvert foretak som anskaffende myndigheter direkte eller indirekte kan utøve dominerende innflytelse over i kraft av eierskap, kapitalinteresse eller reglene foretaket er underlagt.

Anskaffende myndigheter skal formodes å ha dominerende innflytelse, direkte eller indirekte, over et foretak når nevnte myndigheter:

- i. eier størstedelen av et foretaks tegnede kapital, eller
- ii. kontrollerer et flertall av stemmene knyttet til aksjer utstedt av foretaket, eller
- iii. kan utnevne mer enn halvparten av medlemmene i foretakets administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan.

¹⁴ Som definert i artikkel 4 i direktiv 2014/25/EU.

Anskaffelse av følgende tjenester som ikke er oppført i vedlegg 5 til Norges tillegg I til GPA, for oppdragsgivere omfattet av vedlegg 1 til 3 til Norges tillegg I til GPA eller av nr. 1 i dette tillegg:

- Hotell- og restauranttjenester (CPC 641)
- Servering av måltider (CPC 642)
- Servering av drikkevarer (CPC 643)

- Post- og kurértjenester (CPC 751)
- Tjenester i tilknytning til telekommunikasjon (CPC 754)
- Tjenester knyttet til fast eiendom og utført på honorar- kontraktbasis (CPC 8220)
- Juridiske tjenester (CPC 861)
- Skatterådgivningstjenester (CPC 863)
- Etterforsknings- og sikkerhetsvirksomhet (CPC 873)
- Fotograferingsvirksomhet (CPC 875)
- Øvrige forretningstjenester (CPC 879)
- Tjenester i tilknytning til beyting og bergverksdrift (CPC 883)
- Tjenester i tilknytning til fremstilling av metallvarer, maskiner og utstyr (CPC 885)
- Reparasjon i tilknytning til metallvarer, maskiner og utstyr (CPC 886)
- Tjenester i tilknytning til energidistribusjon (CP 887)
- Administrative tjenester som ytes av offentlig myndighet (CPC 9127, 91136)
- Undervisningstjenester (CPC 92)
- Tjenester i tilknytning til rekreasjon, kultur og sport (CPC 96 unntatt 9611, 9613)

3. Konsesjonskontrakter

Bygg- og anleggskonsesjoner¹⁵ for oppdragsgivere omfattet av vedlegg 1 og 2 til Norges tillegg 1 til GPA, inngår i ordningen for nasjonal behandling¹⁶ for leverandører, herunder tjenesteytere, fra Storbrytannia, forutsatt at verdien er lik eller høyere enn 5.000.000 SDR. Konsesjonskontrakter¹⁷ for tjenester omfattet av vedlegg 5 til Norges tillegg 1 til GPA eller av nr. 2 i dette avsnitt, for oppdragsgivere omfattet av vedlegg 1 og 2 til Norges tillegg 1 til GPA inngår i ordningen for nasjonal behandling¹⁸ for leverandører, herunder tjenesteytere, fra Storbrytannia, forutsatt at verdien er lik eller høyere enn 5.000.000 SDR.

Merknader

1. Kontrakter om hotell- og restauranttjenester (CPC 641), servering av måltider (CPC 642), servering av drikkevarer (CPC 643), post- og kurértjenester (CPC 751), juridiske tjenester (CPC 861), etterforsknings- og sikkerhetsvirksomhet (CPC 873), administrative tjenester som ytes av offentlig myndighet (CPC 9127, 91136) og

¹⁵ Som definert i direktiv artikkel 5 i direktiv 2014/23/EU.

¹⁶ For klarhets skyld, og i tillegg til prinsippet om likebehandling, presiseres det at Norges nasjonale lovgivning får anvendelse på tildeling av konsesjonskontrakter innen bygg- og anlegg.

¹⁷ Som definert i direktiv i artikkel 5 i 2014/23/EU.

¹⁸ For klarhets skyld, og i tillegg til prinsippet om likebehandling, presiseres det at Norges nasjonale lovgivning får anvendelse på tildeling av tjenestekonsesjonskontrakter.

undervisningstjenester (CPC 92) inngår i ordningen med nasjonal behandling¹⁹ for leverandører, herunder tjenesteytere, fra Storbrytannia forutsatt at kontraktenes verdi er lik eller høyere enn EUR 1.000.000 når de tildeles av oppdragsgivere omfattet av vedlegg 3 til Norges tillegg 1 til GPA eller av oppdragsgivere omfattet av nr. 1.

2. Følgende juridiske tjenester (CPC 861) er ikke omfattet:
 - f) juridisk representasjon av en klient ved en advokat i forbindelse med:
 - iii) voldgift eller mekling holdt i Norge, et annet land eller for en internasjonal voldgifts- eller meklingsinstans, eller
 - iv) forhandlinger for rettsinstanser, domstoler eller offentlige myndigheter i Norge, et annet land eller for internasjonale rettsinstanser, domstoler eller institusjoner,
 - g) juridisk rådgivning gitt
 - iii) som forberedelse til forhandlinger som nevnt over i i), eller
 - iv) dersom det foreligger en konkret indikasjon på eller stor sannsynlighet for at saken rådet gjelder, vil bli gjenstand for forhandlinger som nevnt, forutsatt at det er en advokat som har stått for rådgivningen,
- h) tjenester forbundet med dokumentsertifisering og -bekrefteelse som må utføres av notarer,
 - i) juridiske tjenester utført av tillitsmenn eller oppnevnte bestyrere eller andre juridiske tjenester i tilfeller der de som yter tjenestene, er oppnevnt av en rettsinstans eller domstol i Norge eller er utpekt ved lov for å gjennomføre bestemte oppgaver under tilsyn av rettsinstanser eller domstoler som nevnt,

¹⁹ For klarhets skyld, og i tillegg til prinsippet om likebehandling, presiseres det at Norges nasjonale lovgivning får anvendelse på anskaffelse av disse tjenestene.

j) andre juridiske tjenester som i Norge, også leilighetsvis, er forbundet med, utøving av offentlig myndighet.

3. Når en annen oppdragsgiver enn en avtalemyndighet leverer gass eller varme til fastnett som yter en tjeneste til allmennheten, skal dette ikke anses som en relevant aktivitet som definert i dette tillegg dersom alle følgende vilkår er oppfylt:

- a) nevnte oppdragsgivers produksjon av gass eller varme er en uunngåelig følge av annen aktivitet enn aktivitetene nevnt i bokstav a) til e) i Norges tillegg I til GPA, og
 - b) forsyningen av det offentlige nettet utelukkende tar sikte på økonomisk utnyttelse av produksjon som nevnt og utgjør høyst 20 % av oppdragsgiverens omsetning på grunnlag av snittet for de foregående tre årene, inklusiv inneværende år.
4. Når oppdragsgivere omfattet av denne avtale anskaffer en tjeneste omfattet av dette tillegg, er det en dekket anskaffelse med hensyn til en bestemt tjenesteyter i Storbrytannia bare i den utstrekning Storbrytannia har omfattet denne tjenesten i dette tillegg.

FORTROLIG

EØS/EFTA - STORBRYTANNIA

Offentlige anskaffelser

Tillegg 1-4 til

vedlegg [Offentlige anskaffelser]

Ref. 20-2400

EØS/EFTA - Utkast

5. mai 2021

20

TILLEGG 3 TIL VEDLEGG [OFFENTLIGE ANSKAFFELSER]

KUNNGJØRINGSKRYSS

DEL A: STORBRYTANNIA

Lovgivning: www.legislation.gov.uk

Rettspraksis: doms- og saksreferater, såkalte *law reports*, herunder referater offentliggjort på www.judiciary.gov.uk (for England, Wales og Nord-Irland) og www.scotscourts.gov.uk (for Skottland),

Kunngjøringer av anskaffelse: The UK Find a Tender service, en felles nettbasert portal levert av eller på vegne av the Cabinet Office på www.find-tender.service.gov.uk

DEL B: EØS-/EFTA- STATER

A. Island

Lovgivning: *Stjórnartíðindi* (det offisielle lysningsbladet)

Rettspraksis: *Hæstaréttardómar* (avgjørelser i høyesterett)

Kunngjøring av anskaffelser:

1. *Utbodsvefur* – Database for kunngjøringer av alle offentlige anskaffelser
www.utbodsvefur.is/
2. Alle Islands kunngjøringer av GPA- og EØS-kontrakter offentliggjøres på engelsk via SIMAP på nettstedet Tender Electronics Daily (TED):
<http://ted.europa.eu>

B. Liechtenstein

Lovgivning: *Landesgesetzblatt* (landsdekkende lovtidende)

Rettspraksis: *Liechtensteinische Entscheidsammlung* (liechtensteinsk domssamling)

Kunngjøring av anskaffelser:

1. Elektronisk lysningsblad: www.amtsblatt.llv.li; *Liechtensteiner Volksblatt, Liechtensteiner Vaterland* (aviser)
2. Alle Liechtensteins anskaffelser underlagt avtalen om offentlige innkjøp (GPA-avtalen) og EØS-avtalen kunngjøres også på engelsk på nettstedet Tender Electronics Daily: <http://ted.europa.eu>

C. Norge

Lovgivning og rettspraksis: *Norsk Lovtidend* og www.lovdata.no

Kunngjøring av anskaffelser:

1. *Doffin* – Database for offentlige innkjøp: www.doffin.no/
2. Alle Norges anskaffelser underlagt avtalen om offentlige innkjøp (GPA-avtalen) og EØS-avtalen kunngjøres også på engelsk på nettstedet Tender Electronics Daily: <http://ted.europa.eu>

TILLEGG 4 TIL VEDLEGG [OFFENTLIGE ANSKAFFELSER]

KONTAKTPUNKTER

1. Kontaktpunktene for utveksling av opplysninger om offentlige anskaffelser er følgende:

For Storbrytannia

Department for International Trade

For EØS-/EFTA-stater:

Island: The Ministry of Finance and Economic Affairs

Liechtenstein: The Office of Foreign Affairs

Norge: Nærings- og fiskeridepartementet

2. Partene skal regelmessig utveksle kontaktpunktenes koordinatinformasjon.

TILLEGG 5 TIL VEDLEGG [OFFENTLIGE ANSKAFFELSER]

TERSKELVERDIER

Terskelverdier

1. Når terskelverdier er angitt i spesielle trekkrettigheter (SDR), skal partene beregne dem og regne dem om til sin nasjonale valuta ved bruk av sine respektive sentralbankers omregningskursene. Omregningskursene skal være gjennomsnittet av verdien av de respektive nasjonale valutaene, uttrykt i SDR, i toårsperioden forut for den 1. oktober eller den 1. november året før terskelverdiene får virkning. Omregningskursen skal gjelde fra 1. januar følgende år.
2. Når terskelverdiene er angitt i EUR, skal partene beregne dem og regne dem om til sin nasjonale valuta ved bruk av sine respektive sentralbankers omregningskursene. Omregningskursene skal være basert på gjennomsnittet av de daglige omregningskursene for de respektive nasjonale valutaer uttrykt i EUR i løpet av et tidsrom på 24 måneder forut for den 31. august året før terskelverdiene får virkning. Omregningskursen skal gjelde fra den 1. januar følgende år.
3. Storbritannia og EØS-/EFTA-statene skal gjøre nylig beregnede terskelverdier, uttrykt i deres respektive valutaer, tilgjengelige før de respektive terskelverdiene får virkning.

VEDLEGG XX [VEDLEGG]

NEVNT I [ARTIKKEL XX.2]

TILLEGGSBESTEMMELSER OM HVA «REGELVERKSTILTAK» OMFATTER

1. Lovgivningen nevnt i artikkel [XX].2 bokstav b) i kapittel [XX] er lovutgivning med generell anvendelse i forbindelse med en forretningsvirksomhet, med unntak av
 - (a) tiltak som pålegger, avskaffer eller endrer enhver skatt eller avgift (eller tiltak i forbindelse med slike tiltak),
 - (b) tiltak i forbindelse med innkjøp,
 - (c) tiltak i forbindelse med tildeling av tilskudd eller annen finansiell støtte fra eller på vegne av en offentlig myndighet og
 - (d) tiltak som skal gjelde i mindre enn 12 måneder.
2. For Det forente kongerike viser lovutgivningen nevnt i artikkel [XX].2 bokstav b) i kapittel [XX] til dets primær- og sekundærlovutgivning.

VEDLEGG [] DET FORENTE KONGERIKES GEOGRAFISKE BETEGNELSER OG TRADISJONELLE
BETEGNELSER

Del A Geografiske betegnelser for landbruksvarer og næringsmidler
Nevnt i artikkel IP.34 [Anerkjennelse av spesifikke geografiske betegnelser]

Anglesey Sea Salt / Halen Môn

West Country Lamb

West Country Beef

Yorkshire Wensleydale

Pembrokeshire Earlies / Pembrokeshire Early
Potatoes

Orkney Scottish Island Cheddar

Fal Oyster

Fenland Celery

East Kent Goldings

Lakeland Herdwick

Stornoway Black Pudding

Scottish Wild Salmon

Newmarket Sausage

Isle of Man Queenies

Armagh Bramley Apples

New Season Comber Potatoes / Comber Earlies

Lough Neagh Eel

Natural Shetland Wool

Cornish Pasty

Traditional Cumberland Sausage

Yorkshire Forced Rhubarb

Cornish Sardines

Traditional Grimsby Smoked Fish

Melton Mowbray Pork Pie

Isle of Man Manx Loaghtan Lamb

Staffordshire Cheese
Scottish Farmed Salmon
Arbroath Smokies
Welsh lamb
Welsh Beef
Exmoor Blue Cheese
Dorset Blue Vinny Cheese
Cornish Clotted Cream
Teviotdale Cheese
Whitstable oysters
Jersey Royal potatoes
Orkney beef
Orkney lamb
Scotch Beef
Scotch Lamb
Shetland Lamb
White Stilton cheese
Blue Stilton cheese
West Country farmhouse Cheddar cheese
Beacon Fell traditional Lancashire cheese
Single Gloucester
Swaledale cheese
Bonchester cheese
Buxton blue
Gloucestershire Cider
Gloucestershire Perry
Worcestershire Cider
Worcestershire Perry
Herefordshire Cider

Herefordshire Perry

Kentish ale

Kentish strong ale

Dovedale cheese

Rutland Bitter

Swaledale ewes' cheese

Del B Geografiske betegnelser for viner

Nevnt i artikkel IP.34 [Anerkjennelse av spesifikke geografiske betegnelser]

Darnibole

English

English Regional

Welsh

Welsh Regional

Del C Tradisjonelle betegnelser for viner

Nevnt i artikkel IP.35 [Beskyttelse av tradisjonelle betegnelser]

Regional (sparkling) wine

Quality (sparkling) wine

Del D Geografiske betegnelser for alkoholsterke drikker

Nevnt i artikkel IP.34 [Anerkjennelse av spesifikke geografiske betegnelser]

Scotch Whisky

Irish Whiskey/Uisce Beatha Eireannach/Irish Whisky¹

Irish Cream⁵

Irish Poteen/Irish Poitín⁵

Somerset Cider Brandy

¹ De geografiske betegnelsene «Irish Whiskey/Uisce Beatha Eireannach/Irish Whisky», «Irish Cream» og «Irish Poteen/Irish Poitín» omfatter alkoholsterke drikker produsert i Nord-Irland og Republikken Irland.

Del E Geografiske betegnelser til behandling
Nevnt i artikkel IP.41 [Behandling av spesifikke geografiske betegnelser]

Ayrshire New Potatoes / Ayrshire Earlies
The Vale of Clwyd Denbigh Plum
Lough Neagh Pollan
Traditional Welsh Caerphilly / Traditional Welsh
Caerffili
Traditional Welsh Perry
Traditional Welsh Cider
Welsh Laverbread
London Cure Smoked Salmon
West Wales Coracle Caught Sewin
West Wales Coracle Caught Salmon
Vale of Evesham Asparagus
Carmarthen Ham
Conwy Mussels
Traditional Ayrshire Dunlop

VEDLEGG [] NORGES GEOGRAFISKE BETEGNELSER

Nevnt i artikkel IP.34 [Anerkjennelse av spesifikke geografiske betegnelser]

Norsk Akevitt/Norsk Aquavit/Norsk Akvavit/Norwegian Aquavit
Norsk Vodka/Norwegian Vodka

VEDLEGG I TIL PROTOKOLL [X] (OPPRINNELSESREGLER)INNLEDENDE ANMERKNINGER TIL LISTEN I VEDLEGG II TIL
PROTOKOLL [X] (OPPRINNELSESREGLER)**Anmerkning 1 – Generell innledning**

For alle produkter fastsetter listen de vilkår som kreves oppfylt for at produktene skal kunne anses som tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet i henhold til artikkel [5] i protokoll [X] (Opprinnelsesregler). Det finnes fire forskjellige typer regler, alt etter produkt:

- (a) Bearbeiding eller foredling som gjør at det maksimale innholdet av ikke-opprinnelsesmaterialer ikke overskrides.
- (b) Bearbeiding eller foredling som gjør at de fremstilte produktene får en annen firesifret posisjon eller sekssifret underposisjon i Det harmoniserte system enn de anvendte materialenes firesifrede posisjon eller sekssifrede underposisjon i Det harmoniserte system.
- (c) Det er foretatt en spesifikk bearbeidings- eller foredlingsprosess.
- (d) Det er foretatt bearbeiding eller foredling av enkelte materialer som er fremstilt i sin helhet.

Anmerkning 2 – Listens struktur

- 2.1. De to første kolonnene i listen beskriver det fremstilte produkt. Kolonne 1 inneholder posisjonsnummeret eller kapittelnummeret i Det harmoniserte system, og kolonne 2 inneholder varebeskrivelse som er brukt i dette systemet for berørt posisjon eller kapittel. For hver anførsel i de to første kolonnene er det fastsatt en regel i kolonne 3. Når det i enkelte tilfeller står «ex» før anførselen i kolonne 1, betyr det at reglene i kolonne 3 bare gjelder for den delen av posisjonen som er beskrevet i kolonne 2.
- 2.2. Når flere posisjonsnumre er gruppert sammen eller et kapittelnummer er angitt i kolonne 1 og varebeskrivelsene i kolonne 2 derfor er angitt i generelle vendinger, gjelder de tilhørende regler i kolonne 3 for alle produkter som i Det harmoniserte system er klassifisert under slike posisjoner i kapittelet eller i enhver av de posisjoner som er gruppert sammen i kolonne 1.

- 2.3. Når det er forskjellige regler i listen for ulike produkter under en posisjon, angir hvert strekpunkt varebeskrivelsen for vedkommende del av posisjonen som er dekket av de tilhørende regler i kolonne 3.
- 2.4. Hvis det i kolonne 3 er fastsatt to alternative regler atskilt med ordet «eller», kan eksportøren velge hvilken regel som skal anvendes.

Anmerkning 3 – Eksempler på hvordan regler skal anvendes

- 3.1. Bestemmelsene i artikkel 5 (Tilstrekkelig bearbeiding eller foredling) i protokoll [X] (Opprinnelsesregler) i protokoll [X] (Opprinnelsesregler), vedrørende produkter som har oppnådd opprinnelsesstatus og som benyttes i fremstillingen av andre produkter, gjelder uten hensyn til om slike produkter har blitt produsert i den samme fabrikken eller i en annen fabrikk i en avtalepart.
- 3.2. I henhold til artikkel 7 (Utilstrekkelig bearbeiding eller foredling) i protokoll [X] (Opprinnelsesregler) må den bearbeiding eller foredling som utføres, være mer omfattende enn de behandlinger som er oppført i nevnte artikkel. I motsatt fall skal varene ikke oppnå preferanse-tollbehandling selv om vilkårene fastsatt i nedenstående liste er oppfylt.

Med forbehold for bestemmelsen nevnt i første ledd, beskriver reglene i denne listen det minimum av bearbeiding eller foredling som kreves, og ytterligere bearbeiding eller foredling gir også opprinnelsesstatus; omvendt vil mindre bearbeiding eller foredling ikke gi opprinnelsesstatus.

Dersom en regel fastsetter at ikke-opprinnelsesmaterialer bearbeidet eller foredlet til et bestemt nivå kan benyttes i produksjonen, er bruken av slike materialer på et tidligere trinn i produksjonen tillatt, og bruken av slike materialer på et senere trinn er ikke tillatt.

Dersom en regel fastsetter at ikke-opprinnelsesmaterialer bearbeidet eller foredlet til et bestemt nivå ikke kan benyttes, er bruken av slike materialer på et tidligere trinn i produksjonen tillatt, og bruken av slike materialer på et senere trinn er ikke tillatt.

Eksempel: Når det i listeregelen for kapittel 19 angis at «ikke-opprinnelsesmaterialer fra posisjon 11.01 til 11.08 kan ikke overstige 20 vektprosent», er bruken (dvs. importen) av korn som hører under kapittel 10 (materialer på et tidligere trinn i produksjonen) ikke begrenset.

- 3.3. Med forbehold for anmerkning 3.2, når en regel inneholder uttrykket «Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon», kan materialer fra enhver posisjon (herunder andre materialer med samme beskrivelse og posisjon som produktet) også brukes, under forutsetning av at eventuelle andre spesielle begrensninger inntatt i listeregelen er overholdt.

Med uttrykket «Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, herunder andre materialer fra posisjon ...» eller «Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, herunder andre materialer fra samme posisjon som produktet», menes imidlertid at kun materialer med en annen varebeskrivelse enn produktet som angitt i kolonne 2, kan brukes.

- 3.4. Når en regel i listen fastsetter at et produkt kan fremstilles fra flere enn ett materiale, menes at ethvert av eller flere av disse materialene kan benyttes. Det kreves ikke at alle skal brukes.
- 3.5. Når en regel i listen fastsetter at et produkt må være fremstilt av et bestemt materiale, er dette vilkår ikke til hinder for at det kan benyttes andre materialer som på grunn av sin beskaffenhet ikke kan oppfylle dette vilkår.
- 3.6. Dersom det i en regel i listen er angitt to prosentsatser for maksimumsverdien av ikke-opprinnelsesmaterialer som kan benyttes, kan disse prosentsatsene ikke legges sammen. Maksimumsverdien for alle ikke-opprinnelsesmaterialer som er brukt, kan med andre ord aldri overstige den høyeste prosentsatsen som er angitt. Videre må ikke de enkelte prosentsatsene overstiges for de spesifikke materialene de gjelder for.

Anmerkning 4 – Generelle bestemmelser om visse landbruksvarer

- 4.1. Landbruksvarer som hører under kapittel 6, 7, 8, 9, 10 og 12 og posisjon 24.01, og som er dyrket eller høstet på en avtaleparts territorium, skal behandles som varer med opprinnelse i den nevnte parts territorium selv om de er dyrket på grunnlag av importerte frø, løk, rotstokker, stiklinger, podekvister, skudd, knopper eller andre levende plantedeler.
- 4.2. I de tilfeller der innholdet av sukker uten opprinnelsesstatus i et visst produkt er gjenstand for begrensninger, skal vekten av sukkeret under posisjon 17.01 (sukrose) og 17.02 (f.eks. fruktose, glukose, laktose, maltose, isoglukose eller invertsukker) som benyttes i fremstillingen av sluttpunktet, og som benyttes i fremstillingen av ikke-opprinnelsesprodukter som inngår i sluttpunktet, regnes med når disse begrensningene skal beregnes.

Anmerkning 5 – Terminologi som brukes for visse tekstilprodukter

- 5.1. Begrepet «naturfibrer» brukes i listen for å vise til andre fibrer enn kunstige eller syntetiske fibrer. Det er begrenset til stadiene før spinning finner sted, og omfatter avfall og med mindre annet angis, fibrer som er kardet, kjemmet eller bearbeidet på annen måte, men ikke spunnet.
- 5.2. Begrepet «naturfibrer» omfatter tagl under posisjon 05.11, silke under posisjon 50.02 og 50.03 samt ullfibrer og fine eller grove dyrehår under

posisjon 51.01 til 51.05, bomullsfibrer under posisjon 52.01 til 52.03 og andre vegetabiliske fibrer under posisjon 53.01 til 53.05.

- 5.3. Begrepene «spinnmasse», «kjemiske materialer» og «materialer til fremstilling av papir» er brukt i listen for å beskrive materialer som ikke er klassifisert i kapittel 50 til 63, og som kan anvendes til fremstilling av kunstige eller syntetiske fibrer eller garn eller papirfibrer eller -garn.
- 5.4. Begrepet «syntetiske eller kunstige stabelfibrer» er brukt i listen for å vise til syntetisk eller kunstig fiberkabel, stabelfibrer eller avfall, under posisjonene 55.01 til 55.07.
- 5.5. Trykking (i kombinasjon med veving, trikotering, tufting eller fremstilling av fnugg) defineres som en teknikk der en objektivt vurdert funksjon, som farge, utforming eller teknisk ytelse, overføres permanent til et tekstilunderlag ved bruk av sjablong- eller valseteknikk, digital teknikk eller overføringsteknikk.
- 5.6. Trykking (som en selvstendig prosess) defineres som en teknikk der en objektivt vurdert funksjon, som farge, utforming eller teknisk ytelse, overføres permanent til et tekstilunderlag ved bruk av sjablong- eller valseteknikk, digital teknikk eller overføringsteknikk, i kombinasjon med minst to forberedende/avsluttende behandlinger (f.eks. rensing, bleking, mercerisering, varmebehandling, ruing, pressing, anti-krympebehandling, sluttbehandling, dekatering, impregnering, stopping og nupping), hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk.

Anmerkning 6 – Toleranser som gjelder for produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer

- 6.1. Dersom det for et gitt produkt på listen vises til denne anmerkning, skal vilkårene fastsatt i kolonne 3 ikke få anvendelse på basistekstilmaterialer som er brukt til fremstilling av det aktuelle produkt, og som sammenlagt utgjør 15 % eller mindre av den samlede vekten av alle basistekstilmaterialer som er brukt (se anmerkning 6.3 og 6.4).
- 6.2. Toleransen nevnt i anmerkning 6.1, får imidlertid anvendelse utelukkende på blandingsprodukter som er fremstilt fra to eller flere basistekstilmaterialer.

Følgende materialer er basistekstilmaterialer:

- silke,
- ull,
- grove dyrehår,
- fine dyrehår,
- tagl,

- bomull,
- materialer til fremstilling av papir samt papir,
- lin,
- hamp,
- jute og andre tekstilfibrer av bast,
- sisal og andre tekstilfibrer av slekten *Agave*,
- kokos-, abaca-, rami- og andre vegetabiliske tekstilfibrer,
- syntetiske filamenter av polypropylen,
- syntetiske filamenter av polyester,
- syntetiske filamenter av polyamid,
- syntetiske filamenter av polyakrylnitril,
- syntetiske filamenter av polyimid,
- syntetiske filamenter av polytetrafluoretylen,
- syntetiske filamenter av polyfenylsulfid,
- syntetiske filamenter av polyvinylklorid,
- andre syntetiske filamenter,
- kunstige filamenter av viskose,
- andre kunstige filamenter,
- strømledende filamenter,
- syntetiske stapelfibrer av polypropylen,
- syntetiske stapelfibrer av polyester,
- syntetiske stapelfibrer av polyamid,
- syntetiske stapelfibrer av polyakrylnitril,
- syntetiske stapelfibrer av polyimid,
- syntetiske stapelfibrer av polytetrafluoretylen,
- syntetiske stapelfibrer av polyfenylsulfid,
- syntetiske stapelfibrer av polyvinylklorid,
- andre syntetiske stapelfibrer,
- kunstige stapelfibrer av viskose,
- andre kunstige stapelfibrer,
- garn fremstilt av polyuretan, segmentert med fleksible segmenter av polyester, også omspunnet,
- produkter fra posisjon 56.05 (metallisert garn) som inneholder strimler med en kjerne av aluminiumsfolie eller en kjerne av plastfilm

- også dekket av aluminiumspulver, med bredde høyst 5 mm, limt mellom to plastfilmer med gjennomsiktig eller farget lim,
- andre produkter fra posisjon 56.05,
 - glassfibrer,
 - metallfibrer,
 - mineralfibrer.
- 6.3. For produkter som inneholder «garn fremstilt av polyuretan, segmentert med fleksible segmenter av polyeter, også omspunnet» er toleransen 20 % for dette garnet.
- 6.4. For produkter inneholdende «strimler med en kjerne av aluminiumsfolie eller en kjerne av plastfilm også dekket av aluminiumspulver, med bredde høyst 5 mm, limt mellom to plastfilmer», er toleransen 30 % for disse strimlene.

Anmerkning 7 – Andre toleranser som gjelder for visse tekstilprodukter

- 7.1. For tekstilprodukter som i listen er merket med en fotnote som viser til denne anmerkning, kan tekstilmaterialer (med unntak av før og skredderlerret) som ikke tilfredsstiller regelen i kolonne 3 i listen for den aktuelle ferdige varen, anvendes forutsatt at de skifter posisjon og verdien av dem ikke overstiger 15 % av ferdigvarens pris fra fabrikk.
- 7.2. Med forbehold for anmerkning 7.3 kan materialer som ikke hører under kapittel 50 til 63, benyttes fritt i fremstillingen av tekstilprodukter, også om de inneholder tekstiler.
- 7.3. Der en prosentregel gjelder, må verdien av ikke-opprinnelsesmaterialer som ikke hører under kapittel 50 til 63, regnes med når verdien av medgåtte ikke-opprinnelsesmaterialer skal beregnes.

Anmerkning 8 – Definisjon av spesielle prosesser og enkle behandlinger som utføres med hensyn til visse produkter som hører under kapittel 27

- 8.1 Som «spesielle prosesser» under posisjonene ex 27.07 og 27.13 anses følgende:
- (a) vakuumdestillasjon,
 - (b) omdestillasjon ved en meget nøyaktig fraksjoneringsprosess,
 - (c) krakking,
 - (d) omforming,

- (e) ekstraksjon ved hjelp av selektive løsningsmidler,
 - (f) en prosess som omfatter samtlige av følgende behandlinger: bearbeiding med konsentrert svovelsyre, oleum (rykende svovelsyre) eller svoveltrioksid, nøytralisering med alkaliske stoffer, bleiking og rensing med naturlig aktiv jord, aktivert jord, aktivert kull eller bauxitt,
 - (g) polymerisering,
 - (h) alkylering,
 - (i) isomerisering.
- 8.2 Som «spesielle prosesser» under posisjonene 27.10, 27.11 og 27.12 anses følgende:
- (a) vakuumdestillasjon,
 - (b) omdestillasjon ved en meget nøyaktig fraksjoneringsprosess,
 - (c) krakking,
 - (d) omforming,
 - (e) ekstraksjon ved hjelp av selektive løsningsmidler,
 - (f) en prosess som omfatter alle de følgende behandlinger: bearbeiding med konsentrert svovelsyre, oleum (rykende svovelsyre) eller svoveltrioksid, nøytralisering med alkaliske stoffer, bleiking og rensing med naturlig aktiv jord, aktivert jord, aktivert kull eller bauxitt,
 - (g) polymerisering,
 - (h) alkylering,
 - (i) isomerisering,
 - (j) når det gjelder tungoljer som klassifiseres under posisjon ex 27.10: avsvovling med hydrogen som innebærer minst 85 % reduksjon av svovelinnholdet i det bearbeidede produkt (metode ASTM D 1266-59 T-metoden),
 - (k) når det gjelder produkter som klassifiseres under posisjon 27.10: avparafinering (avvoksing) på annen måte enn ved filtrering,
 - (l) når det gjelder tungoljer som klassifiseres under posisjon ex 27.10: behandling med hydrogen ved et trykk på over 20 bar og en temperatur på over 250 °C sammen med bruk av en katalysator, dersom hydrogenet danner et aktivt element i en kjemisk reaksjon og ikke bare anvendes som middel til avsvovling. Videre hydrogenering av

- smøreoljer under posisjon ex 27.10 (f.eks. hydrofinishing eller avfarging) for særlig å forbedre farge eller stabilitet, skal imidlertid ikke regnes som en spesiell prosess,
- (m) når det gjelder fyringsoljer som klassifiseres under posisjon ex 27.10: atmosfærisk destillasjon, under forutsetning av at mindre enn 30 volumprosent av disse produktene destillerer (inklusive destilleringstap) ved 300 °C i henhold til ASTM D 86-metoden,
 - (n) når det gjelder andre tungoljer enn gassoljer eller fyringsoljer som klassifiseres under posisjon ex 27.10: bearbeiding gjennom elektrisk høyfrekvensutladning,
 - (o) når det gjelder andre råoljeprodukter enn vaselin, ozokeritt, montanvoks eller torvvoks, parafinvoks som inneholder mindre enn 0,75 vektprosent olje som kun klassifiseres under ex 27.12, avfetting ved krystallisering.
- 8.3 For posisjonene ex 27.07 og 27.13 skal enkle behandlinger som rensing, dekantering, avsalting, vannseparering, filtrering, farging, merking, blanding av produkter med ulikt svovelinnhold for å oppnå et bestemt svovelinnhold, eller kombinasjoner av disse eller liknende behandlinger, ikke gi opprinnelsesstatus.

Anmerkning 9 – Definisjon av spesielle prosesser og enkle behandlinger som utføres for visse produkter

- 9.1. Produkter som hører under kapittel 30, og som er fremstilt i en avtalepart ved bruk av cellekulturer, skal anses å ha opprinnelse i vedkommende avtalepart. Med «cellekultur» menes dyrking av menneske-, dyre- eller planteceller under kontrollerte forhold (som definert temperatur, vekstmedium, gassblanding og pH-verdi) utenfor en levende organisme.
- 9.2. Produkter som hører under kapittel 29 (unntatt 2905.43 til 2905.44), 30, 32, 33 (unntatt 3302.10, 3301) 34, 35 (unntatt 35.01, 3502.11 til 3502.19, 3502.20, 35.05), 36, 37, 38 (unntatt 3809.10, 38.23, 3824.60, 38.26) og 39 (unntatt 39.16 til 39.26), og som er fremstilt i en avtalepart ved fermentering, skal anses å ha opprinnelse i vedkommende avtalepart. «Fermentering» er en bioteknologisk prosess der menneske-, dyre- eller planteceller, bakterier, gjær, sopp eller enzymer anvendes for å fremstille produkter som hører under kapittel 29 til 39.
- 9.3. I henhold til artikkel 4 anses følgende typer bearbeiding eller foredling som tilstrekkelig for produkter som hører under kapittel 28, 29 (unntatt 2905.43 til 2905.44), 30, 32, 33 (unntatt 3302.10, 3301) 34, 35 (unntatt 35.01, 3502.11 til 3502.19, 3502.20, 35.05), 36, 37, 38 (unntatt 3809.10, 38.23, 3824.60, 38.26) og 39 (unntatt 39.16 til 39.26):

- **Kjemisk reaksjon:** Med «kjemisk reaksjon» menes en prosess (herunder en biokjemisk prosess) som gir opphav til et molekyl med en ny struktur ved å bryte intramolekulære bindinger og danne nye intramolekulære bindinger eller ved å endre atomenes plassering i et molekyl. En kjemisk reaksjon kan angis ved endring av CAS-nummer.

Følgende prosesser bør ikke tas i betrakting for å oppnå opprinnelsesstatus:
a) oppløsning i vann eller andre løsningsmidler, b) fjerning av løsningsmidler, herunder vann, eller c) tilsetning eller fjerning av krystallvann. En kjemisk reaksjon som definert over, skal anses å gi opprinnelsesstatus.

- **Blandinger:** En forsettlig, forholdsvis kontrollert blanding (herunder dispergering) av materialer, bortsett fra tilsetning av fortynningsmidler, for å oppfylle fastsatte spesifikasjoner, som resulterer i fremstillingen av en vare som har fysiske eller kjemiske egenskaper som er relevante for varens formål eller anvendelser, og som er forskjellige fra innsatsmaterialene, skal anses å gi opprinnelsesstatus.
- **Rensing:** Rensing skal anses å gi opprinnelsesstatus dersom den finner sted på territoriet til en eller begge avtalepartene og resulterer i at ett av følgende kriterier blir oppfylt:
 - (a) Rensing av en vare medfører at minst 80 % av det eksisterende innholdet av urenheter fjernes.
 - (b) Reduksjonen eller fjerningen av urenheter resulterer i en vare som egner seg for en eller flere av følgende anvendelser:
 - (i) farmassøytske, medisinske, kosmetiske, veterinærmedisinske stoffer eller stoffer til næringsmidler,
 - (ii) kjemikalier og reagenser til analyse-, diagnose- eller laboratorieformål,
 - (iii) deler og komponenter til bruk i mikroelektronikk,
 - (iv) spesialiserte optiske anvendelser,
 - (v) bioteknologiske anvendelser (f.eks. i cellekulturer, genteknologi eller som katalysator),
 - (vi) bærestoffer som brukes i en separasjonsprosess, eller
 - (vii) kjernefysiske anvendelser.
- **Endring av partikkelstørrelse:** En forsettlig, kontrollert endring av en vares partikkelstørrelse, bortsett fra ved ren knusing eller pressing, som resulterer i en vare som har en definert partikkelstørrelse, en

definert partikkeltørrelsesfordeling eller et definert overflateareal som er relevant for formålet med den fremstilte vare, og som har andre fysiske eller kjemiske egenskaper enn innsatsmaterialene, skal anses å gi opprinnelsesstatus.

- **Standardmaterialer:** Standardmaterialer (herunder standardløsninger) er preparater som egner seg for analyse- eller kalibreringsformål eller som referanse, og som har en nøyaktig renhetsgrad eller nøyaktige proporsjoner som attesteres av produsenten. Fremstillingen av standardmaterialer skal anses å gi opprinnelsesstatus.
- **Isomerseparasjon:** Isolering eller separasjon av isomerer fra en blanding av isomerer skal anses å gi opprinnelsesstatus.

Vedlegg II til protokoll [X] (Opprinnelsesregler)

Liste over bearbeiding eller foredling som kreves utført på ikke-opprinnelsesmaterialer for at det fremstilte produkt kan oppnå opprinnelsesstatus

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
(1)	(2)	(3)
kapittel 1	Levende dyr	Alle dyr fra kapittel 1 må være fremstilt i sin helhet
kapittel 2	Kjøtt og spiselig slakteavfall	Fremstilling hvor alle anvendte materialer fra kapittel 1 og 2 må være fremstilt i sin helhet
kapittel 3	Fisk og krepssdyr, bløtdyr og andre virvelløse dyr som lever i vann	Fremstilling hvor alle anvendte materialer fra kapittel 3 må være fremstilt i sin helhet
kapittel 4	Melk og meieriprodukter; fugleegg; naturlig honning; spiselige produkter av animalsk opprinnelse, ikke nevnt eller innbefattet annet sted	Fremstilling hvor alle anvendte materialer fra kapittel 4 må være fremstilt i sin helhet
ex kapittel 5	Produkter av animalsk opprinnelse, ikke nevnt eller innbefattet annet sted; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon
ex 0511.91	Ikke-spiselig rogn og melke	All rogn og melke må være fremstilt i sin helhet

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
kapittel 6	Levende trær og andre planter; løker, røtter og liknende; avskårne blomster og blad til prydg	Fremstilling hvor alle anvendte materialer fra kapittel 6 må være fremstilt i sin helhet
kapittel 7	Grønnsaker, røtter og knoller, spiselige	Fremstilling hvor alle anvendte materialer fra kapittel 7 må være fremstilt i sin helhet
kapittel 8	Spiselige frukter og nøtter; skall av sitrusfrukter eller meloner	Fremstilling hvor alle anvendte frukter og nøtter og skall av sitrusfrukter eller meloner fra kapittel 8 må være fremstilt i sin helhet
kapittel 9	Kaffe, te, maté og krydderier	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon
kapittel 10	Korn	Fremstilling hvor alle anvendte materialer fra kapittel 10 må være fremstilt i sin helhet
kapittel 11	Mølleprodukter; malt; stivelse; inulin; gluten av hvete	Fremstilling hvor alle anvendte materialer fra kapittel 8, 10 og 11, posisjon 07.01, 07.14, 23.02 og 23.03 og underposisjon 0710.10 må være fremstilt i sin helhet
kapittel 12	Oljeholdige frø og frukter; forskjellige andre frø og frukter; planter til industriell eller medisinsk bruk; halm og fôrplanter	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
ex kapittel 13	Skjellakk og liknende; naturlige gummier, harpikser og andre vegetabiliske safter og ekstrakter; unntatt	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
ex 13.02	Pektinstoffer, pektinater og pektater	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, hvor vekten av anvendt sukker ikke overstiger 40 % av sluttprodiktets vekt
kapittel 14	Vegetabilsk flettematerialer; vegetabilsk produkter, ikke nevnt eller innbefattet annet sted	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon
ex kapittel 15	Animalske og vegetabiliske oljer og fettstoffer samt spaltningsprodukter deraf; tilberedt spisefett; animalsk og vegetabilisk voks; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
15.04 til 15.06	Fett og oljer samt deres fraksjoner, av fisk eller sjøpattedyr; ullfett og fettstoffer utvunnet derav (herunder lanolin); andre animalske fettstoffer og oljer samt deres fraksjoner, også raffinerte, men ikke kjemisk omdannede	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon
15.08	Jordnøttolje og dens fraksjoner, også raffinerte, men ikke kjemisk omdannede	Fremstilling fra materialer fra enhver underposisjon unntatt underposisjonen hvor produktet hører hjemme
15.09 og 15.10	Olivenolje og dens fraksjoner	Fremstilling hvor alle anvendte vegetabiliske materialer må være fremstilt i sin helhet
15.11	Palmeolje og dens fraksjoner, også raffinerte, men ikke kjemisk omdannede	Fremstilling fra materialer fra enhver underposisjon unntatt underposisjonen hvor produktet hører hjemme

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
ex 15.12	Solsikkeolje og dens fraksjoner – til teknisk eller industriell bruk, unntatt oljer brukt til fremstilling av næringsmidler – andre	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme Fremstilling hvor alle anvendte vegetabiliske materialer må være fremstilt i sin helhet
15.15	Andre vegetabiliske fetstoffor og oljer (herunder jojobaoil), samt deres fraksjoner, også raffinerte, men ikke kjemisk omdannede	Fremstilling fra materialer fra enhver underposisjon unntatt underposisjonen hvor produktet hører hjemme
ex 15.16	Fett og oljer samt deres fraksjoner, av fisk	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon
15.20	Glyserol, rá; glyserolvann og glyserollut	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon
kapittel 16	Produkter av kjøtt, fisk, krepsdyr, bløtdyr eller andre virvelløse dyr som lever i vann	Fremstilling hvor alle anvendte materialer fra kapittel 2, 3 og 16 må være fremstilt i sin helhet
ex kapittel 17	Sukker og sukkervarer; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
17.02	Annet sukker, herunder kjemisk ren laktose, maltose, glukose og fruktose, i fast form; sirup og andre sukkeroppløsninger uten tilsetning av smaks- eller fargestoffer; kunsthoning, også blandet med naturlig honning; karamell: – kjemisk ren maltose og fruktose	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, herunder andre materialer fra posisjon 17.02

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
– andre		Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, hvor vekten av anvendte materialer som hører under posisjon 11.01 til 11.08, 17.01 og 17.03, ikke overstiger 30 % av sluttprodiktets vekt
Sukkervarer (herunder hvit sjokolade), uten innhold av kakao 17.04	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, hvor: – vekten av anvendt sukker ikke overstiger 40 % av sluttprodiktets vekt eller – verdien av anvendt sukker ikke overstiger 30 % av produktets pris fra fabrikk	
Kakao og varer derav, unntatt: ex kapittel 18	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, hvor vekten av anvendt sukker ikke overstiger 40 % av sluttprodiktets vekt	
Sjokolade og andre næringssmidler som inneholder kakao, unntatt: ex 18.06		Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, hvor: – vekten av anvendt sukker ikke overstiger 40 % av sluttprodiktets vekt eller – verdien av anvendt sukker ikke overstiger 30 % av produktets pris fra fabrikk

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
1806.10	Kakaopulver tilsatt sukker eller annet søtningsstoff	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, hvor vekten av anvendt sukker ikke overstiger 40 % av sluttprodukts vekt
19.01	Maltekstrakt; næringsmidler av mel, gryn, stivelse eller maltekstrakt, som ikke inneholder kakao eller inneholder mindre enn 40 vektprosent kakao, beregnet av en helt fettfri basis, ikke nevnt eller innbefattet annet sted; næringsmidler av varer som hører under posisjonene 04.01 til 04.04, og som ikke inneholder kakao eller inneholder mindre enn 5 vektprosent kakao, beregnet av en helt fettfri basis, ikke nevnt eller innbefattet annet sted:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, hvor den individuelle vekt av anvendt sukker og av anvendte materialer som hører under kapittel 4, ikke overstiger 40 % av sluttprodukts vekt – maltekstrakt – andre
19.02	Pasta, også kokt eller fylt (med kjøtt eller andre produkter) eller tilberedt på annen måte, f.eks. spaghetti, makaroni, nudler, lasagne, gnocchi, ravioli, canneloni; couscous, også tilberedt	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, hvor – vekten av anvendte materialer fra posisjon 10.06 og 11.01 til 11.08 ikke overstiger 20 % av sluttprodukts vekt – vekten av anvendte materialer fra kapittel 2, 3 og 16 ikke overstiger 20 % av sluttprodukts vekt
19.03	Tapioka og tapiokaerstatninger fremstilt av stivelse, i form av flak, gryn, perler eller liknende	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjons fra posisjon 11.08

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
19.04	Næringsmidler tilberedt ved oppustning eller stekning av korn eller kornprodukter (f.eks. «corn flakes»); korn (unntatt mais), i form av gryn eller flak eller annet bearbeidd korn (unntatt mel og gryn), forkokt eller tilberedt på annen måte, ikke nevnt eller innbefattet annet sted	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, hvor: – vekten av anvendte materialer fra posisjon 10.06 og 11.01 til 11.08 ikke overstiger 20 % av sluttproduktets vekt, og – vekten av anvendt sukker ikke overstiger 40 % av sluttproduktets vekt
19.05	Brød, kaker, kjeks og annet bakverk, også med innhold av kakao; alterbrød, tomme kapsler til farmasøytsk bruk, forseglingsoblater, rispapir og liknende produkter	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, hvor vekten av anvendte materialer fra posisjon 10.06 og 11.01 til 11.08 ikke overstiger 20 % av sluttproduktets vekt
ex kapittel 20	Produkter av grønnsaker, frukter, nøtter og andre plantedeler; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
20.02 og 20.03	Tomater, sopper og trøfler tilberedt eller konservert på annen måte enn med eddik eller eddiksyre	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, hvor alle materialer som hører under kapittel 7, må være fremstilt i sin helhet
20.06	Grønnsaker, frukter, nøtter, fruktskall og andre plantedeler, kandiserte, glasserte eller på liknende måte tilberedt med sukker	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, hvor: – vekten av anvendt sukker ikke overstiger 40 % av sluttproduktets vekt

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
20.07 Syltetøy, fruktgelé, marmelade samt puré og pasta av frukter eller nøtter, fremstilt ved kokning eller annen varmehandtering, også tilsvart sukker eller annet søtningsstoff		Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, hvor vekten av anvendt sukker ikke overstiger 40 % av sluttproduktets vekt
Andre produkter enn: – nøtter, uten tilsetning av sukker eller alkohol – peanøttsmør, blandinger basert på kornprodukter; palmehjerter; mais – andre, med unntak for frukter og nøtter koka på annen måte enn med damp eller vann, ikke inneholdende sukker, frysede	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, hvor vekten av anvendt sukker ikke overstiger 40 % av sluttproduktets vekt	
ex 20.08 Frukt- og grønnsaksäfter (herunder druemost), ugjærende og ikke tilsvart alkohol, også tilsvart sukker eller annet søtningsstoff	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, hvor vekten av anvendt sukker ikke overstiger 40 % av sluttproduktets vekt	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
ex kapittel 21 Forskjellige tilberedte næringsmidler; unntatt: – sauser og preparater for tillaging av sauser; tilberedte smaksstoffer	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan senepsmel eller tilberedt sennek anvendes	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
21.03 – senepsmel og tilberedt sennek		Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
21.05	Spise-is, også med innhold av kakao	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, hvor: – den individuelle vekt av anvendt sukker og av anvendte materialer som hører under kapittel 4, ikke overstiger 40 % av sluttprodukts vekt og – den sammenlagte vekt av anvendt sukker og av anvendte materialer som hører under kapittel 4, ikke overstiger 60 % av sluttprodukts vekt
21.06	Tilberedte næringssmidler, ikke nevnt eller innbefattet annet sted	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, hvor vekten av anvendt sukker ikke overstiger 40 % av sluttprodukts vekt
ex kapittel 22	Drikkevarer, etylalkohol og eddik; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, hvor alle anvendte materialer fra underposisjon 0806.10, 2009.61, 2009.69 må være fremstilt i sin helhet
22.02	Vann, herunder mineralvann og karbonisert vann, til satt sukker, andre søtningsstoffer eller smaksstoffer, og andre alkoholfrie drikkevarer, unntatt frukt- og grønnsaksafer som hører under posisjon 20.09	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
22.07 og 22.08 ex kapittel 23	Udenaturert etylalkohol med alkoholstyrke over eller under 80 volumprosent; likør og annet brennevin	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt materialer fra posisjon 22.07 eller 22.08, hvor alle anvendte materialer fra underposisjon 0806.10, 2009.61, 2009.69 må være fremstilt i sin helhet
23.09	Reststoff og avfall fra næringsmiddelinsestrien; tilberedt dyrefôr; unntatt: Tilberedte produkter av det slag som brukes til dyrefôr	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme Fremstilling hvor: – alle anvendte materialer fra kapittel 2 og 3 må være fremstilt i sin helhet, – vekten av anvendte materialer fra kapittel 10 og 11 og posisjon 23.02 og 23.03 ikke overstiger 20 % av sluttproduktets vekt, – den individuelle vekt av anvendt sukker og anvendte materialer som hører under kapittel 4, ikke overstiger 40 % av sluttproduktets vekt, og – den sammenlagte vekt av anvendt sukker og anvendte materialer som hører under kapittel 4, ikke overstiger 50 % av sluttproduktets vekt
ex kapittel 24	Tobakk og varer fremstilt av tobakkerstatninger; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, hvor vekten av materialene fra posisjon 24.01 ikke overstiger 30 % av anvendte materialer fra kapittel 24

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
24.01	Tobakk, ubearbeidd; avfall av tobakk	Fremstilling hvor alle anvendte materialer fra posisjon 24.01 må være fremstilt i sin helhet
ex 24.02	Sigaretter, av tobakk eller tobakkerstatninger	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, og fra røyketobakk fra underposisjon 2403.19, hvor minst 10 % av vekten av alle anvendte materialer fra posisjon 24.01 må være fremstilt i sin helhet
ex 24.03	Produkter beregnet på innånding gjennom oppvarming eller på annen måte, uten forbrenning	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, hvor minst 10 % av vekten av alle materialer fra posisjon 24.01 må være fremstilt i sin helhet
ex kapittel 25	Salt; svovel; jord og stein; gips, kalk og cement; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 70 % av produktets pris fra fabrikk
ex 25.19	Naturlig magnesiumkarbonat (magnesitt), knust, i lufttett lukket emballasje, og magnesiumoksid, også i ren tilstand, annet enn sammensmeltet magnesia eller sintret magnesia	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan naturlig magnesiumkarbonat anvendes

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
kapittel 26	Malm, slagg og aske	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
ex kapittel 27	Mineralsk brensel, mineralske oljer og bituminøse stoffer; mineralsk voks; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
ex 27.07	Oljer hvor vekten av aromatiske bestanddeler overstiger vekten av ikke-aromatiske bestanddeler, som tilsvarer jordoljer utvunnet ved destillasjon av høytemperaturtjære av steinkull, hvor mer enn 65 volumprosent destillerer ved temperaturer opp til 250 °C (herunder blandinger av bensin og bensol), til bruk som drivstoff eller brensel	Raffinering og/eller én eller flere spesielle prosesser ¹ eller Andre prosesser hvor alle anvendte materialer er klassifisert i en annen posisjon enn den hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan materialer fra samme posisjon som produktet anvendes dersom deres samlede verdi ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

¹ For de spesielle vilkår knyttet til «spesielle prosesser», se Innledende anmerkninger 8.1 og 8.3.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus ²
27.10	Jordolje og oljer utvunnet av bituminøse mineraler, unntatt råoljer; produkter ikke nevnt eller innbefattet annet sted, som inneholder minst 70 vektprosent jordolje eller oljer utvunnet av bituminøse mineraler, og med disse oljer som basis for produktene; spillojer	Raffinering og/eller én eller flere spesielle prosesser² eller Andre prosesser hvor alle anvendte materialer er klassifisert i en annen posisjon enn den hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan materialer fra samme posisjon som produktet anvendes dersom deres samlede verdi ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
27.11		Raffinering og/eller én eller flere spesielle prosesser³ eller Andre prosesser hvor alle anvendte materialer er klassifisert i en annen posisjon enn den hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan materialer fra samme posisjon som produktet anvendes dersom deres samlede verdi ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

² For de spesielle vilkår knyttet til «spesielle prosesser», se Innledende anmerkninger 8.1 og 8.3.

³ For de spesielle vilkår knyttet til «spesielle prosesser», se Innledende anmerkninger 8.1 og 8.3.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus ⁴
27.12	Vaselin; parafinvoks, mikrokrystallinsk jordoljevoks, «slack wax», ozokeritt, montanvoks, torrvoks og annen mineralisk voks samt liknende produkter fremstilt syntetisk eller på annen måte, også farget	Raffinering og/eller én eller flere spesielle prosesser⁴ eller Andre prosesser hvor alle anvendte materialer er klassifisert i en annen posisjon enn den hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan materialer fra samme posisjon som produktet anvendes dersom deres samlede verdi ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
27.13	Petrolkoks, jordoljebitumen og andre reststoffer fra jordolje eller fra oljer utvunnet av bituminøse mineraler	Raffinering og/eller én eller flere spesielle prosesser⁵ eller Andre prosesser hvor alle anvendte materialer er klassifisert i en annen posisjon enn den hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan materialer fra samme posisjon som produktet anvendes dersom deres samlede verdi ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

⁴ For de spesielle vilkårl knyttet til «spesielle prosesser», se Innledende anmerkninger 8.1 og 8.3.

⁵ For de spesielle vilkårl knyttet til «spesielle prosesser», se Innledende anmerkninger 8.1 og 8.3.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
Uorganiske kjemikalier; organiske eller uorganiske forbindelser av edle metaller, av sjeldne jordmetaller, av radioaktive stoffer eller av isotoper kapittel 28	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan materialer fra samme posisjon som produktet anvendes dersom deres samlede verdi ikke overstiger 20 % av produktets pris fra fabrikk Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan materialer fra samme posisjon som produktet anvendes dersom deres samlede verdi ikke overstiger 20 % av produktets pris fra fabrikk Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
ex kapittel 29 Organiske kjemikalier, unntatt:	Spesiell(e) prosess(er) ⁶ eller	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan materialer fra samme posisjon som produktet anvendes dersom deres samlede verdi ikke overstiger 20% av produktets pris fra fabrikk Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

⁶ Se Innledende anmerkninger 9.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
ex 29.01	Asykliske hydrokarboner til bruk som drivstoff eller brensel	Spesiell(e) prosess(er)⁷ eller Raffinering og/eller én eller flere spesielle prosesser⁸ eller Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan materialer fra samme posisjon som produktet anvendes dersom deres samlede verdi overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
ex 29.02		Spesiell(e) prosess(er)⁹ eller Raffinering og/eller én eller flere spesielle prosesser¹⁰ eller Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan materialer fra samme posisjon som produktet anvendes dersom deres samlede verdi overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

⁷ Se Innledende anmerkninger 9.

⁸ For de spesielle vilkår knyttet til «spesielle prosesser», se Innledende anmerkninger 8.1 og 8.3.

⁹ Se Innledende anmerkninger 9.

¹⁰ For de spesielle vilkår knyttet til «spesielle prosesser», se Innledende anmerkninger 8.1 og 8.3.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
ex 29.05	Metallalkoholater av alkoholer under denne posisjon og av etanol	Spesiell(e) prosess(er)¹¹ eller Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon, herunder fra andre materialer fra posisjon 29.05. Imidlertid kan metallalkoholater fra denne posisjon anvendes dersom deres samlede verdi ikke overstiger 20 % av produktets pris fra fabrikk eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
kapittel 30	Farmasøytske produkter	Spesiell(e) prosess(er)¹² eller Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon

¹¹ Se Innledende anmerkninger 9.

¹² Se Innledende anmerkninger 9.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
Gjødsel kapittel 31	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan materialer fra samme posisjon som produktet anvendes dersom deres samlede verdi ikke overstiger 20 % av produktets pris fra fabrikk eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan materialer fra samme posisjon som produktet anvendes dersom deres samlede verdi ikke overstiger 20 % av produktets pris fra fabrikk eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
kapittel 32	Spesiell(e) prosess(er)¹³ eller Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan materialer fra samme posisjon som produktet anvendes dersom deres samlede verdi ikke overstiger 20 % av produktets pris fra fabrikk eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk	Garvestoff- og fargestoffefekstrakter; taminer og deres derivater; farger, pigmenter og andre fargestoffer; malinger og lakker; kitt og andre fyllings- og tetningsmidler; trykkfarger, blekk og tusj;

¹³ Se Innledende anmerkninger 9.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
	Flyktige, vegetabiliske oljer og resinoide, parfyme-, kosmetikk- eller toilettprparer kapittel 33	Spesiell(e) prosess(er)¹⁴ eller Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan materialer fra samme posisjon som produktet anvendes dersom deres samlede verdi overstiger 20 % av produktets pris fra fabrikk eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

¹⁴ Se Innledende anmerkninger 9.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
		Spesiell(e) prosess(er)¹⁵ eller Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan materialer fra samme posisjon som produktet anvendes dersom deres samlede verdi ikke overstiger 20 % av produktets pris fra fabrikk eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

¹⁵ Se Innledende anmerkninger 9.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
		Spesiell(e) prosess(er)¹⁶ eller Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan materialer fra samme posisjon som produktet anvendes dersom deres samlede verdi overstiger 20 % av produktets pris fra fabrikk eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40 % av produktets pris fra fabrikk

Proteiner; modifisert stivelse; klebemidler; enzymer
kapittel 35

¹⁶ Se Innledende anmerkninger 9.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
	Krutt og sprengstoffer; pyrotekniske produkter; visse legeringer; brennstoffpreparer kapittel 36	Spesiell(e) prosess(er) ¹⁷ eller Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan materialer fra samme posisjon som produktet anvendes dersom deres samlede verdi overstiger 20 % av produktets pris fra fabrikk eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

¹⁷ Se Innledende anmerkninger 9.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
	Varer til fotografisk eller kinematografisk bruk kapittel 37	Spesiell(e) prosess(er)¹⁸ eller Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan materialer fra samme posisjon som produktet anvendes dersom deres samlede verdi ikke overstiger 20 % av produktets pris fra fabrikk eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

¹⁸ Se Innledende anmerkninger 9.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
ex kapittel 38	Diverse kjemiske produkter, unntatt: ex 38.11	Spesiell(e) prosess(er)¹⁹ eller Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan materialer fra samme posisjon som produktet anvendes dersom deres samlede verdi ikke overstiger 20 % av produktets pris fra fabrikk eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
		Preparerter for tilsetting i mineraloljer (herunder bensin) eller i andre væsker som brukes til de samme formål som mineraloljer, for å forbedre viskositeten, motvirke motorbank, oksydasjon, korrosjon, sotdannelse eller liknende:

¹⁹ Se Innledende anmerkninger 9.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
	– Tilberedte preparater for smøreolje, inneholdende jordolje eller olje utvunnet av bituminøse mineraler	Spesiell(e) prosess(er)²⁰ eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer fra posisjon 38.11 ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
ex 3824.99 og ex 3826.00	Biodiesel	Fremstilling hvor biodiesel fremstilles ved transesterifisering og/eller forestring eller ved hydrolyse Spesiell(e) prosess(er)²¹ eller Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan materialer fra samme underposisjon som produktet anvendes dersom deres samlede verdi ikke overstiger 20 % av produktets pris fra fabrikk Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

²⁰ Se Innledende anmerkninger 9.

²¹ Se Innledende anmerkninger 9.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
ex kapittel 40	Gummi og varer derav; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
ex 40.12	Regummerte pneumatiske dekk, massiv- eller hulkammeringer, av gummi	Regummiering av brukte dekk
ex kapittel 41	Rå huder og skinn (unntatt pelsskinn) samt lær; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
41.04 til 41.06	Garvede eller «crust» huder og skinn, uten hår eller ull, også spaltet, men ikke videre bereft	Ettergarving av garvet lær eller Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
kapittel 42	Varer av lær; salmakerarbeider, reiseeffekter, håndvesker og liknende beholdere; varer av tamarer (unntatt av wormgut)	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
ex kapittel 43	Pelsskinn (også kunstig) og varer derav; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
ex 43.02	Garvede eller berede pelsskinn, sammensatte:	
	– plater, kryss og liknende	Bleking eller farging samt tilskjæring og sammensyng av usammensatte garvede eller tilberedte pelsskinn
	– andre	Fremstilling fra usammensatte garvede eller tilberedte pelsskinn
43.03	Klær, tilbehør til klær og andre varer av pelsskinn	Fremstilling fra usammensatte garvede eller tilberedte pelsskinn fra posisjon 43.02
ex kapittel 44	Tre og trevarer, trekull; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
ex 44.07	Trelast saget eller kuttet i lengderetningen, knivskåret eller skrelt, høvlet, pusset eller endeskjøtt, av tykkelse over 6 mm	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk Høvling, pussing eller endeskjøting

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
ex 44.08	Finér, av tykkelse høyst 6 mm, sammenskjøtt, og annen trelast saget i lengderetningen, knivskåret eller skrekt, av tykkelse høyst 6 mm, høvlet, pusset eller endeskjøtt	Sammenskjøting, høvling, pussing, eller endeskjøting
ex 44.10 til ex 44.13	Profilert og ornamentert listverk	Profilering eller ornamentering
ex 44.15	Pakkasser, esker, sprinkelkasser, dunker og liknende emballasje av tre	Fremstilling fra bord som ikke allerede er tilskåret i passende lengder
ex 44.18	– bygningsnekker- og tømmermannsarbeider av tre – profilert og ornamentert listverk	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan lamellplater med innvendig hulrom (celleplater) og takspor («shingles» og «shakes») anvendes Profilering eller ornamentering
ex 44.21	Fyrstikkemner; skoplugger	Fremstilling fra tre fra enhver posisjon unntatt tretråd fra posisjon 44.09
kapittel 45	Kork og korkvarer	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produkets pris fra fabrikk

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
kapittel 46	Varer av strå, halm, esparto eller andre flettematerialer; kurvmakerarbeid	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
kapittel 47	Tremasse eller masse av andre cellulosefibermaterialer; papir eller papp for resirkulasjon (avfall)	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
kapittel 48	Papir og papp; varer av papirmasse, papir eller papp	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
kapittel 49	Bøker, aviser, bilder og andre trykksaker; håndskrevne eller maskinskrevne arbeider samt arbeidstegnninger	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
ex kapittel 50	Silke; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
ex 50.03	Silkeavfall (herunder kokonger ikke anvendelige til avhessping, garnavfall og opprevne filler), kardet eller kjemmet	Karding eller kjemming av silkeavfall
50.04 til ex 50.06		(²²) Spinning av naturfiber eller Ekstrudering av syntetiske eller kunstige filamenter i kombinasjon med spinning eller Ekstruderig av syntetiske eller kunstige filamenter i kombinasjon med tvinning eller Tvinning i kombinasjon med enhver mekanisk prosess

22 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
50.07	(23)	Spinning av naturfiber og/eller syntetiske eller kunstige stapelfiber i kombinasjon med vevning eller Ekstrudering av garn av syntetiske eller kunstige filamenter i kombinasjon med vevning eller Twinnings eller enhver mekanisk prosess i kombinasjon med vevning eller Vevning i kombinasjon med farging eller Farging av garn i kombinasjon med vevning eller Vevning i kombinasjon med trykking eller Trykking (som en selvstendig prosess)

23 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
ex kapittel 51	Ull, fine eller grove dyrehår; garn og vevnader av tagl; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme (²⁴) Spinning av naturfiber eller Ekstrudering av syntetiske eller kunstige fibrer i kombinasjon med spinning eller Tvingning i kombinasjon med enhver mekanisk prosess
51.06 til 51.10	Garn av ull, av fine eller grove dyrehår eller av tagl	

24 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
51.11 til 51.13	Vevnader av ull, av fine eller grove dyrehår eller av tagl:	(²⁵) Spinning av naturfiber og/eller syntetiske eller kunstige stapelfiber i kombinasjon med vevning eller Ekstrudering av garn av syntetiske eller kunstige filamenter i kombinasjon med vevning eller Vevning i kombinasjon med farging eller Farging av garn i kombinasjon med vevning eller Vevning i kombinasjon med trykking eller Trykking (som en selvstendig prosess)
ex kapittel 52	Bomull; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme

²⁵ For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
52.04 til 52.07	Garn og tråd av bomull	(²⁶) Spinning av naturfiber eller Ekstruderding av syntetiske eller kunstige fibrer i kombinasjon med spinning eller Tvimming i kombinasjon med enhver mekanisk prosess

26 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus (²⁷)
52.08 til 52.12	Vevnader av bomull	Spinning av naturfiber og/eller syntetiske eller kunstige stapelfiber i kombinasjon med vevning Eller Ekstrudering av garn av syntetiske eller kunstige filamenter i kombinasjon med vevning Eller Twinning eller enhver mekanisk prosess i kombinasjon med vevning Eller Vevning i kombinasjon med farging, overdrag eller lamineringsveving Eller Farging av garn i kombinasjon med vevning Eller Vevning i kombinasjon med trykking Eller Trykking (som en selvstendig prosess)

²⁷ For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
ex kapittel 53	Andre vegetabiliske tekstilfibrer; papirgarn og vevnader derav; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme (²⁸) Spinning av naturfiber eller Ekstrudering av syntetiske eller kunstige fibrer i kombinasjon med spinning eller Tvingning i kombinasjon med enhver mekanisk prosess
53.06 til 53.08	Garn av andre vegetabiliske tekstilfibrer; papirgarn	

28 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
53.09 til 53.11 Vevnader av andre vegetabiliske fibrer; vevnader av papirgarn:	(²⁹) Spinning av naturfibrer og/eller syntetiske eller kunstige stapelfibrer i kombinasjon med vevning eller Ekstrudering av garn av syntetiske eller kunstige filamenter i kombinasjon med vevning eller Vevning i kombinasjon med farging, overdrag eller lamineringsveving eller Farging av garn i kombinasjon med vevning eller Vevning i kombinasjon med trykking eller Trykking (som en selvstendig prosess)	

29 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
54.01 til 54.06	Garn; monofilmenter og tråd av syntetiske eller kunstige tekstilfiber	(³⁰) Spinning av naturfiber eller Ekstrustring av syntetiske eller kunstige fibrer i kombinasjon med spinning eller Tvanning i kombinasjon med enhver mekanisk prosess

30 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
		(³¹) Spinning av naturfiber og/eller syntetiske eller kunstige stapelfibrer i kombinasjon med vevning eller Ekstrudering av garn av syntetiske eller kunstige filamenter i kombinasjon med vevning eller Twinnings eller enhver mekanisk prosess i kombinasjon med vevning eller Farging av garn i kombinasjon med vevning eller Vevning i kombinasjon med farging, overdrag eller laminerings eller Vevning i kombinasjon med trykking eller Trykking (som en selvstendig prosess)
54.07 og 54.08	Vevnader av garn av syntetiske eller kunstige filamenter	
55.01 til 55.07	Syntetiske og kunstige stapelfibrer	Ekstrudering av syntetiske eller kunstige fibrer

³¹ For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
55.08 til 55.11	Garn og sytråd av syntetiske eller kunstige stapelfiber eller Garn og sytråd av syntetiske eller kunstige stabelfiber med spinning eller Tvanning i kombinasjon med enhver mekanisk prosess	(³²) Spinning av naturfiber eller Ekstrustring av syntetiske eller kunstige fibrer i kombinasjon med spinning eller Tvanning i kombinasjon med enhver mekanisk prosess

32 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
55.12 til 55.16	Vevnader av syntetiske eller kunstige stapelfibrer:	(³³) Spinning av naturfibrer og/eller syntetiske eller kunstige stapelfibrer i kombinasjon med vevning eller Ekstrudering av garn av syntetiske eller kunstige filamenter i kombinasjon med vevning eller Twinnings eller enhver mekanisk prosess i kombinasjon med vevning eller Vevning i kombinasjon med farging, overdrag eller laminerings eller Farging av garn i kombinasjon med vevning eller Vevning i kombinasjon med trykking eller Trykking (som en selvstendig prosess)

³³ For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
ex kapittel 56	Vatt, filt og fiberduk («non-wovens»); spesialgarn; hyssing, snører, liner og tau samt varer derav; unntatt: (³⁴⁾ Spinning av naturfiber eller Ekstrustring av syntetiske eller kunstige fibrer i kombinasjon med spinning	Spinning av naturfiber eller Ekstrustring av syntetiske eller kunstige fibrer i kombinasjon med spinning eller Fremstilling av fnugg i kombinasjon med farging eller trykking eller Overdrag, fremstilling av fnugg, laminerings eller metallisering i kombinasjon med minst to andre forberedende eller avsluttende behandlinger (som kalandring, anti-krympebehandling, varmebehandling, sluttbehandling), hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
56.01	Vatt av tekstilmaterialer og varer derav; tekstilfiber med lengde høyst 5 mm (fnugg), støv og nupping av tekstilmaterialer	
56.02	Filt, også impregnert, overtrukket, belagt eller laminert:	

³⁴ For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
		(³⁵) Ekstrustring av syntetiske eller kunstige fiber i kombinasjon med fremstilling av stoff, Imidlertid kan: – filamenter av polypropylen som hører under posisjon 54.02, – fiber av polypropylen som hører under posisjon 55.03 eller 55.06, eller – bånd av filamenter av polypropylen som hører under posisjon 55.01, hvor det enkelte filaments eller fibers lengdevekt er mindre enn 9 desitex, anvendes dersom deres samlede verdi ikke overstiger 40 % av produktets pris fra fabrikk eller Fremstilling av ikke-vevde stoffer alene når det gjelder felt fremstilt av naturfiber

³⁵ For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
		(³⁶) Ekstrustring av syntetiske eller kunstige fiber i kombinasjon med fremstilling av stoff, eller Fremstilling av ikke-vevde stoffer alene når det gjelder annen filt av naturfiber
56.03	Fiberduk («nonwovens»), også impregnert, overtrukket, belagt eller laminert	Fremstilling fra – filamenter orientert i en viss retning eller vilkårlig orientert, eller – stoffer eller polymerer av naturlig eller syntetisk eller kunstig opprinnelse etterfulgt i begge tilfeller av sammenbinding til fiberduk («nonwoven»)

36 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
5603.91 til 5603.94	Fiberduk («nonwovens») av annet enn syntetiske eller kunstige filamenter, også impregnert, overtrukket, belagt eller laminert	Fremstilling fra – stapelfibrer orientert i en viss retning eller vilkårlig orientert og/eller – kuttet garn av naturlig eller kunstig opprinnelse etterfulgt i begge tilfeller av sammenbinding til fiberduk («nonwoven»)
56.04	Tråd og snor av gummi overtrukket med tekstilmateriale; tekstilgarn samt strimler og liknende som hører under posisjon 54.04 eller 54.05, impregnert, overtrukket, belagt eller omsluttet med gummi eller plast: – tråd og snor av gummi, overtrukket med tekstilmateriale	Fremstilling fra tråd og snor av gummi, ikke overtrukket med tekstilmateriale

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
	(³⁷) Spinning av naturfiber eller – andre Ekstrudering av syntetiske eller kunstige fibrer i kombinasjon med spinning eller Tvinning i kombinasjon med enhver mekanisk prosess	
56.05	(³⁸) Spinning av naturlige og/eller syntetiske eller kunstige støpfiber eller Ekstrudering av syntetiske eller kunstige fibrer i kombinasjon med spinning eller Tvinning i kombinasjon med enhver mekanisk prosess	Metallisert garn, også omspunnet, fremstilt av tekstilgarn samt strimler og liknende som hører under posisjon 54.04 eller 54.05, i forbindelse med metall i form av tråd, strimler eller pulver, eller overtrukket med metall

³⁷ For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

³⁸ For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
56.06	(³⁹) Omspunnet garn samt strimler og liknende som hører under posisjon 54.04 eller 54.05, omspunnet (unntatt garn, strimler og liknende som hører under posisjon 56.05 og omspunnet garn av tagl); chenillegarn; «chainettegarn»	Ekstrudering av syntetiske eller kunstige fiber i kombinasjon med spinning eller Tvinnning i kombinasjon med omspinnning eller Spinning av naturlige og/eller syntetiske eller kunstige stapelfiber eller Fremstilling av fnugg i kombinasjon med farging

³⁹ For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
		(⁴⁰) Spinning av naturfiber og/eller syntetiske eller kunstige stapelfiber i kombinasjon med vevning eller tufting eller Ekstrudering av garn av syntetiske eller kunstige filamenter i kombinasjon med vevning eller tufting eller Fremstilling fra kokosgarn, sisalgarn eller jutegarn eller klassisk ringspunnet viskosegarn eller Tufting i kombinasjon med farging eller trykking eller Fremstilling av fnug i kombinasjon med farging eller trykking eller Ekstrudering av syntetiske eller kunstige fiber i kombinasjon med andre sammenbindingsteknikker enn vevning, herunder gjennomstikking Jutevevnad kan anvendes som baksidé.

⁴⁰ For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
		(⁴¹) Spinning av naturfiber og/eller syntetiske eller kunstige stapelfiber i kombinasjon med vevning eller tufting eller Ekstrudering av garn av syntetiske eller kunstige filamenter i kombinasjon med vevning eller tufting eller Vevning i kombinasjon med farging, fremstilling av frugg, overdrag, laminering eller metallisering eller Tufting i kombinasjon med farging eller trykking eller Fremstilling av frugg i kombinasjon med farging eller trykking eller Farging av garn i kombinasjon med vevning eller Vevning i kombinasjon med trykking eller Trykking (som en selvstendig prosess)

ex kapittel 58

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
58.05	Håndvevde tapisserier av typene Gobeliner, Flandern, Aubusson, Beauvais og liknende samt håndbroderte tapisserier (f.eks. «petit point» og korsstingsbroderier), ferdige eller som metervarer	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
58.10	Broderier som metervare, bånd eller motiver	Broderier hvor verdien av alle anvendte materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
59.01	Tekstilstoff overtrukket med naturlige gummier eller stivelsesholdige stoffer, av det slag som brukes til fremstilling av bokpermer eller liknende; kalkerleiret; preparert malerleiret; «rullebook» og liknende stivet tekstilstoff av det slag som brukes til fremstilling av hatter	Vevning i kombinasjon med farging, fremstilling av fnugg, overdrag, laminering eller metallisering eller Fremstilling av fnugg i kombinasjon med farging eller trykking
59.02	Kordvev for dekk av høystyrkegarn av nylon eller andre polyamider, polyesterer eller viskoserayon: – med et innhold av høyst 90 vektprosent tekstilmaterialer – andre	Vevning Ekstrudering av syntetiske eller kunstige fibrer i kombinasjon med vevning

41 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
59.03	Tekstilstoff impregnert, overtrukket, belagt eller laminert med plast, unntatt tekstilstoff som hører under posisjon 59.02	Vevning i kombinasjon med impregnering, overdrag, belegg, laminering eller metallisering eller Vevning i kombinasjon med trykking eller Trykking (som en selvstendig prosess) (⁴²) Vevning i kombinasjon med farging, overdrag, laminering eller metallisering
59.04		Linoleum, også tilskåret; gulvbelegg som består av tekstilbunn med belegg, også tilskåret Jutevevnad kan anvendes som bakside.
59.05	Tekstiltapeter:	– Impregnert, overtrukket, belagt eller laminert med gummi, plast eller andre materialer

42 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus ⁽⁴³⁾
59.06	Gummertekstilstoff, unntatt tekstilstoff som hører under posisjon 59.02:	

43 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
		(⁴⁴) Spinning av naturfiber og/eller syntetiske eller kunstige stapelfiber i kombinasjon med trikotering eller Ekstrudering av garn av syntetiske eller kunstige filamenter i kombinasjon med trikotering eller Trikotering i kombinasjon med gummirering eller Gummiring i kombinasjon med minst to andre forberedende eller avsluttende behandlinger (som kalandring, anti-krympebehandling, varmebehandling, sluttbehandling), hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk – av trikotasje – Andre stoffer av garn av syntetiske eller kunstige filamenter, som inneholder høyst 90 vektprosent tekstilmaterialer Ekstrudering av syntetiske eller kunstige fibrer i kombinasjon med veving

44 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
		Vevning, strikking eller fremstilling av fiberduk («nonwovens») i kombinasjon med farging eller overdrag/gummiering eller Farging av garn i kombinasjon med vevning, strikking eller fremstillingsprosessen for fiberduk («nonwovens») eller Gummiering i kombinasjon med minst to andre forberedende eller avsluttende behandlinger (som kalandring, anti-krympebehandling, varmebehandling, sluttbehandling), hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
		Vevning, strikking eller fremstilling av fiberduk («nonwovens») i kombinasjon med farging, trykking, overdrag, impregnering eller belegg eller Fremstilling av fnugn i kombinasjon med farging eller trykking eller Trykking (som en selvstendig prosess)
59.07		Tekstilstoff som er impregnert, overtrukket eller belagt på annen måte, malte teaterkulisser, atelierbaktepper eller liknende, av tekstillevnad

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
59.08 Veker av vevde, flettede eller strikkede tekstilmaterialer, til lamper, ovner, tennere, lys eller liknende; gassglødenett og rundstrikkede varer til fremstilling av slike, også impregnerte: – gassglødenett, impregnerte – andre	Fremstilling fra rundstrikkede varer av gassglødenett	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
59.09 til 59.11 Tekstilvarer av det slag som egger seg til industrielt bruk:	(⁴⁵) Spinning av naturfiber og/eller syntetiske eller kunstige stapelfiber i kombinasjon med vevning eller Ekstrudering av syntetiske eller kunstige fibrer i kombinasjon med vevning eller Vevning i kombinasjon med farging, overdrag eller laminerings eller Overdrag, fremstilling av fnugg, laminerings eller metallisering i kombinasjon med minst to andre forberedende eller avsluttende behandlinger (som kalandrering, anti-krympebehandling, varmebehandling, sluttbehandling), hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk	

⁴⁵ For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
	(⁴⁶) Spinning av naturfiber og/eller syntetiske eller kunstige stapelfiber i kombinasjon med trikotering eller Ekstrudering av garn av syntetiske eller kunstige filamenter i kombinasjon med trikotering eller Trikotering i kombinasjon med farging, fremstilling av frugg, overdrag, laminering eller trykking eller Fremstilling av frugg i kombinasjon med farging eller trykking eller Farging av garn i kombinasjon med trikotering eller Twining eller teksturering i kombinasjon med trikotering, hvor verdien av alt anvendt ikke-tvunnet/ikke-teksert garn ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk	
kapittel 60	Klær og tilbehør til klær, av trikotasje:	

⁴⁶ For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
	– fremstilt ved å sy eller på annen måte sammen, to eller flere deler av trikotasjestoff som enten er tilskåret eller fremstilt direkte til sin endelige form	(⁴⁷) ⁽⁴⁸⁾ Trikotering i kombinasjon med ferdigstilling, herunder tilskjæring
	– andre	(⁴⁹) Spinning av naturfibrer og/eller syntetiske eller kunstige stapelfibrer i kombinasjon med trikotering eller Ekstruderding av gamm av syntetiske eller kunstige filamenter i kombinasjon med trikotering eller Strikking og ferdigstilling i én prosess
ex kapittel 62	Klær og tilbehør til klær, umyttatt trikotasje; unntatt:	(⁵⁰) ⁽⁵¹⁾ Vevning i kombinasjon med ferdigstilling, herunder tilskjæring eller Ferdigstillelse, herunder tilskjæring, etter trykking (som en selvstendig prosess)

47 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

48 Se Innledende anmerkning 7.

49 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

50 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

51 Se Innledende anmerkning 7.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
ex 62.02, ex 62.04, ex 62.06, ex 62.09 og ex 62.11	Klær til damer, piker og småbarn og tilbehør til klær til småbarn, brodert	(⁵²) Vevning i kombinasjon med ferdigstillelse, herunder tilskjæring eller Fremstilling fra ubrodert vevnad, hvor verdien av all anvendt ubrodert vevnad ikke overstiger 40 % av produktets pris fra fabrikk
ex 62.10 og ex 62.16	Brannhemmende utstyr fremstilt av stoff belagt med en folie av aluminisert polyester	(⁵³)(⁵⁴) Vevning i kombinasjon med ferdigstillelse, herunder tilskjæring eller Overdrag eller laminerings, forutsatt at verdien av den anvendte uovertrukne eller ulaminerte vevnaden ikke overstiger 40 % av produktets pris fra fabrikk, i kombinasjon med ferdigstillelse, herunder tilskjæring

52 Se Innledende anmerkning 7.

53 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

54 Se Innledende anmerkning 7.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
ex 62.12 Bysteholdere, høsteholdere, sokkeholdere og liknende varer samt deler dertil, også av trikotasje, fremstilt ved å sy eller på annen måte sette sammen, to eller flere deler av trikotasjestoff som enten er tilskåret eller fremstilt direkte til sin endelige form	(55)(56) korsetter, seler, strikking i kombinasjon med ferdigstillelse, herunder tilskjæring eller Ferdigstillelse, herunder tilskjæring, etter trykking (som en selvstendig prosess)	
62.13 og 62.14 Lommetørklær, sjal, skjerf, halstørklær, mantiljer, slør, og liknende varer:	(57)(58) Vevning i kombinasjon med ferdigstillelse, herunder tilskjæring eller Fremstilling fra ubroddert vevnad, hvor verdien av all anvendt ubroddert vevnad ikke overstiger 40 % av produktets pris fra fabrikk eller Ferdigstillelse, herunder tilskjæring etter trykking (som en selvstendig prosess)	

55 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

56 Se Innledende anmerkning 7.

57 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

58 Se Innledende anmerkning 7.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
	– andre	(⁵⁹) ^{⁶⁰} Vevning i kombinasjon med ferdigstillelse, herunder tilskjæring eller Ferdigstillelse etter trykking (som en selvstendig prosess)
62.17	Annnet ferdig tilbehør til klær; deler til klær eller deler til tilbehør til klær, unntatt deler som hører under posisjon 62.12:	(⁶¹) Vevning i kombinasjon med ferdigstillelse, herunder tilskjæring eller Fremstilling fra ubrodert vevnad, hvor verdien av all anvendt ubrodert vevnad ikke overstiger 40 % av produktets pris fra fabrikk <i>eller</i> Ferdigstillelse etter trykking (som en selvstendig prosess)

⁵⁹ For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

⁶⁰ Se Innledende anmerkning 7.

⁶¹ Se Innledende anmerkning 7.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
		(⁶²) Vevning i kombinasjon med ferdigstillelse, herunder tilskjæring eller Overdrag eller laminerings, forutsatt at verdien av det anvendte uovertrukne eller ulaminerte stoff ikke overstiger 40 % av produktets pris fra fabrikk, i kombinasjon med ferdigstillelse, herunder tilskjæring
		Fremstilling: – fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, og – hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40 % av produktets pris fra fabrikk
		(⁶³) Vevning i kombinasjon med ferdigstillelse, herunder tilskjæring
ex kapittel 63	Andre ferdige tekstilvarer; sett; brukte klær og andre brukte tekstilvarer; filler; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
63.01 til 63.04	Tepper og pledd, sengelinnet m.v.; gardiner m.v.; andre utstyrsvarer:	

62 Se Innledende ammerkning 7.

63 Se Innledende ammerkning 7.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
	– av filt, av fiberduk («nonwoven»)	(⁶⁴) Fremstilling av fiberduk («nonwovens») i kombinasjon med ferdigstillelse, herunder tilskjæring
	– andre:	
		(⁶⁵)(⁶⁶) Vevning eller trikotering i kombinasjon med ferdigstillelse, herunder tilskjæring eller Fremstilling fra ubroddert stoff (annet enn trikotert), hvor verdien av alt anvendt ubroddert stoff ikke overstiger 40 % av produktets pris fra fabrikk
		(⁶⁷)(⁶⁸) Vevning eller trikotering i kombinasjon med ferdigstillelse, herunder tilskjæring
	– – andre	

64 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

65 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

66 Se Innledende anmerkning 7.

67 For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

68 Se Innledende anmerkning 7.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
63.05	Sekker og poser, av det slag som brukes som emballasje	(⁶⁹) Ekstrudering av syntetiske eller kunstige fiber eller spinning av naturfiber og/eller syntetiske eller kunstige filamenter stapelfiber, i kombinasjon med vevning eller strikking og ferdigstillelse, herunder tilskjæring
63.06	Presenninger og markiser; telt; seil til båter, seilbrett eller selvogner; campingartikler:	(⁷⁰)(⁷¹) Fremstilling av fiberduk («nonwovens») i kombinasjon med ferdigstillelse, herunder tilskjæring
	– av fiberduk («nonwoven»)	(⁷²) ⁽⁷³⁾ Vevning i kombinasjon med ferdigstillelse, herunder tilskjæring – andre
63.07	Andre ferdige varer, herunder snittmønstre	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40 % av produktets pris fra fabrikk

⁶⁹ For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

⁷⁰ For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

⁷¹ Se Innledende anmerkning 7.

⁷² For spesielle vilkår knyttet til produkter fremstilt av en blanding av tekstilmaterialer, se Innledende anmerkning 6.

⁷³ Se Innledende anmerkning 7.

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
63.08 Sett som består av vevnader og garn, også med tilbehør, til fremstilling av tepper, tapisserier, broderte bordduker eller servietter, eller liknende tekstilvarer, i pakninger for detaljsalg	Fottøy, gammaser og liknende varer samt deler dertil; unntatt: ex kapittel 64	Opprinnelsesregelen som gjelder for hver enkelt artikkel i settet, må være oppfylt. Imidlertid kan ikke-opprinnelsesprodukter inngå i settet dersom deres verdi ikke overstiger 15 % av settets pris fra fabrikk
64.06 Deler til fottøy (herunder overdeler, også om de er festet til andre såler enn yttersåler); løse innleggssåler, kippekapper og liknende innlegg; gammaser, leggings og liknende varer samt deler dertil	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt sammensatte deler bestående av overdeler til fottøy påsatt binksåle eller andre bunndeler fra posisjon 64.06	
kapittel 65 Hodeplagg og deler dertil		Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
kapittel 66 Paraplyer, parasoller, spaserstokker, sveper, ridepisker og deler dertil:		Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
		eller
		Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
kapittel 67 Bearbeidde fjær og dun samt varer derav; kunstige blomster; varer av menneskehår		Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
kapittel 68 Varer av stein, gips, cement, asbest, glimmer eller liknende materialer		Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 70 % av produktets pris fra fabrikk
kapittel 69 Keramiske produkter		Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
ex kapittel 70 Glass og glassvarer		Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
70.10	Ballonger, flasker, flakonger, krukker, ampuller og andre beholdere, av glass, av det slag som brukes til transport eller emballering av varer; konserveringsglass; propper, lokk og andre lukkeanordninger, av glass	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme Sliping av glassgjenstander, forutsatt at verdien av det uslakte glasset ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
70.13	Husholdnings- og dekorasjonsgjenstander eller liknende, av glass (unntatt varer som hører under posisjon 70.10 eller 70.18)	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
ex kapittel 71	Natur- eller kulturperler, edle eller halvedle steiner, edle metaller, metaller plattet med edelt metall, og varer derav; bijouterivarer; mynter; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 70 % av produktets pris fra fabrikk
ex 71.02, ex 71.03 og ex 71.04	Bearbeidde edle eller halvedle steiner (naturlige, syntetiske eller rekonstruerte)	Fremstilling fra materialer fra enhver underposisjon unntatt underposisjonen hvor produktet hører hjemme
71.06, 71.08 og 71.10	Edle metaller:	

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
	– unbearbeidde	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjon 71.06, 71.08 og 71.10, eller Elektrolytisk, termisk eller kjemisk separering av edle metaller fra posisjon 71.06, 71.08 eller 71.10, eller Legering av edle metaller fra posisjon 71.06, 71.08 eller 71.10, med hverandre eller med uedelt metall
ex 71.07, ex 71.09 og ex 71.11	– halvfabrikata, eller i pulverform Metaller plettet med edelt metall, som halvfabrikata	Fremstilling fra ubearbeidd edelt metall Fremstilling fra metaller belagt med ubearbeidde edle metaller
ex kapittel 72	Jern og stål; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
72.07	Halvfabrikater av jern eller ulegert stål	Fremstilling fra materialer fra posisjon 72.01, 72.02, 72.03, 72.04 eller 72.05
72.08 til 72.12	Flatvalsede produkter, stenger og profiler, av jern eller ulegert stål	Fremstilling fra halvfabrikatmaterialer fra posisjon 72.07
72.13 til 72.16	Stenger og profiler av jern eller ulegert stål	Fremstilling fra blokker (ingots) eller andre ubearbeidde former fra posisjon 72.06
72.17	Tråd av jern eller ulegert stål	Fremstilling fra halvfabrikatmaterialer fra posisjon 72.07

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
7218.91 og 7218.99	Halvfabrikater	Fremstilling fra materialer fra posisjon 72.01, 72.02, 72.03, 72.04 eller 72.05
72.19 til 72.22	Flatvalsede produkter, stenger og profiler av rustfritt stål	Fremstilling fra blokker (ingots) eller andre ubearbeidde former fra posisjon 72.18
72.23	Tråd av rustfritt stål	Fremstilling fra halvfabrikatmaterialer fra posisjon 72.18
7224.90	Halvfabrikater	Fremstilling fra materialer fra posisjon 72.01, 72.02, 72.03, 72.04 eller 72.05
72.25 til 72.28	Flatvalsede produkter, varmvalsede stenger, uregelmessige oppkveilide ringer eller ruller; profiler av annet legert stål; hule borstenger av legert eller ulegert stål	i Fremstilling fra blokker (ingots) eller andre ubearbeidde former fra posisjon 72.06, 72.18 eller 72.24
72.29	Tråd av annet legert stål	Fremstilling fra halvfabrikatmaterialer fra posisjon 72.24
ex kapittel 73	Varer av jern eller stål; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
ex 73.01	Spundveggjern	Fremstilling fra materialer fra posisjon 72.07

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
73.02	Følgende skinnemateriell av jern eller stål, til jernbåner eller sporveger: skinner, motskinne og tannskinner, sporvekselstenger, sporkryss, sporveksestang og andre deler til sporveksler, sviller, lasker, skinnestoler, stolkiler, underlagsplater, klempplater, traversjern og annet spesielt materiell til sammenføyning eller festing av skinner	Fremstilling fra materialer fra posisjon 72.06 Fremstilling fra materialer fra posisjon 72.12 og 72.18 eller 72.24
73.04, 73.05 og 73.06	Rør og hule profiler, av jern eller stål	Dreiling, boring, brotsjøng, gjenging, avgrading og sandblåsing av smidde emner, hvor verdien av emmene ikke overstiger 35 % av produktets pris fra fabrikk
ex 73.07	Rørdeler (fittings) av rustfritt stål (ISO No. X5CrNiMo 1712) bestående av flere komponenter	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan sveiseide profiler fra posisjon 73.01 ikke benyttes.
73.08	Jern- og stålkonstruksjoner (unntatt prefabrikerte bygninger som hører under posisjon 94.06) og deler dertil (f.eks. bruer og bruseksjoner, sluseporter, tårn, master, tak, taksperrer, dører og vinduer samt rammer og karmar dertil og dørterskler, skodder, rekkrør, søyler og pilarer), av jern eller stål; plater, stenger, profiler, rør og liknende av jern eller stål, bearbeidde til bruk i konstruksjoner	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer fra posisjon 73.15 ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
ex 73.15	Snøkjettinger	

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
ex kapittel 74	Kobber og varer derav; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
74.03	Raffinert kobber og kobberlegeringer, i ubearbeidd form	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon
74.08	Tråd av kobber	Fremstilling: - Fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, og hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
kapittel 75	Nikkel og varer derav	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
ex kapittel 76	Aluminium og varer derav; unntatt:	Fremstilling: - Fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, og hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
76.01 Ubearbeidd aluminium	Fremstilling: - Fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, og - hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk eller Fremstilling ved termisk eller elektrolytisk behandling av ulegert aluminium eller avfall og skrap av aluminium	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme Fremstilling: - fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan duk, netting, gitter og liknende varer (herunder endeløse bånd) av aluminiumstråd, eller strekkmetall av aluminium benyttes, og - hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
76.02 Avfall og skrap av aluminium	Varer av aluminium, unntatt duk, netting, gitter og liknende varer (herunder endeløse bånd) av aluminiumstråd, eller strekkmetall av aluminium ex 76.16	

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
kapittel 78	Bly og varer derav; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
kapittel 79	Sink og varer derav:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
kapittel 80	Tinn og varer derav:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme
kapittel 81	Andre uedle metall; cermeter; varer derav	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon
ex kapittel 82	Verktøy, redskaper, kniver, skjeer og gaffler av uedelt metall; deler dertil av uedelt metall; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
82.06	Verktøy og redskaper fra to eller flere av posisjonene 82.02 til 82.05, pakket i sett for detaljsalg	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjon 82.02 til 82.05. Imidlertid kan verktøy og redskaper fra posisjon 82.02 til 82.05 være bestanddeler i settet forutsatt at deres verdi ikke overstiger 15 % avsettels pris fra fabrikk

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
Forskjellige varer av uedelt metall kapittel 83		Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
ex kapittel 84	Kjernereaktorer, kjeler, maskiner, apparater og mekaniske redskaper samt deler dertil, unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
84.07	Stempeldrevne forbrenningsmotorer med gnisttinning og med frem- og tilbakegående eller roterende stempel	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
84.08	Stempeldrevne forbrenningsmotorer med kompresjonstinning (diesel- eller semidieselmotorer)	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
84.25 til 84.30	Taljer og heiseverk, unntatt elevatorer med heisepann («skipss»); vinsjer; ankerspill; donkrafter Lossebommer til skip; kraner, herunder kabelkraner; mobile løftierammer; portaltruckar og krantruckar Gaffeltruckar; andre truckar samt traller uten fremdriftsmotor, med løfte- eller håndteringsutstyr Andre maskiner og apparater for løfting, håndtering, lasting eller lossing (feks. elevatorer, rulletrapper, transportører og taubaner) Bulldosere, angeldosere, veggøvler, skrapemaskiner, mekaniske skyfler, gravemaskiner, lastemaskiner, stampemaskiner og vegvalser, med egen fremdrift Andre maskiner og apparater for flytting, planering, skraping, graving, stamping, valsing, utvinning eller boring av jord, mineraler eller malmer; påleidrivere og påleoppstrekke, snøpløger og snøfresere	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, og posisjon 84.31, eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
84.44 til 84.47	Maskiner og apparater for utpressing (ekstrudering), strekking, teksturering eller oppkutting av syntetisk eller kunstig fremstilte tekstilmaterialer: Maskiner og apparater for bearbeiding av tekstilfiber; spinne-, dublerings- eller tvinнемaskiner samt andre maskiner og apparater for fremstilling av tekstilgarn; teknikker -spolemaskiner (herunder -tekstilhespe- eller veftspolemaskiner) samt maskiner og apparater for bearbeiding av tekstilgarn for bruk på maskiner som hører under posisjon 84.46 eller 84.47 Vevemaskiner (vevstoler) Strikkemaskiner, kjedestingmaskiner og maskiner for fremstilling av omspunnet garn, tyll, blonder, broderier, possement, fletninger eller nett samt tuffemaskiner	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, og posisjon 84.48, eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
84.56 til 84.65	Sponavtakende verktøymaskiner for bearbeiding av alle slags materialer, Maskineringssentre, enstasjonsmaskiner og flerstasjonsmaskiner, for bearbeiding av metall Dreiebenker for metall Verktøymaskiner:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, og posisjon 84.66, eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
84.70 til 84.72	Regnemaskiner og maskiner i lommeformat for registrering, lagring og visning av opplysninger, med regnefunksjoner; frankeringmaskiner, billettmaskiner og liknende maskiner og apparater med regneverk; kassakontrollapparater Automatiske databehandlingsmaskiner og enheter dertil; magnetiske eller optiske lesere, maskiner for overføring av data til databærere i kodet form samt maskiner for bearbeiding av slike data Andre maskiner og apparater til kontorbruk	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, og posisjon 84.73, eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
ex kapittel 85	Elektriske maskiner, apparater og materiell, samt deler dertil; apparater for optak og gjengivelse av lyd og apparater for optak og gjengivelse av bilder og lyd for fjernsyn, samt deler og tilbehør til slike apparater, unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
85.01 til 85.02	Elektriske motorer og generatorer Elektriske generatoraggregater og roterende, elektriske omformere	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, og posisjon 85.03, eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
85.19, 85.21	Apparater for optak eller gjengivelse av lyd Apparater for optak eller gjengivelse av videosignaler, også med innebygd videotuner	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, og posisjon 85.22, eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
85.25 til 85.28	Sendere for radioiringkasting eller fjernsyn, fjernsynskameraer, digitale kameraer og videokameraoppptakere Radarapparater, radionavigasjonsapparater radiofremstyringsapparater Mottakere for radioiringkasting Monitorer og projektorer, uten innebygd fjernsynsmottaker; fjernsynsmottakere, eller apparater for optak eller gjengivelse av videosignaler	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, og posisjon 85.29, eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
85.35 til 85.37	Elektriske apparater til å sluttet, bryte, sikre eller forbinde elektriske strømkretser; forbindelsesdeler for optiske fiber, optiske fiberbunter eller optiske fiberkabler; plater, tavler, konsoller, pulter, kabinetter og liknende for elektrisk kontroll eller fordeling av elektrisitet:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, og posisjon 85.38, eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
8542.31 til 8542.39	Monolittiske integrerte kretser	Fremstilling hvor integrerte kretser blir formet på et halvledersubstrat ved selektiv tilførsel av et passende dopemiddel (diffusjonsprosess), også sammensatt og/eller testet i et annet land eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
85.44 til 85.48	Isolert tråd, kabel og andre isolerte elektriske ledere, optiske fiberkabler Kullelektroder, kullbørster, lampekull, batterikull og andre varer av kull, også med metall, av det slag som brukes til elektriske formål Elektriske isolatorer, uansett materiale	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk Isolasjonsdetaljer til elektriske maskiner, apparater eller til elektrisk materiell, av uedelt metall føret med isolerende materiale Avfall og skrap fra galvaniske elementer, batterier og elektriske akkumulatorer; brukte galvaniske elementer og batterier samt brukte elektriske akkumulatorer; elektriske deler til maskiner eller apparater, ikke nevnt eller innbefattet annet sted i dette kapittel

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
kapittel 86	Lokomotiver, vogner og annet rullende materiell for jernbaner eller sporveier samt deler dertil; stasjonært materiell for jernbaner eller sporveier samt deler dertil; elektromekanisk (herunder trafikkreguleringssutstyr av alle slag)	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
ex kapittel 87	Kjørerøyer samt deler og tilbehør dertil, unntatt rullende materiell for jernbaner og sporveger; unntatt:	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 45 % av produktets pris fra fabrikk
87.08	Deler og tilbehør til motorkjøretøy som hører under posisjonene 87.01 til 87.05	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
87.11	Motorsykler (herunder moped) og sykler med hjelpemotor, med eller uten sidevogn; sidevogner	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
kapittel 88	Luftfartøy, romfartøy og deler dertil	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
kapittel 89	Skip, båter og annet flytende materiell	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme. Imidlertid kan skrog fra posisjon 89.06 ikke anvendes eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40 % av produktets pris fra fabrikk
ex kapittel 90	Instrumenter og apparater til optisk, fotografisk, kinematografisk, medisinsk eller kirurgisk bruk samt måle-, kontroll- eller presisjonsinstrumenter og -apparater; deler og tilbehør dertil; unntatt:	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme, eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
9001.50	Brillelinser av andre materialer enn glass	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme eller Fremstilling hvor en av følgende prosesser finner sted: – sliping av linse til fremstilling av en ferdig bearbeidet korrigende brillelinse for montering i en brilleinnfatning – overdrag av linsen for å forbedre synet og beskytte den som bærer brillen eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
kapittel 91	Ur og urdeler	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 40 % av produktets pris fra fabrikk
kapittel 92	Musikkinstrumenter; deler og tilbehør til slike instrumenter	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
kapittel 93	Våpen og ammunisjon; deler og tilbehør dertil	Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk

HS 2017	Varebeskrivelse	Bearbeiding eller foredling utført på ikke-opprinnelsesmaterialer som gir opprinnelsesstatus
kapittel 94	Møbler; sengebunner og sengeutstyr, som f.eks. madrasser, puter og liknende stoppede varer; lamper og annet belysningsutstyr, ikke nevnt eller innbefattet annet sted; lyskilt og liknende; prefabrikkerte bygninger	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
kapittel 95	Leketøy, spill og sportsartikler samt deler og tilbehør dertil	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
kapittel 96	Forskjellige varer	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme eller Fremstilling hvor verdien av alle anvendte materialer ikke overstiger 50 % av produktets pris fra fabrikk
kapittel 97	Kunstverker, samlergjenstander og antikviteter	Fremstilling fra materialer fra enhver posisjon unntatt posisjonen hvor produktet hører hjemme

TILLEGG III

TIL PROTOKOLL [X] OM OPPRINNELSESREGLER

LISTE NEVNT I ARTIKKEL 8 NR. 1

1. Den europeiske union
2. Det sveitsiske edsforbund (herunder fyrstedømmet Liechtenstein⁽¹⁾)
3. Kongeriket Danmark med hensyn til Færøyene
4. Republikken Tyrkia
5. Republikken Albania
6. Bosnia-Hercegovina
7. Republikken Nord-Makedonia
8. Montenegro
9. Republikken Serbia
10. Republikken Kosovo
11. Republikken Moldova
12. Georgia
13. Ukraina
14. Den demokratiske folkerepublikk Algerie
15. Den arabiske republikk Egypt
16. Staten Israel
17. Det hasjmittiske kongerike Jordan
18. Republikken Libanon
19. Republikken Marokko

(1) På grunn av tolltraktaten mellom Liechtenstein og Sveits skal produkter med opprinnelse i Liechtenstein anses for å ha opprinnelse i Sveits.

20. Den arabiske republikk Syria
21. Republikken Tunisia
22. Den palestinske frigjøringsorganisasjonen til fordel for den palestinske selvstyremyndigheten på Vestbredden og i Gaza

VEDLEGG IV TIL PROTOKOLL [X] (RULES OF ORIGIN

OPPRINNELSESERKLÆRING

TEKST FOR OPPRINNELSESERKLÆRINGEN

Opprinnelseserklæringen – dens ordlyd er gjengitt nedenfor – må være utfordiget i samsvar med fotnotene. Fotnotene trenger imidlertid ikke å påføres dokumentet.

Engelsk versjon

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No.....⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of(⁽²⁾ preferential origin.

Islandsk versjon

Útflytjandi framleiðsluvara sem skjal þetta tekur til (leyfi tollfirvalda nr.⁽¹⁾), lýsir því yfir að vörurnar séu, ef annars er ekki greinilega getið, af⁽²⁾ uppruna.

Norsk versjon

Eksportøren av produktene omfattet av dette dokument (tollmyndighetenes autorisasjonsnr.....⁽¹⁾) erklærer at disse produktene, unntatt hvor annet er tydelig angitt, har ⁽²⁾ preferanseopprinnelse.

.....
(Sted og dato)⁽³⁾
.....

(Eksportørens underskrift; i tillegg, navn på den personen som undertegner
erklæringen med trykte bokstaver)⁽⁴⁾

- (1) Når fakturaerklæringen er utferdiget av en godkjent eksportør, må den godkjente eksportørens autorisasjonsnummer oppgis i denne rubrikk. Når fakturaerklæringen ikke er utferdiget av en godkjent eksportør, skal teksten i parentes utelates eller rubrikken stå åpen.
- (2) Produktenes opprinnelse skal angis. (ISO-Alpha-2 kode er tillatt).
- (3) Slike angivelser kan utelates dersom slik informasjon fremgår av selve dokumentet.
- (4) I de tilfeller hvor eksportøren kan unntas fra kravet om å undertegne, innebærer unntaket for underskrift også at navnet på den som undertegner kan utelates.

Tillegg VA

til protokoll [X] om opprinnelsesregler

Leverandørerklæring

Leverandørerklæringen – dens ordlyd er gjengitt nedenfor – må være utfordiget i samsvar med fotnotene. Fotnotene trenger imidlertid ikke å påføres dokumentet.

LEVERANDØRERKLÆRING

for varer som har gjennomgått bearbeiding eller foredling i Det forente kongerike, Norge eller Island uten å ha fått preferanseopprinnelsesstatus.

Jeg, undertegnede, leverandør av varene som er omfattet av vedlagte dokument, erklærer at:

1. Følgende materialer som ikke har opprinnelse i Det forente kongerike, Norge eller Island er blitt brukt i Det forente kongerike, Norge eller Island til produksjon av disse varene:

Beskrivelse av de leverte varene ⁽¹⁾	Beskrivelse av de brukte ikke-opprinnelses-materialene	Posisjon i tolltariffen (HS) for de brukte ikke-opprinnelses-materialene ⁽²⁾	Verdi av de brukte ikke-opprinnelses-materialene ⁽²⁾⁽³⁾
Sum verdi			

2. Alle øvrige materialer som er brukt i Det forente kongerike, Norge, Island or Den europeiske union til produksjon av disse varene, har opprinnelse i Det forente kongerike, Norge, Island eller Den europeiske union.

3. Følgende varer har gjennomgått bearbeiding eller foredling utenfor Det forente kongerike, Norge, Island eller Den europeiske union i samsvar med artikkel 16 (Territorialitetsprinsippet) i protokoll [X] (Opprinnelsesregler) til denne avtale og er tilført følgende totale merverdi der:

Beskrivelse av de leverte varene	Total merverdi tilført utenfor Det forente kongerike, Norge eller Island (⁴)

.....
(Sted og dato)

.....
.....
(Leverandørens adresse
og underskrift; i tillegg
navn på den som
undertegner
erklæringen, med
trykte bokstaver)

⁽¹⁾ Når fakturaen, følgeseddelen eller et annet handelsdokument som erklæringen er vedlagt, omfatter forskjellige typer varer eller varer som ikke inneholder ikke-opprinnelsesmaterialer i samme omfang, må leverandører tydelig skille mellom dem.

Eksempel:

Dokumentet dekker forskjellige modeller av elektriske motorer under posisjon 85.01 til bruk i fremstillingen av vaskemaskiner under posisjon 84.50. Type og verdi for ikke-opprinnelsesmaterialene som brukes i fremstillingen av motorene, er forskjellige fra en modell til en annen. Det må derfor skilles mellom modellene i første kolonne, og angivelsene i de

andre kolonnene må oppgis separat for hver modell for å gjøre det mulig for fabrikanten av vaskemaskinene å foreta en korrekt vurdering av hans produkters opprinnelsesstatus, alt etter hvilken elektrisk motor han bruker.

- (2) Merknadene i disse kolonnene skal kun føres opp dersom de er nødvendige.

Eksempler:

Regelen for klær under ex kapittel 62 sier at det kan brukes garn som ikke er et opprinnelsesprodukt. Dersom en fabrikant av slike klær i Det forente kongerike bruker vevnad importert fra, og fremstilt i, Norge ved vevning av garn som ikke er et opprinnelsesprodukt, er det tilstrekkelig at leverandøren i Norge i sin erklæring beskriver ikke-oprinnelsesproduktet som «garn», uten at det er nødvendig å angi varenummeret i tolltariffen eller verdien av garnet. En fabrikant som har produsert tråd av jern under posisjon 72.17 fra stenger av jern som ikke er et opprinnelsesprodukt, skal angi i andre kolonne «stenger av jern». Dersom tråden skal brukes i fremstillingen av en maskin som etter opprinnelsesreglene er underlagt en begrensning på en viss prosent med hensyn til mengden ikke-oprinnelsesmaterialer som kan brukes, er det nødvendig å angi verdien av stenger som ikke er opprinnelsesprodukter, i den tredje kolonnen.

- (3) Med ”verdien av materialer” menes tollverdien på importtidspunktet av ikke-oprinnelsesproduktene som er anvendt, eller dersom denne ikke er kjent og ikke kan påvises, den første påviselige pris som er betalt for materialene i Det forente kongeriket, Norge, Island eller Den europeiske union. Riktig verdi for hvert enkelt anvendt ikke-oprinnelsesmateriale, må angis per enhet av varene som er spesifisert i første kolonne

- (4) Med ”total tilført merverdi” menes alle kostnader som har påløpt utenfor Det forente kongeriket, Norge eller Island, inkludert alle materialer som er tilført der. Riktig total merverdi oppnådd utenfor Det forente kongeriket, Norge eller Island, må angis per enhet av varene spesifisert i første kolonne

TILLEGGBOK

TIL PROTOKOLL [X] OM OPPRINNELSESREGLER

Langtids leverandørerklæring

Langtids leverandørerklæringen – dens ordlyd er gjengitt nedenfor – må være utferdiget i samsvar med fotnotene. Fotnotene trenger imidlertid ikke å påføres dokumentet.

LANGTIDS LEVERANDØRERKLÆRING

for varer som har gjennomgått bearbeiding eller foredling i Det forente kongerike, Norge, Island eller Den europeiske union uten å ha fått preferanseoppinnelsesstatus

Jeg, undertegnede, leverandør av varene som er omfattet av dette dokument, og som leveres jevnlig til

.....
.....(1) erklærer at:

1. Følgende materialer som ikke har opprinnelse i Det forente kongerike, Norge, Island eller Den europeiske union, er blitt brukt i Det forente kongerike, Norge eller Island til produksjon av disse varene:

Beskrivelse av de leverte varene (2)	D Beskrivelse av brukte ikke-opprinnelses-materialer	Posisjon i tolltariffen (HS) for de brukte ikke-opprinnelses-materialene (3)	Verdi av de brukte ikke-opprinnelses-materialene (3)(4)
Sum verdi			

2. Alle øvrige materialer som er brukt i Det forente kongerike, Norge, Island eller Den europeiske union til produksjon av disse varene, har opprinnelse i Det forente kongerike, Norge, Island eller Den europeiske union.

3. Følgende varer har gjennomgått bearbeiding eller foredling utenfor Det forente kongerike, Norge, Island eller Den europeiske union i samsvar med artikkel 16 (Territorialitetsprinsippet) i protokoll [X] (Opprinnelsesregler) til denne avtale og er tilført følgende totale merverdi der:

Beskrivelse av de leverte varene	Total merverdi tilført utenfor Det forente kongerike, Norge eller Island (5)

Denne erklæring er gyldig for alle etterfølgende forsendelser sendt
fra
til(6)

Jeg forplikter meg til å underrette(1) straks
dersom denne erklæringen ikke lenger er gyldig.

(Sted og dato)
(Leverandørens adresse og underskrift; i tillegg navn på den som undertegner erklæringen, med trykte bokstaver)

(1) Kundens navn og adresse.

(2) Når fakturaen, følgeseddelen eller et annet handelsdokument som
erklæringen er vedlagt, omfatter forskjellige typer varer eller varer som
ikke inneholder ikke-opprinnelsesmaterialer i samme omfang, må
leverandører tydelig skille mellom dem.

Eksempel:

Dokumentet dekker forskjellige modeller av elektriske motorer under
posisjon 85.01 til bruk i fremstillingen av vaskemaskiner under posisjon

84.50. Type og verdi for ikke-opprinnelsesmaterialene som brukes i fremstillingen av motorene, er forskjellige fra en modell til en annen. Det må derfor skilles mellom modellene i første kolonne, og angivelsene i de andre kolonnene må oppgis separat for hver modell for å gjøre det mulig for fabrikanten av vaskemaskinene å foreta en korrekt vurdering av hans produkters opprinnelsesstatus, alt etter hvilken elektrisk motor han bruker.

- (3) Merknadene i disse kolonnene skal kun føres opp dersom de er nødvendige.

Eksempel:

Regelen for klær under ex kapittel 62 sier at det kan brukes garn som ikke er et opprinnelsesprodukt. Dersom en fabrikant av slike klær i Det forente kongerike bruker vevnad importert fra, og fremstilt i, Norge ved veying av garn som ikke er et opprinnelsesprodukt, er det tilstrekkelig at leverandøren i Norge i sin erklæring beskriver ikke-opprinnelsesproduktet som «garn», uten at det er nødvendig å angi varenummeret i tolltariffen eller verdien av garnet. En fabrikant som har produsert tråd av jern under posisjon 72.17 fra stenger av jern som ikke er et opprinnelsesprodukt, skal angi i andre kolonne «stenger av jern». Dersom tråden skal brukes i fremstillingen av en maskin som etter opprinnelsesreglene er underlagt en begrensning på en viss prosent med hensyn til mengden ikke-opprinnelsesmaterialer som kan brukes, er det nødvendig å angi verdien av stenger som ikke er opprinnelsesprodukter, i den tredje kolonnen.

- (4) Med «verdi av materialer» menes tollverdien på importtidspunktet av ikke-opprinnelsesmaterialene som er brukt, eller, dersom denne ikke er kjent og ikke kan påvises, den første påviselige pris som er betalt for materialene i Det forente kongerike, Norge, Island eller Den europeiske union. Riktig verdi for hvert enkelt ikke-opprinnelsesmateriale som er brukt, må angis per enhet av de varer som er spesifisert i første kolonne. Med «total tilført merverdi» menes alle kostnader som har påløpt utenfor Det forente kongerike, Norge, Island eller Den europeiske union, inkludert verdien av alle materialer som er tilført der. Riktig total merverdi oppnådd utenfor Det forente kongerike, Norge, Island eller Den europeiske union må angis per enhet av de varer som er spesifisert i første kolonne. Angi datoer. Langtids leverandørerklæringers gyldighetsperiode bør normalt ikke overstige tolv måneder, med forbehold for vilkårene fastsatt av vedkommende tollmyndigheter.

- (5) Med «total tilført merverdi» menes alle kostnader som har påløpt utenfor Det forente kongerike, Norge eller Island, inkludert verdien av alle materialer som er tilført der. Riktig total merverdi oppnådd utenfor Det forente kongerike, Norge eller Island må angis per enhet av de varer som er spesifisert i første kolonne.

- (6) Angi datoer. Langtids leverandørerklæringers gyldighetsperiode bør normalt ikke overstige tolv måneder, med forbehold for vilkårene fastsatt av vedkommende tollmyndigheter.

PROTOKOLL OM OPPRINNELSESREGGLER (oversettelse basert på utgave pr. 2021-05-17)

AVSNITT I

GENERELLE BESTEMMELSER

ARTIKKEL 1

Definisjoner

I denne protokollen forstås med

- (a) «kapitler», «posisjoner» og «underposisjoner»: kapittlene, posisjonene og underposisjonene (fire- eller sekssifrede koder) som brukes i nomenklaturen som utgjør det harmoniserte system («Harmonized System»),
- (b) «klassifisert»: klassifisering av en vare under en bestemt posisjon eller underposisjon i det harmoniserte systemet,
- (c) «sending»: produkter som enten er
 - (i) sendt samtidig fra en eksportør til en mottaker eller
 - (ii) omfattet av ett enkelt transportdokument som gjelder for forsendelsen fra eksportør til mottaker, eller i mangel av et slikt transportdokument, av en enkelt faktura,

- (d) «tollverdi»: den beregnede verdien fastsatt i samsvar med Avtalen om gjennomføring av artikkel VII i Generalavtalen om tolltariffer og handel 1994 (WTO-avtalen om tollverdi),
- (e) «pris fra fabrikk»: prisen som betales for produktet fra fabrikk til produsenten i en part i det foretak der den siste bearbeidingen eller foredlingen er utført, forutsatt at prisen innbefatter verdien av alle anvendte materialer og alle andre kostnader knyttet til produksjonen, fratrukket eventuelle interne avgifter som er eller kan bli tilbakebetalt når det fremstilte produktet eksporteres. Den siste bearbeidningen eller foredlingen er gitt videre til en produsent, refererer begrepet produsent til virksomheten som har ansatt underleverandøren. Hvis den faktisk betalte prisen ikke gjenspeiler alle kostnader knyttet til produksjonen av produktet som faktisk påløper i parten, betyr pris fra fabrikk summen av alle disse kostnadene, fratrukket eventuelle interne avgifter som er eller kan bli tilbakebetalt når det fremstilte produktet eksporteres,
- (f) «fungibelt materiale» eller «fungibelt produkt»: materiale eller produkt som er av samme slag og kommersiell kvalitet, med samme tekniske og fysiske egenskaper, og som ikke kan skilles fra hverandre,
- (g) «vare»: både materiale og produkt,
- (h) «fremstilling»: all slags bearbeiding eller foredling, herunder sammensetting,
- (i) «materiale»: enhver bestanddel, råmateriale, komponent eller del o.l. som er brukt i fremstilling av produktet,
- (j) «maksimalt innhold av ikke-opprinnelsesmaterialer»: det maksimale innholdet av ikke-opprinnelsesmaterialer som er tillatt for å anse en fremstilling som tilstrekkelig bearbeiding eller foredling til å gi produktet opprinnelsesstatus. Den kan uttrykkes som en prosentandel av produktets pris fra fabrikk eller som en prosentandel av nettovekten av materialene er brukt og som faller inn under en angitt gruppe av kapitler, et kapittel, en posisjon eller en underposisjon,
- (k) «produkt»: det produktet som blir fremstilt, selv om det er bestemt for senere bruk i en annen produksjonsprosess,
- (l) «territorium»: landterritoriet, indre farvann og sjøterritoriet til en part,

- (m) «merverdi»: anses å være produktets pris fra fabrikk fratrukket tollverdien av hvert av de inkorporerte materialene med opprinnelse i de andre partene som kumulasjon gjelder for eller dersom tollverdien ikke er kjent eller ikke kan påvises, den første konstaterte prisen som er betalt for materialene i den eksporterende parten og
- (n) «verdi av ikke-opprinnelsesmaterialer»: tollverdien på tidspunktet for innførselen av anvendte ikke-opprinnelsesmaterialer, eller dersom denne ikke er kjent og ikke kan påvises, den første påviselige prisen som er betalt for ikke-opprinnelsesmaterialene i den eksporterende parten. Når verdien av opprinnelsesmaterialene som er brukt, må fastsettes, skal denne bokstaven anvendes med nødvendige tillempninger.

AVSNITT II

DEFINISJON AV BEGREPET «OPPRINNELSESPRODUKTER»

ARTIKKEL 2

Generelle vilkår

Ved anvendelse av denne avtalen, skal følgende produkter anses å ha opprinnelse i en part:

- (a) produkter fremstilt i sin helhet i parten, i henhold til artikkel 3 (Produkter fremstilt i sin helhet),
- (b) produkter fremstilt i parten ved inkorporering av materialer som ikke er fremstilt i sin helhet der, forutsatt at slike materialer har gjennomgått tilstrekkelig bearbeiding eller foredling i den parten i henhold til artikkel 5 (Tilstrekkelig bearbeiding eller foredling),

- (c) produkter fremstilt utelukkende av opprinnelsesmaterialer og
- (d) produkter fremstilt i den parten, som inneholder materialer som ikke har opprinnelse, forutsatt at de tilfredsstiller vilkårene i vedlegg II til denne protokollen.

ARTIKKEL 3

Produkter fremstilt i sin helhet

1. Følgende skal anses som fremstilt i sin helhet i en part:

- (a) mineralske produkter og naturlig vann utvunnet av partens jord eller havbunn,
- (b) planter, inkludert vannplanter, og vegetabilske produkter høstet der,
- (c) levende dyr født og alet der,
- (d) produkter av levende dyr alet der,
- (e) produkter fra slaktede dyr født og alet der,
- (f) produkter fra jakt eller fiske drevet der,
- (g) produkter fra akvakultur drevet der¹,

¹ Bokstav (g) gjelder hvis vannlevende organismer, inkludert fisk, bløtdyr, krepsdyr, andre virvelløse vannlevende dyr og vannplanter er oppdrettet og dyrket på basis av f.eks. egg, rogn, yngel, settefisk, larver, parr eller smolt ved inngrep i oppdretts- eller velkstprosessene for å forbedre produksjonen, for eksempel ved vanlig utslipp, foring eller beskyttelse mot rovdyr.

- (h) produkter fra sjøfiske og andre produkter hentet fra havet utenfor ethvert sjøterritorium ved hjelp av dens fartøyer,
 - (i) produkter fremstilt om bord på fabrikkskipene utelukkende av produkter nevnt i bokstav (h),
 - (j) avfall og skrap fra fabrikasjonsvirksomhet som har funnet sted der,
 - (k) brukte produkter innsamlet der, bare egnet for gjeninning av råstoffer,
 - (l) produkter utvunnet fra havbunnen eller havundergrunnen beliggende utenfor dens sjøterritorium, men hvor den har eksklusive utnyttelsesrettigheter og
 - (m) produkter fremstilt der utelukkende av produkter angitt i bokstav (a) til (l).
2. Betegnelsen «dens fartøy» og «dens fabrikkskip» i henholdsvis nr. 1 (h) og (i) gjelder kun fartoyer og fabrikskip som oppfyller hvert av følgende vilkår:
- (a) de er registrert i den eksporterende eller importerende parten og
 - (b) de fører flagg tilhørende den eksporterende eller importerende parten.

ARTIKKEL 4

Gjenvunnde materialer og reprodukserte varer

- 1. Et gjenvunnet materiale er definert som et materiale som er gjenvunnet på territoriet til en eller flere av partene fra brukte varer, forutsatt at slike varer bare er egnet for slik gjeninning.
 - 2. Hver part skal sørge for at:

- (a) et gjenvunnet materiale blir behandlet som et opprinnelsesprodukt når det er brukt i produksjonen av og er inkorporert i en gjenvunnet vare,
- (b) en reproduseret vare bare behandles som et opprinnelsesprodukt hvis den oppfyller den relevante opprinnelsesregelen for en tilsvarende ny vare og
- (c) et gjenvunnet materiale som ikke er inkorporert i en gjenvunnet vare i en av partene, bare har opprinnelse hvis den oppfyller den relevante opprinnelsesregelen for en tilsvarende ny vare.

ARTIKKEL 5

Tilstrekkelig bearbeiding eller foredling

1. Med forbehold for nr. 3 og artikkel 7 (Utilstrekkelig bearbeiding eller foredling), skal produkter som ikke er fremstilt i sin helhet i en part anses som tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet når vilkårene i listen i vedlegg II til denne protokollen for de aktuelle varene er oppfylt.
2. Hvis et produkt som har oppnådd opprinnelsesstatus i en part i samsvar med nr. 1, brukes som materiale ved fremstilling av et annet produkt, skal det ikke tas hensyn til ikke-opprinnelsesmaterialene som kan ha blitt brukt i fremstillingen.
3. Vurderingen av om kravene i nr. 1 er oppfylt, skal gjøres for hvert produkt.

Når den relevante regelen er basert på overholdelse av et maksimalt innhold av ikke-opprinnelsesmaterialer, kan imidlertid tolmyndighetene i partene gi eksportøren tillatelse til å beregne pris fra fabrikk på produktet og verdien av ikke-opprinnelsesmaterialer på et gjennomsnittsgrunnlag som angitt i nr. 4, for å ta hensyn til svingningene i kostnader og valutakurser.
4. Når nr. 3 annet ledd får anvendelse, skal en gjennomsnittlig pris fra fabrikk av produktet og gjennomsnittsverdien av anvendte ikke-opprinnelsesmaterialer beregnes henholdsvis på grunnlag av summen av prisene fra fabrikk for alt salg av produkter som ble utført i løpet av forrige regnskapsår og summen av verdien av alle ikke-opprinnelsesmaterialene som ble brukt ved fremstilling av produktene

i løpet av foregående regnskapsår som definert i den eksporterende part, eller, hvis tall for et komplet regnskapsår ikke er tilgjengelig, en kortere periode som ikke skal være mindre enn tre måneder.

5. Eksportører som har valgt beregning på en gjennomsnittsbasis, skal konsekvent anvende en slik metode i løpet av året som følger regnskapsåret som referanse, eller, når det er hensiktsmessig, i løpet av året etter den kortere perioden som brukes som referanse. De kan slutte å bruke en slik metode der de i løpet av et gitt regnskapsår, eller en kortere representativ periode på ikke mindre enn tre måneder, registrerer at svingningene i kostnader eller valutakurser som rettferdiggjorde bruken av en slik metode, har opphørt.
6. Gjennomsnittene nevnt i nr. 4 skal henholdsvis brukes som pris fra fabrikk og verdien av ikke-opprinnelsesmaterialer for å fastslå samsvar med det maksimale innholdet av ikke-opprinnelsesmaterialer.

ARTIKKEL 6

Toleranseregel

1. Som unntak fra artikkelf 5 og med forbehold for nr. 2 og 3, kan ikke-opprinnelsesmaterialer som, i samsvar med vilkårene oppført i listen i vedlegg II til denne protokoll, ikke kan brukes til fremstilling av et bestemt produkt, likevel brukes, forutsatt at deres totale nettovekt eller fastsatte verdi ikke overstiger:
 - a) 15 % av nettovekten av produktet som hører under kapittel 2 og 4 til 24, umuntat bearbeidede fiskeriprodukter i kapittel 16,
 - b) 15 % av produktets pris fra fabrikk for andre produkter enn de som er dekket av bokstav (a).
2. Dette nr. gjelder ikke for produkter som faller inn under kapittel 50 til 63. For disse produktene gjelder toleransene nevnt i note 6 og 7 i vedlegg I til denne protokollen.
3. Nr. 1 skal ikke medføre at noen av prosentsatsene for det maksimale innholdet av ikke-opprinnelsesmaterialer som er fastsatt i listen i vedlegg II til denne protokollen.

4. Nr. 1 og 2 får ikke anvendelse på produkter som er fremstilt i sin helhet i en part i henhold til artikkelf 3 (Produkter fremstilt i sin helhet).
Med forbehold for artikkelf 6 (Toleranseregel) og artikkelf 9 (Kvalifiserende enhet) nr. 1, skal imidlertid toleransen fastsatt i disse bestemmelserne gjelde for produkter omfattet av en regel fastsatt i listen i vedlegg II til denne protokollen som krever at materialene som brukes til fremstilling av det produktet, er fremstilt i sin helhet.

ARTIKKEL 7

Utilstrekkelig bearbeiding eller foredling

1. Med forbehold for nr. 2 skal følgende behandlinger anses som utilstrekkelig bearbeiding eller foredling til å gi status som et opprinnelsesprodukt, uansett om kravene i artikkelf 5 (Tilstrekkelig bearbeiding eller foredling) er oppfylt:
 - a) behandling som har til hensikt å holde produktene i god stand under transport og lagring,
 - (b) deling og sammenstilling av kolli,
 - (c) vasking,rensing,fjerning av støv, oksidering, olje, maling eller andre belegg,
 - (d) stryking eller pressing av tekstiler,
 - (e) enkel maling og polering,
 - (f) avskalling og delvis maling av ris; polering og glasering av korn og ris,
 - (g) operasjoner for å fargelegge eller smakstilsette sukker eller dame sukkerlumper; delvis eller total maling av krystallsukker,
 - (h) skrelling, fjerning av steiner og skall av frukt, nøtter og grønnsaker,
 - (i) sliping, enkel sliping eller enkel skjæring,

- (j) sikting, utskilling, sammenstilling, klassifisering, gradering; eller tilpassing; (innbefattet sammenstilling av varer til sett),
 - (k) enkel fylling i flasker, bokser, flakonger, sekker, etuier, esker, befestigelse til plater eller planker, og all annen enkel emballering,
 - (l) anbringelse eller trykking av merker, etiketter, logoer eller liknende kjennemerker på produktene eller deres emballasje,
 - m) enkel blanding av produkter, også av forskjellige slag,
 - (n) blanding av sukker med ethvert materiale,
 - (o) for kapittel 27 til 40 i Det harmoniserte systemet, enkel tilsettning av vann eller fortyning med vann eller et annet stoff som ikke vesentlig endrer varens egenskaper,
 - (p) enkel montering av deler av artikler til en komplett artikkel eller demontering av produkter til deler,
 - (q) slakting av dyr og
 - (r) kombinasjon av to eller flere behandlinger som er angitt under bokstav (a) til (q).
2. Alle behandlinger utført i den eksporterende part på et gitt produkt skal vurderes samlet ved bestemmelse av hvorvidt den bearbeiding eller foredling som produktet har gjennomgått, skal anses som utilstrekkelig i henhold til nr. 1.
3. I forbindelse med nr. 1 skal behandlingene betraktes som enkle dersom verken spesielle ferdigheter eller maskiner, apparater eller utstyr spesielt produsert eller installert er nødvendig for å utføre behandlingene.

ARTIKKEL 8

Kumulasjon

1. Med forbehold for bestemmelsene i artikkkel 2 (Generelle krav), skal produkter anses å ha opprinnelse i den eksporterende parten ved eksport til en annen part hvis slike produkter er fremstilt i den eksporterende part og inneholder materialer med opprinnelse i en av partene eller i et av landene oppført i vedlegg III til denne protokollen, forutsatt at vilkårene i avsnitt 6 nedenfor er oppfylt. Det skal ikke være nødvendig for slike materialer å ha gjennomgått tilstrekkelig bearbeiding eller foredling.
2. Med forbehold for bestemmelsene i artikkkel 2 (Generelle krav), skal bearbeiding eller foredling utført i Storbritannia, Island, Norge eller Den europeiske union anses som utført i den eksporterende part, på de vilkårene angitt i avsnitt 6 (a) og 6 (c).
3. For kumulasjon fastsatt i nr. 1, hvor bearbeiding eller foredling utført i den eksporterende part ikke går utover behandlingene nevnt i artikkkel 7 (Utilstrekkelig bearbeiding eller foredling), skal det fremstilte produktet anses å ha opprinnelse i en part bare når merverdien der er større enn verdien i et av materialene som brukes med opprinnelse i et av landene nevnt i nr. 1. Hvis dette ikke er tilfelle, skal det fremstilte produktet anses å ha opprinnelse i det landet som utgjør den høyeste verdien av opprinnelsesmaterialer som brukes til fremstilling i en part.
4. For kumulasjon fastsatt i nr. 2, når bearbeiding eller foredling utført i den eksporterende part ikke går utover behandlingene nevnt i artikkkel 7 (Utilstrekkelig bearbeiding eller foredling), skal det fremstilte produktet anses å ha opprinnelse i den eksporterende part bare når merverdien der er større enn verdien i et av andre landene som er oppført i nr. 2.
5. Produkter med opprinnelse i et av de andre landene nevnt i nr. 1 og 2, som ikke gjennomgår bearbeiding eller foredling i den eksporterende part, skal beholde opprinnelsen hvis de eksporteres til et av disse landene.
6. Vilkårene angitt i dette nr. er
 - (a) at preferensielle handelsavtaler i henhold til artikkkel XXIV i GATT 1994 er i kraft mellom den eksporterende parten og en ikke-part og mellom den importerede parten og den ikke-parten, som forutsetter prosedyrer for å bevise opprinnelse og prosedyrer for administrativt samarbeid, inkludert prosedyrer for verifisering av opprinnelsesstatus,

- (b) for kumulasjon av materialer, at disse materialene oppfyller de relevante reglene i henhold til denne avtalen (med nødvendige tilpasninger) for å oppnå opprinnelsesstatus i den aktuelle ikke-parten og
- (c) med forbehold for nr. 3 og 4 i denne artikkelen, at bearbeidning eller foredling utført i den eksporterende part går utover dem som er nevnt i artikkel 7 (Utilstrekkelig bearbeidning eller foredling) nr. 1. Slike materialer trenger ikke å gjennomgå tilstrekkelig bearbeidning eller foredling.
7. Når preferensielle handelsavtaler er i kraft mellom den eksporterende parten og en ikke-part som ikke er oppført i vedlegg III til denne protokoll, og mellom den importørende parten og den samme ikke-parten, skal følgende gjelde:
- (a) Produkter importert fra den ikke-parten som brukes som materialer ved fremstilling av et produkt i en part, hvilket produkt deretter eksporteres til den andre parten, skal anses som å ha opprinnelse i den parten der den siste behandlingen har blitt utført når en beslutning om dette er vedtatt av Den blandede komiteen, og underlagt vilkårene i vedtaket,
- (b) Med unntak av i den utstrekning denne beslutningen kan føre til det motsatte, skal vilkårene for den avgjørelsen, når den er vedtatt, anses å omfattes av vilkårene angitt i nr. 6,
- (c) Den blandede komité skal ta hensyn til den spesielle stillingen til materialer klassifisert i kapittel 1 til 24 og kapittel 35 og 38 i Det harmoniserte systemet, i den grad følsomme sektorer kan bli berørt og
- (d) Partene skal gjøre sitt ytterste for å sikre at Den blandede komité skal trenne en passende avgjørelse straks på anmodning fra en hvilken som helst part, og, dersom vedtaket fastsetter nærmere vilkår, at like vilkår skal være de minst handelsbegrensende vilkårene som er rimelige under omstendighetene.

ARTIKKEL 9

Kvalifiserende enhet

1. Ved bruk av bestemmelserne i denne avtalen skal den kvalifiserende enhet være det bestemte produktet som gir produktet dets karakter ved bestemmelse av klassifisering i henhold til det harmoniserte systemet.
2. Det følger at:
 - (a) når et produkt bestående av en gruppe eller samling av artikler er klassifisert i henhold til Det harmoniserte systemet i en posisjon, utgjør alt den kvalifiserende enhet og
 - (b) når en sending består av et antall like produkter som klassifiseres under samme posisjon i Det harmoniserte system, må hvert enkelt produkt vurderes hver for seg ved anvendelse av bestemmelsene i denne protokoll.

ARTIKKEL 10

Emballasje og beholdere for forsendelser

Emballasje og beholdere for forsendelser som brukes til å beskytte et produkt under transport, skal ignoreres når det bestemmes om et produkt har opprinnelse.

ARTIKKEL 11

Emballasje og beholdere for detaljhandel

Emballasje og beholdere der produktet er pakket for detaljhandel, hvis det klassifiseres med produktet, skal ignoreres ved bestemmelsen av produktets opprinnelse, unntatt for beregning av maksimumsverdien for ikke-opprinnelsesmateriale hvis et produkt er gjenstand foren maksimal verdi av ikke-opprinnelsesmateriale i samsvar med vedlegg II til denne protokollen.

ARTIKKEL 12

Tilbehør, reservedeler og verktoy

1. Tilbehør, reservedeler, verktoy og instruksjons- eller annet informasjonsmateriell skal betraktes som en enhet sammen med den aktuelle utrustningen, maskinen, apparatet eller kjøretøyet hvis de
 - (a) er klassifisert og levert med, men ikke fakturert separat, fra produktet og
 - (b) er av det typene, mengdene og verdien som er vanlig for det produktet.
2. Tilbehør, reservedeler, verktoy og instruksjons- eller annet informasjonsmateriale nevnt i nr. 1 skal ignoreres ved bestemmelse av produktets opprinnelse, unntatt for beregning av maksimumsverdien for materiale uten opprinnelse hvis et produkt er underlagt et maksimum verdi av ikke-opprinnelsesmateriale angitt i vedlegg II til denne protokollen.

ARTIKKEL 13

Sett

1. Sett, som definert i henhold til alminnelig fortolkningsregel 3 i Det harmoniserte systemet, skal anses som opprinnelsesprodukter dersom alle komponentene har opprinnelse.
2. Når et sett består av opprinnelsesprodukter og ikke-opprinnelsesprodukter, skal likevel settet i sin helhet anses som ett opprinnelsesprodukt, forutsatt at verdien av ikke-opprinnelsesproduktene ikke overstiger 15 % av settets pris fra fabrikk.

ARTIKKEL 14

Nøytrale elementer

For å bestemme om et produkt har opprinnelse, er det ikke nødvendig å fastslå opprinnelsen på følgende som eventuelt måtte bli brukt ved fremstillingen av produktet:

- (a) energi og drivstoff,
- (b) anlegg og utstyr,
- (c) maskiner og verktøy og
- (d) andre varer som ikke inngår i, og som ikke er forutsatt å inngå i, den endelige sammensetningen av produktet.

ARTIKKEL 15

Bokføringsmessig atskillelse

1. Hvis fungible materialer med opprinnelse og ikke-opprinnelse brukes til bearbeiding eller foredling av et produkt, kan økonomiske aktører sikre forvaltning av materialer ved bruk av bokføringsmessig atskillelse, uten å holde materialene på separate lager.
2. Hvis fungible produkter med opprinnelse og ikke-opprinnelse, som hører under posisjon 17.01, kapittel 27, 28, 29 og posisjon 32.01-32.07 og 39.01-39.14 i Det harmoniserte systemet, eksporteres fra den ene parten til den andre, kan økonomiske aktører sikre forvaltningen av disse produktene ved bruk av bokføringsmessig atskillelse, uten å holde produktene på separate lager.
3. Partene kan kreve at anvendelse av bokføringsmessig atskillelse er underlagt forhåndstillatelse fra tollmyndighetene. Tollmyndighetene kan trekke tilbake autorisasjonen på de vilkår de anser hensiktsmessige og skal overvåke bruken av autorisasjonen. Tollmyndighetene kan trekke tilbake autorisasjonen når mottakeren misbruker tillatelsen eller ikke kan oppfylle de øvrige vilkårene fastsatt i denne protokoll.
4. Gjennom bruk av bokføringsmessig atskillelse må det til enhver tid sikres at ingen flere produkter kan anses som å ha «opprinnelse i den eksporterende part» enn det som ville vært tilfellet dersom en metode for fysisk adskillelse av lagrene hadde blitt brukt.
5. Metoden skal brukes, og anvendelsen av den skal registreres på grunnlag av de generelle regnskapsprinsippene som gjelder i den eksporterende part.
6. Mottakeren av metoden nevnt i nr. 1 og 2 skal utarbeide eller søke om opprinnelsesbevis for den mengden produkter som kan anses å ha opprinnelse i den eksporterende part. På anmodning fra tollmyndighetene skal mottakeren gi en uttalelse om hvordan mengdene har blitt forvaltet.

AVSNITT III

TERRITORIALE KRAV

ARTIKKEL 16

Territorialitetsprinsippet

1. De vilkårene som er fastsatt i avdeling II skal være oppfylt uten avbrudd i en berørt part.
2. Dersom opprinnelsesvarer som er utført fra en part til et annet land, gjeninnføres, skal de anses å være uten opprinnelse, med mindre det til tollmyndighetene kan godtgjøres at
 - (a) de gjeninnførte varlene er de samme som de eksporterte og
 - (b) de ikke har gjennomgått noen bearbeiding utover det som har vært nødvendig for å bevare dem i god tilstand mens de har vært i det landet eller mens de har vært utført.
3. Opprettholdelsen av opprinnelsesstatus i samsvar med vilkårene fastsatt i avdeling II skal ikke påvirkes av bearbeiding eller foredling utført utenfor den eksporterende part på materialer som eksporteres fra den parten og deretter reimporteres dit, forutsatt at:
 - (a) disse materialene er helt innhentet i den eksporterende part eller har gjennomgått bearbeiding eller bearbeiding utover operasjonene nevnt i artikkel 7 (Utilstrekkelig bearbeiding eller foredling) før de eksporteres og

- (b) det kan påvises til tollmyndighetenes tilfredshet at
- (i) de gjenimporterte produktene er oppnådd ved bearbeiding eller bearbeiding av de eksporterte materialene og
 - (ii) den totale merverdien som er ervervet utenfor den eksporterende part ved å anvende denne artikkel, ikke overstiger 10 % av pris fra fabrikk for sluttproduktet som det kreves opprinnelsesstatus for.
4. Ervervelsen av opprinnelsesstatus i henhold til vilkårene fastsatt i avdeling II skal ikke påvirkes av bearbeidingen eller foredlingen foretatt utenfor den eksporterende part. Imidlertid, benyttes en regel i listen i vedlegg II til denne protokollen som fastsetter maksimumsverdien for alle anvendte ikke-opprinnelsesmaterialer for å fastslå opprinnelsesstatus på vedkommende sluttprodukt, skal likevel den totale verdien av ikke-opprinnelsesmaterialer som er anvendt på den eksporterende parts territorium, og den totale merverdien tilført utenfor den parten ved anvendelse av denne artikkel, til sammen ikke skal overstige den fastsatte prosentsats.
5. Ved bruk av nr. 3 og 4 skal med uttrykket «total merverdi» forstås alle akkumulerte kostnader utenfor den eksporterende part, inkludert verdien av de materialene som er tilført der.
6. Nr. 3 og 4 skal ikke gjelde for produkter som ikke oppfyller vilkårene fastsatt i listen i vedlegg II, eller som bare kan anses som tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet som et resultat av den generelle toleransen fastsatt i artikkel 6 (Toleranseregel).
7. Enhver bearbeiding eller foredling dekket av bestemnelsene i denne artikkelen som er utført utenfor den eksporterende part, skal gjennomføres ved bruk av ordninger for utenlands bearbeiding eller lignende ordninger.

ARTIKKEL 17

Ikke-endring

1. Preferansebehandling i henhold til den relevante avtalen, skal bare gjelde for produkter som oppfyller vilkårene i denne avtalen og er innførselsdeklarert i en part, forutsatt at disse produktene er de samme som de som har blitt eksportert fra den eksporterende parten. De skal ikke ha blitt endret, omdannet på noen måte eller blitt utsatt for andre behandlinger, enn behandlinger som har til formål å

bevare dem i god stand eller tilføyning eller påføring av merker, etiketter, segl eller annen dokumentasjon for å sikre samsvar med den importerende parts spesifikke nasjonale krav, utført under tollmyndighetenes oppsyn i landet eller landene for transitt og deling av forsendelser før produktene blir stilt til fri rådighet.

2. Lagring av produkter eller sendinger kan finne sted forutsatt at de forblir under tollmyndighetenes oppsyn i tredjelandet eller -landene hvor transiten finner sted.
3. Med forbeheld for avdeling V i denne protokollen, kan deling av forsendelser finne sted, forutsatt at de forblir under tollmyndighetenes oppsyn i tredjelandet eller -landene hvor delingen finner sted.
4. Dersom det er tvil, kan den importerende parten be importøren eller dennes representant om å, til enhver tid, fremlegge alle relevante dokumenter for å bevise samsvar med denne artikkelen, som kan dokumenteres, spesielt med:
 - (a) kontraktmessige transportdokumenter som komnossement,
 - (b) faktuelle eller konkrete bevis basert på merking eller nummerering av kolli,
 - (c) et sertifikat på at produktene ikke er endret levert av tollmyndighetene i landet eller landene for transit eller deling av forsendelser, eller andre dokumenter som viser at varene forbli under tollmyndighetenes oppsyn i landet eller landene for transitt eller deling av forsendelser eller
 - (d) ethvert bevis relatert til selve varene.

ARTIKKEL 18

Ustilling

1. Opprinnelsesprodukter som er sendt til utstilling i et annet land enn der kumulering gjelder i samsvar med artikkel 8 (Kumulasjon), og som etter utstillingen blir solgt for å bli innført til en part, skal ved innførselen nytte godt av den relevante avtalen, under forutsetning av at det på tilfredsstillende måte overfor tollmyndighetene blir godtgjort at:
 - (a) en eksportør har sendt disse produktene fra en part til landet hvor utstillingen holdes og har utstilt dem der,
 - (b) denne eksportøren har solgt eller på annen måte overdratt produktene til en person i en annen part,
 - (c) produktene har blitt sendt under utstillingen eller umiddelbart etterpå i samme tilstand som da de ble sendt til utstillingen og
 - (d) produktene fra det øyeblikk de ble sendt til utstillingen, ikke har vært brukt til andre formål enn demonstrasjon på utstillingen.
2. Et opprinnelsesbevis skal utferdiges eller utstedes i samsvar med avdeling V og fremlegges for tollmyndighetene i importlandet på vanlig måte. Utstillingens navn og adresse skal være påført opprinnelsesbeviset. Om nødvendig kan det kreves lagt frem ytterligere dokumentasjon om under hvilke vilkår produktene ble stilt ut.
3. Nr. 1 skal gjelde for alle handels-, industri-, landbruks- eller håndverksutstillinger samt varemesser eller offentlige utstillinger av liknende art, hvor produktene forblir under tollmyndighetenes kontroll, unntatt slike utstillinger som organiseres til private formål i butikker og forretningslokaler med sikte på salg av utenlandske produkter.

AVSNITT IV

OPPRINNELSESBEVIS

ARTIKKEL 19

Opprinnelseserklæring

1. For å oppnå preferansetollbehandling i den importerende part, må eksportøren i en part utferdige et opprinnelsesbevis i form av en opprinnelseserklæring, i samsvar med vedlegg IV til denne protokollen, for produkter med opprinnelse i en hvilken som helst part, og som ellers oppfyller kravene i denne protokollen.
2. Opprinnelseserklæringen skal utferdiges med en av de språklige versjonene av teksten i vedlegg IV til denne protokollen på en faktura eller på et hvilket som helst annet handelsdokument som beskriver opprinnelsesproduktet i tilstrekkelig detalj for å kunne identifisere produktet. Den importerende parten skal ikke kreve at importøren fremlegger en oversettelse av opprinnelseserklæringen.
3. Opprinnelseserklæringen skal være påført den originale signaturen til eksportøren eller den autoriserte representanten under eksportørens ansvar.
4. Som umntak fra nr. 3 skal partene tillate
 - (a) bruk av elektroniske signaturer eller identifikasjonskoder i henhold til nr. 5 for eksportører i Storbritannia og
 - (b) autorisasjonsnummer i henhold til artikkel 20 (Godkjent eksportør) for eksportører på Island eller i Norge.
5. Hver part skal tillate at en opprinnelseserklæring sendes elektronisk og direkte fra eksportøren i den ene parten til en importør i den andre parten. En slik tilnærming vil tillate bruk av elektroniske signaturer eller identifikasjonskoder.

6. Opprinnelseserklæringen kan fylles ut når produktene, som erklæringen gjelder, blir eksportert, eller etter utførselen. En opprinnelseserklæring skal være gyldig i ett år fra utferdigelsesdatoen, eller i en lengre periode som den importerede part kan fastsette.
7. En opprinnelseserklæring kan gjelde for flere forsendelser av identiske produkter som importeres til en part innen tidsperioden som er angitt i opprinnelseserklæringen, som ikke skal overstige 12 måneder.
8. Som unntak fra nr. 1 kan partene tillate speditører, tollmeglere og andre personer å utfordige en opprinnelseserklæring. I slike tilfeller må de være bemyndiget skriftlig av eksportøren av produktet til å utfordige opprinnelseserklæringer. De må etter anmodning fremlegge skriftlig fulmakt som nevnt for tollmyndighetene.
9. En eksportør som har fylt ut en opprinnelseserklæring, må oppbevare en kopi av opprinnelseserklæringen og alle dokumentene som underbygger produktets opprinnelsesstatus, på papir eller i elektronisk form, i minst tre år fra utferdigelsesdatoen.
10. Hvis en eksportør har utfordiget en opprinnelseserklæring for et produkt nevnt i artikkkel 8 (Kumulasjon) nr. 2, må eksportøren inneha en utfyldt og signert leverandørerklæring fra leverandøren av ikke-opprinnelsesmaterialer som brukes i produksjonen av produktet i samsvar med vedlegg VA til denne protokollen eller vedlegg VB til denne protokollen. Tollmyndigheten til den eksporterende part kan, med forbehold for sine nasjonale krav, tillate at leverandørerklæringen fylles ut uten underskrift.

ARTIKKEL 20

Godkjent eksportør

1. Tollmyndighetene på Island eller i Norge kan, med forbehold om nasjonale krav, gi fullmakt til en eksportør fra den parten (heretter kalt «godkjent eksportør») til å fylle ut opprinnelseserklæringer uten underskrift.
2. En eksportør som ber om en slik tillatelse, må på en måte som tilfredsstiller tollmyndighetene på Island eller i Norge, tilby alle garantier som er nødvendige for å bekrefte opprinnelsesstatus for produktene, samt oppfylle ethvert annet krav i henhold til denne protokoll.

3. Tollmyndighetene på Island eller i Norge skal gi den godkjente eksportøren et autorisasjonsnummer som skal fremkomme på opprinnelseserklæringen i stedet for underskriften.
4. Tollmyndighetene på Island eller i Norge skal overvåke at autorisasjonen brukes på rettmessig vis, og kan trekke den tilbake dersom eksportøren ikke lenger oppfyller vilkårene eller på annen måte gjør urettmessig bruk av autorisasjonen.

AVSNITT V

PREFERANSEBEHANDLING

ARTIKKEL 21

Importkrav

1. Hver part skal gi preferansetollbehandling i samsvar med denne avtalen til opprinnelsesprodukter fra en part som er importert fra en annen part, på grunnlag av et krav om preferansetollbehandling fremsatt av importøren på grunnlag av en opprinnelseserklæring nevnt i artikkel 19 (Opprinnelseserklæring).
2. En opprinnelseserklæring må sendes til tollmyndigheten i den importerende parten innen ett år etter utferdigelsen, som er gyldighetsperioden den importerende parten har gitt. Fristen kan stilles i bero så lenge produktene dekket av opprinnelseserklæringen forblir under tollmyndighetenes kontroll i den importerende parten. Etter denne fristen kan en opprinnelseserklæring bare aksepteres i umtakstilfeller.
3. Som unntak fra nr. 1 kan en part i samsvar med sin nasjonale lovgivning frafalle kravet om å fremlegge en opprinnelseserklæring.

4. En importør som har fått innrømmet preferansetollbehandling må oppbevare opprinnelseserklæringen og andre relevante dokumenter i tre år etter datoен da preferansetollbehandlingene ble innrømmet, eller lenger hvis det kreves av den importerende parts lovgivning.

ARTIKKEL 22

Forsinkede krav om preferansetollbehandling

Hvis et produkt ville ha kvalifisert til preferansetollbehandling da det ble importert til en parts territorium, men importøren ikke hadde en opprinnelseserklæring på tidspunktet for innførselen, ville importøren av produktet som har en gyldig opprinnelseserklæring innenfor en tidsperiode på ikke mindre enn to år etter innførselen, kunne søke om tilbakebetaling av toll som er betalt som et resultat av at varen ikke er gitt preferansetollbehandling i samsvar med nasjonal lov.

ARTIKKEL 23

Innførsel i delsendinger

Når demonterte eller usammensatte produkter som nevnt i alminnelig fortolkningsregel 2 punktum a, etter amnodning av importøren og i samsvar med nasjonale lover, forskrifter og publiserte krav i den importerende part, innføres i delsendinger, kan en enkel opprinnelseserklæring fremlegges for tollmyndighetene ved innførsel av den første delsendingen. Alternativt kan en opprinnelseserklæring fremlegges for hver innførte delsending.

ARTIKKEL 24

Unntak fra krav til opprinnelseserklæring

1. Hver part kan, i samsvar med sin lov, frafalle kravet om fremleggelse av opprinnelseserklæring for innførsel av varer med lav verdi fra den andre parten.

2. Hver part kan ekskludere all import fra bestemmelsene i nr. 1 når innførselen er en del av en rekke innførsler som med rimelighet kan anses å være gjennomført eller planlagt med formål om å unngå kravene i denne protokollen knyttet til opprinnelseserklæringen.
3. Hver part kan fastsette verdigrenser for produkter nevnt i nr. 1, og skal utveksle informasjon om disse grensene.

ARTIKKEL 25

Krav til oppbevaring av dokumentasjon

1. Den eksporterende part skal kreve at en eksportør som har utfordiget en opprinnelseserklæring, oppbevarer og på forespørsel fremlegger
 - (a) en kopi av opprinnelseserklæringen og all grunnlagsdokumentasjon og
 - (b) skriftlige erklæringer fra produsenter eller leverandører som beviser påstanden om at varen er en opprinnelsesvare, i tre år etter utfordigelsen av opprinnelseserklæringen, eller i en lengre tidsperiode som den eksporterende parten kan fastsette.
2. Hver part skal sørge for at dersom en eksportør har basert en opprinnelseserklæring på en skriftlig erklæring fra en produsent eller leverandør, skal den produsenten eller leverandøren være pålagt å oppbevare dokumentasjon i samsvar med nr. 1.
3. Den importerende part kan kreve at en importør som har fått preferansetollbehandling, skal oppbevare dokumentasjon knyttet til innførselen av varen, inkludert en kopi av opprinnelseserklæringen, i tre år etter at innførselen fant sted, eller i en lengre tidsperiode som denne parten kan fastsette.
4. Hver part skal tillate importører, eksportører, produsenter og leverandører på sitt territorium, i samsvar med partens lovgivning, å oppbevare dokumentasjon eller registre på ethvert medium, forutsatt at dokumentasjonen eller registreringen kan hentes ut og skrives ut.
5. En part kan nekte preferansetollbehandling på en vare som er gjenstand for en verifisering av opprinnelse når importøren, eksportøren, produsenten eller leverandøren av varen som er påkrevd å oppbevare registre eller dokumentasjon i henhold til denne artikkel:

- (a) unnlater å oppbevare registre eller dokumentasjon i samsvar med denne protokollen eller
- (b) nekter tilgang til disse registrene eller dokumentasjonen.

ARTIKKEL 26

Eksportørens og importørens samarbeid med tollmyndighetene

1. Hver part skal sørge for at eksportører og importører som drar nytte av avtalen må, innenfor rammen av denne avtalen og underlagt lovene til denne parten, samarbeide med tollmyndigheten med tolldokumenter til den parten og på deres amnodning fremlegge støttedokumenter angående oppfyllelse av kravene i denne protokollen.
2. Den eksporterende part skal sikre at en eksportør som har utferdiget en opprinnelseserklæring, må
 - a) etter amnodning fra tollmyndigheten til denne parten, fremlegge dokumentene nevnt i artikkel 19 (Opprinnelseserklæring) nr. 6 for nevnte myndighet, som kan foreta inspeksjoner og kontrollere eksportørens eller produsentens regnskapsmateriale og treffe andre passende tiltak og
 - (b) når han blir oppmerksam på, eller har grunn til å tro, at en opprinnelseserklæring inneholder uriktige opplysninger, omgående underrette importøren og den eksporterende parts tollmyndighet om enhver endring som påvirker opprinnelsesstatusen til hvert produkt som dekkes av denne opprinnelseserklæringen.
3. Den importerende part skal sørge for at en importør som har fremsatt krav om eller har fått preferansetollbehandling, må:
 - a) etter amnodning fra tollmyndigheten til denne parten, fremlegge dokumentene nevnt i artikkel 17 (Ikke-endring) nr. 3 for nevnte myndighet og

- (b) når han blir oppmerksom på, eller har grunn til å tro, at en opprinnelserklæring inneholder uriktige opplysninger, omgående underrette denne parts tollmyndighet om enhver endring som påvirker opprinnelsesstatusen til hvert produkt som dekkes av denne opprinnelserklæringen.

ARTIKKEL 27

Uoverensstemmeler

Tollmyndigheten til den importerende parten skal ikke avvise et krav om preferansetollbehandling på grunn av mindre feil eller uoverensstemmeler i opprinnelserklæringen eller alene av den grunn, at en faktura ble utstedt i et tredjeland.

AVSNITT VI

ADMINISTRATIVT SAMARBEID

ARTIKKEL 28

Verifisering av opprinnelse

1. Tollmyndigheten til den eksporterende part skal verifisere opprinnelserklæringer etter anmeldning fra den importerende part.
2. Verifikasjonsanmodningen kan reise tvil ved ektheten av opprinnelserklæringer, opprinnelsesstatusen til det aktuelle produktet eller om andre krav i denne protokollen er oppfylt. Den skal innehölde grunnen bak henvendelsen og en kopi av opprinnelserklæringen

og, dersom det er aktuelt, ethvert annet dokument eller enhver annen opplysning som gir grunn til å tro at opprinnelseserklæringen kan være ugyldig.

3. Den importørende parten skal sende verifikasjonsanmodningen til den eksporterende parten innen 34 måneder etter at opprinnelseserklæringen ble utferdiget. Den eksporterende parten er ikke forpliktet til å utføre verifiseringer basert på anmodninger mottatt etter denne fristen.
4. Tollmyndigheten til den importørende parten kan, i samsvar med nasjonal lov, stille preferanse-tollbehandlingene av et produkt som er dekket av en opprinnelseserklæring i bero inntil verifikasjonsprosedyren er fullført.
5. Tollmyndigheten til den eksporterende parten kan anmeldе om bevis, foreta inspeksjoner hos eksportørens eller produsentens lokaler, kontrollere eksportørens og produsentens regnskap og treffen andre hensiktsmessige tiltak for å verifisere at det foreligger samsvar med denne protokollen.
6. Den anmodende parten skal underrettes om resultatene og funnene av verifikasjonen innen ti måneder regnet fra verifikasjonsanmodningens dato. Dersom den anmodende parten ikke mottar svaret innen denne fristen, eller dersom svaret ikke tydelig fastslår om et produkt har opprinnelse, eller om opprinnelseserklæringen er gyldig, kan den anmodende parten nekte preferanse-tollbehandling for sendingen som omfattes av den aktuelle opprinnelseserklæringen.
7. Dersom den anmodede parten ikke klarer å overholde fristen nevnt i nr. 6, skal den på anmodning innen fristen gi en forlengelse av fristen.
8. Hver part skal sørge for at, hvis det er forskjeller med tanke på verifikasjonsprosedyrene i denne artikkelen, eller i tolkningen av opprinnelsesreglene for å avgjøre om en vare kvalifiserer til å ha opprinnelse, og disse forskjellene ikke kan løses gjennom konsultasjoner mellom tollmyndigheten som anmelder om verifikasjon og tollmyndigheten som er ansvarlig for å utføre verifikasiingen, og hvis tollmyndigheten til den importørende parten har til hensikt å foreta en beslutning om opprinnelse som er uforenlig med resultatene og funnene fra verifikasjonen gitt av tollmyndigheten til den eksporterende parten, skal tollmyndigheten til den importørende parten underrette tollmyndigheten til den eksporterende parten innen 60 dager etter at disse resultatene og funnene av verifikasiingen er mottatt.

9. På anmodning fra en av partene skal partene konsultere og avslutte konsultasjonene innen 90 dager fra datoен for underrettelsen nevnt i nr. 8 for å løse disse forskjellene. Fristen for å avslutte konsultasjonene kan forlenges fra sak til sak ved gjensidig skriftlig samtykke mellom partene. Hvis forskjellene ikke kan avgjøres ved konsultasjon mellom partene, kan hver part søker å løse disse forskjellene i Den blandede komité.

ARTIKKEL 29

Avisning av preferansetollbehandling

1. En importørende part kan nekte preferansetollbehandling eller kreve inn ubetalt toll i samsvar med sin nasjonale lov når et produkt ikke oppfyller kravene i denne protokollen eller hvis importøren eller eksportøren ikke kan bevise at de relevante kravene er oppfylt.
2. Sånn avvik mellom opplysningsene i opprinnelseserklæringen og de som er gitt i andre dokumenter, som er oversendt til tollmyndigheten for fortolking eller åpenbare formelle feil, for eksempel skrivefeil i en opprinnelseserklæring, skal ikke som sådan gjøre opprinnelseserklæringen ugyldig.
3. I alle tilfeller skal bileggselen av meningsforskjeller mellom importøren og tollmyndigheten til den importørende parten være underlagt den importørende partens lov.

ARTIKKEL 30

Notifiseringer og samarbeid

1. Partene skal gi hverandre
 - (a) adressene til partenes tollmyndigheter som er ansvarlige for verifikasjoner nevnt i artikkel 28 (Verifikasiing av opprinnelse) og andre spørsmål knyttet til gjennomføring eller anvendelse av denne protokollen,

- (b) informasjon om bruk av elektroniske signaturer og identifikasjonskoder nevnt i artikkel 19 (Opprinnelseserklæring), og autorisasjonsnummer nevnt i artikkel 20 (Godkjent eksportør) og
 - (c) informasjon om tolkning, anvendelse og administrasjon av denne protokollen.
2. Partene skal bestrebe seg på å løse tekniske spørsmål knyttet til gjennomføringen eller anvendelsen av denne protokollen, i den grad det er mulig, gjennom direkte konsultasjoner mellom tollmyndighetene nevnt i nr. 1 bokstav a) eller i underkomiteen for handel med varer. Tvister som ikke kan avgjøres gjennom slike konsultasjoner skal oversendes Den blandede komité.
 3. Partene skal gi hverandre detaljer om ordninger eller avtaler, inkludert datoer for ikrafttredelse, og deres tilsvarende opprinnelsesregler, som brukes med de andre landene nevnt i artikkel 8 (Kumulasjon) nr. 1, 2 og 7.

ARTIKKEL 31

Konfidensialitet

1. Denne protokollen krever ikke at en part utleverer eller tillater tilgang til informasjon, hvis dette hindrer rettsåndhevelse eller er i strid med partens lov som beskytter forretningsinformasjon.
2. Hver part skal, i samsvar med sin lov, behandle informasjon i henhold til denne protokollen konfidensielt og beskytte disse opplysningene mot utlevering som kan skade den konkurransemessige posisjonen til personen som oppgir informasjonen. Hvis parten som mottar eller innhenter informasjonen er pålagt i henhold til sin lov å utlevere informasjonen, skal den parten varsle personen eller parten som oppga denne informasjonen.
3. Hver part skal sørge for at konfidensiell informasjon, som samles inn i henhold til denne protokollen ikke skal brukes til andre formål enn administrasjon og håndheving av opprinnelsesbestemmelser og tollsaker, bortsett fra dersom personen eller parten som ga konfidensiell informasjon har tillatt dette.

4. Når personopplysninger overføres i henhold til denne protokollen, skal slik overføring skje i samsvar med den overførende parts regler om internasjonal overføring av personopplysninger. Der det er nødvendig vil hver part, samtidig som reglene for internasjonale overføringer av personopplysninger følges, etter beste evne etablere sikkerhetstiltak som er nødvendig for overføring av personopplysninger.
5. Som unntak fra nr. 3 kan en part tillate at informasjon, som samles inn i henhold til denne protokollen kan brukes i enhver administrativ, rettslig eller kvasirettlig prosedyre innledet for manglende overholdelse av den tollrelaterte loven som iverksetter denne protokollen. En part skal på forhånd underrette personen eller parten som oppga informasjonen om slik bruk.
6. Partene skal utveksle informasjon om sin respektive lov for å lette driftien og anvendelsen av nr. 2.

AVSNITT VII

AVSLUTTENDE BESTEMMELSER

ARTIKKEL 32

Straffefitak

Hver part skal sørge for å ilette strafferettlige, sivile eller administrative sanksjoner for brudd på sin nasjonale lovgivning knyttet til denne protokollen.

ARTIKKEL 33

Produkter i transit eller på lager

Bestemmelsene i denne protokollen kan anvendes på produkter som på datoен for avtalens ikrafttredelse enten befinner seg i transitt eller for midlertidig lagring på et tollager eller i en frisone under tollmyndighetenes kontroll. For slike produkter kan en opprinnelseserklæring fylles ut med tilbakevirkende kraft inntil seks måneder etter ikrafttredelsen av avtalen, forutsatt at bestemmelsene i denne protokollen og særlig i artikkel 17 (Ikke-endring) er oppfylt.

AVDELLING VIII

ANVENDELSE AV PROTOKOLLEN

ARTIKKEL 34

Liechtenstein

Med forbehold for artikkel 2 (Generelle krav), skal et produkt med opprinnelse i Liechtenstein, på grunn av tolltraktaten mellom Liechtenstein og Sveits, anses å ha opprinnelse i Sveits.

ARTIKKEL 35

Frisoner

- Partene skal ta alle skritt nødvendig for å sikre at produkter handlet med under dekke av et opprinnelsesbevis og som under transporten legges inn i en frisone beliggende i deres territorium, ikke blir erstattet av andre varer og at de ikke gjennomgår andre operasjoner enn normalt for å hindre dem i å bli forringet.

2. Som unntak fra nr. 1, kan et nytt opprinnelsesbevis utstedes eller utfordiges, når produkter med opprinnelse i en part blir innført til en frisone under dekke av et opprinnelsesbevis og gjennomgår behandling eller foredling, dersom behandlingen eller foredlingen som er gjennomgått samsvarer med denne protokollen.

ARTIKKEL 36

Republikken San Marino

Med forbehold for artikkkel 2 (Generelle krav), skal et produkt med opprinnelse i Republikken San Marino, på grunn av tollunionen mellom Den europeiske union og Republikken San Marino, anses å ha opprinnelse i Den europeiske union.

ARTIKKEL 37

Fyrstedømmet Andorra

Med forbehold for artikkkel 2 (Generelle krav), skal et produkt med opprinnelse i Fyrstedømmet Andorra klassifisert under kapittel 25 til 97, på grunn av tollunionen mellom Den europeiske union og fyrstedømmet Andorra, anses å ha opprinnelse i Den europeiske union.

ARTIKKEL 38

Ceuta og Melilla

Begrepet "Den europeiske union" brukt i denne protokollen omfatter ikke Ceuta og Melilla. Begrepet "produkter med opprinnelse i Den europeiske union" omfatter ikke produkter med opprinnelse i Ceuta og Melilla.

PROTOCOL [X] ON MUTUAL ADMINISTRATIVE ASSISTANCE IN CUSTOMS MATTERS

REFERRED TO IN ARTICLE X.13 OF CHAPTER [CUSTOMS AND TRADE
FACILITATION]

ARTIKKEL 1

Definisjoner

I denne protokollen forstås med

- (a) «tollmyndighet» eller «tollmyndigheter»
 - (i) for Det forente kongeriket: Her Majesty's Revenue and Customs eller enhver annen myndighet med ansvar for tollsaker,
 - (ii) for Norge: Tolletaten og
 - (iii) for Island: Skatturinn,
- (b) «tollovgivning»: alle juridiske og administrative bestemmelser som er gjeldende eller kan håndheves av tollmyndigheter i forbindelse med import, eksport, omlasting, transitt, lagring og vareførsel, inkludert juridiske og administrative bestemmelser om forbud, restriksjoner og kontroll, og i forbindelse med å bekjempe hvitvasking,
- (c) «informasjon»: alle data, uansett om de er behandlet eller analysert, og dokumenter, rapporter og annen kommunikasjon i ethvert format, inkludert elektroniske, eller sertifiserte eller autentiserte kopier av dette,
- (d) «person» eller «personer»: både fysiske og juridiske personer, med mindre noe annet fremgår av sammenhengen,
- (e) «personopplysninger»: enhver opplysning om en identifisert eller identifiserbar fysisk person,
- (f) «anmodede myndighet»: den tollmyndigheten som er bedt om bistand,
- (g) «anmodende myndighet»: den tollmyndigheten som ber om bistand,

- (h) «anmodede part»: den parten hvor tollmyndigheten er bedt om bistand og
- (i) «anmodende part»: den parten hvor tollmyndigheten ber om bistand.

ARTIKKEL 2

Virkeområde

- 1. Partene skal, på en slik måte og på de vilkår som er fastsatt i denne protokollen, bistå hverandre for å sikre at tollovgivningen er korrekt anvendt, særlig når det gjelder å forebygge, avdekke, undersøke og bekjempe overtredelser av denne lovgivningen.
- 2. Bistand i tollsaker, som fastsatt i denne protokollen, gjelder for enhver administrativ myndighet tilhørende partene, som er kompetent for anvendelse av denne protokollen. Slik bistand skal verken være til skade for de bestemmelser som gjelder for gjensidig bistand i strafferettslige saker eller dekke informasjon som mottas i henhold til myndighet utøvet på anmodning fra en rettslig myndighet, unntatt hvor oversendelse av slik informasjon er godkjent av vedkommende myndighet.
- 3. Bistand for å innkreve toll, avgifter, skatter eller bøter er ikke dekket av denne protokollen.

ARTIKKEL 3

Bistand på anmodning

- 1. På forespørsl fra den anmodende myndighet skal den anmodede myndighet oversende den alle relevante opplysninger som kan gjøre den i stand til å forsikre seg om at tollovgivningen er korrekt anvendt, herunder opplysninger om foretatte eller planlagte handlinger som medfører eller kan medføre overtredelse av tollovgivningen.
- 2. På forespørsl fra den anmodende myndighet skal den anmodede myndighet informere om
 - (a) hvorvidt varer som er innført til en av partenes territorier er korrekt utført fra den annen parts territorium, samt når det er aktuelt, med angivelse av den tollprosedyre som er anvendt på varene og
 - (b) hvorvidt varer som er utført fra en av partenes territorier er korrekt innført til den annen parts territorium, samt når det er aktuelt, med angivelse av den tollprosedyre som er anvendt på varene.

3. På forespørsel fra den anmodende myndighet skal den anmodede myndighet, innenfor rammen av sistnevntes lovgivning, treffe de tiltak som er nødvendige for å sikre at det holdes tilsyn med
 - (a) personer som det er rimelig grunn til å anta er involvert i overtredelse av tollovgivningen,
 - (b) steder hvor varer har vært eller kan bli lagret eller satt sammen på en slik måte at det er rimelig grunn til å anta at disse varene er tiltenkt å bli brukt i forbindelse med overtredelse av tollovgivningen,
 - (c) varer som er eller kan være transportert på en slik måte at det er rimelig grunn til å anta at de vil bli brukt i forbindelse med overtredelse av tollovgivningen,
 - (d) transportmidler som det er rimelig grunn til å anta har vært eller vil bli benyttet i forbindelse med overtredelse av tollovgivningen og
 - (e) lokaler som den anmodende myndighet mistenker blir brukt til overtredelse av tollovgivningen.

ARTIKKEL 4

Bistand på eget initiativ

Partene skal, på eget initiativ og innenfor rammen av sine lover yte hverandre bistand når de finner dette nødvendig for korrekt anvendelse av tollovgivningen, særlig når de får opplysninger som gjelder

- (a) aktiviteter som er eller synes å være overtredelse av tollovgivningen og som kan være av interesse for den andre parten,
- (b) nye hjelpeemidler og metoder benyttet ved overtredelse av tollovgivningen,
- (c) varer som typisk benyttes ved overtredelse av tollovgivningen,
- (d) personer som det er rimelig grunn til å anta er eller har vært involvert i overtredelse av tollovgivningen og
- (e) transportmidler som det er rimelig grunn til å anta har vært, blir eller kan bli brukt i overtredelse av tollovgivningen.

ARTIKKEL 5

Overlevering og underretning

På forespørsel fra den anmodende myndighet skal den anmodede myndighet, i samsvar med egne lover og forskrifter, treffe alle nødvendige tiltak for å

- (a) overlevere eventuelle dokumenter eller
- (b) meddele eventuelle vedtak

fra den anmodende myndighet som faller innenfor virkeområdet for denne protokollen til en mottaker som er bosatt på eller etablert under den anmodede partens jurisdiksjon.

ARTIKKEL 6

Form og innhold for anmodninger om bistand

1. Anmodninger etter denne protokollen, skal fremsettes skriftlig, noe som kan gjøres elektronisk. Dokumenter som er nødvendige for gjennomføringen av slike anmodninger, skal følge som vedlegg til anmodningen. Dersom en hastesituasjon gjør det nødvendig, kan også en muntlig anmodning godtas, men den skal da straks bekreftes skriftlig.
2. Anmodninger fremsatt i henhold til nr. 1 skal inneholde følgende opplysninger
 - (a) den anmodende myndighet,
 - (b) sakens art,
 - (c) hensikten med og årsaken til anmodningen,
 - (d) relevante lover og forskrifter,
 - (e) opplysninger så nøyaktige og omfattende som mulig om varer og personer som er målet for undersøkelsene og
 - (f) en kortfattet redegjørelse for de relevante fakta fra undersøkelser som allerede er gjort i saken.
3. Anmodninger skal fremsettes på engelsk. Dette kravet gjelder ikke dokumenter som følger med anmodningen etter nr. 1.
4. Dersom en anmodning ikke oppfyller de formelle kravene listet overfor, kan det forlanges at den blir korrigert eller komplettert. Forebyggende tiltak kan i mellomtiden iverksettes.

ARTIKKEL 7

Utførelse av anmodninger

1. For å kunne etterkomme en anmodning om bistand, skal den anmodede myndighet raskt yte bistand, som om den handlet for egen regning eller på anmodning fra andre myndigheter hos den samme parten, ved å oversende opplysninger den allerede sitter inne med, ved å foreta de nødvendige undersøkelser eller ved å sørge for at slike undersøkelser blir foretatt. Dette nummer skal også gjelde enhver annen myndighet som anmodningen er adressert til i samsvar med denne protokollen av den anmodede myndighet når denne ikke kan handle alene.
2. Anmodninger om bistand skal utføres i samsvar med den anmodede parts lover og forskrifter.
3. Tjenestepersoner som er spesielt utpekt av en part, kan med den annen berørte parts samtykke og på vilkår fastsatt av denne, være til stede i kontorene til den anmodede myndighet eller annen berørt myndighet i samsvar med nr. 1, for å få tilgang til opplysninger som knytter seg til overtredelse av tollovgivningen og som den anmodende myndighet har behov for i samsvar med formålet med denne protokollen.
4. Tjenestepersoner fra en part kan, med samtykke fra en annen part, være til stede når undersøkelser blir foretatt på sistnevnte parts territorium.
5. Tilstedeværende tjenestepersoner fra en part på den anmodede parts territorium skal utelukkende være rådgivende, og disse autoriserte tjenestepersoner skal
 - a) til enhver tid kunne fremlegge tjenestebeweis,
 - (b) ikke ha uniform eller bære våpen og
 - (c) nyte den samme beskyttelsen som tjenestepersoner i den anmodede part gir, i samsvar med de juridiske og administrative bestemmelser som gjelder der.
6. I tilfelle forespørselen ikke kan etterkommes, skal den anmodende myndighet straks underrettes om dette med en begrunnelse. Uttalelsen kan ledsages av informasjon som den anmodede myndighet anser kan være til hjelp for den anmodende myndighet.

ARTIKKEL 8

Form og innhold ved meddelelse av opplysninger

1. Den anmodede myndighet skal meddele resultater av foretatte undersøkelser etter denne protokollen, skriftlig til den anmodende myndighet sammen med

relevante dokumenter, attesterte kopier eller annet. Meddeelsen kan skje elektronisk.

2. Dokumenter omhandlet i nr. 1, kan erstattes av databasert informasjon produsert i enhver form for det samme formål.
3. Originale filer og dokumenter skal kun sendes på forespørsel i tilfeller der bekrefte kopier ikke er tilstrekkelig. Disse originalene skal returneres til den anmodede myndighet så snart som mulig. En part kan avslå en anmodning om å overføre slike filer og dokumenter og skal informere den anmodende part om årsakene til det.
4. Den anmodede myndighet skal i henhold til bestemmelsene nevnt i nr. 3 levere til den anmodende myndighet all informasjon relatert til ektheten til dokumentene som er utstedt eller sertifisert av offisielle byråer på dens territorium til støtte for en varedeklarasjon.

ARTIKKEL 9

Unntak fra plikten til å yte bistand

1. Enhver form for bistand innenfor rammen av denne protokollen kan nektes, eller kan være underlagt visse vilkår eller krav, hvis den anmodede part mener at gjennomføring av forespørselen
 - (a) antakelig vil være til skade for suverenitet, sikkerhet, offentlig orden eller andre vesentlige interesser hos den anmodede parten eller
 - (b) avslører en forretningshemmelighet eller skader legitime kommersielle interesser.
2. Dersom den anmodende myndighet ber om bistand som denne myndighet på forespørsel ikke selv ville ha vært i stand til å yte, skal den gjøre oppmerksom på dette i anmodningen. Det er da opp til den anmodede myndighet å avgjøre hvordan det skal reageres på en slik anmodning.
3. Den anmodede myndighet kan utsette bistanden med den begrunnen at slik bistand vil forstyrre pågående etterforskning, oppdagelsesprosesser, rettsfølgelse eller saksbehandling. I et slikt tilfelle skal den anmodede myndighet konsultere den anmodende myndighet for å avgjøre om hjelp kan gis på de vilkår eller betingelser som den anmodede myndighet kan kreve.
4. For tilfeller nevnt i nr. 1, skal den anmodede myndighets vedtak og grunnene til dette umiddelbart meddeles den anmodende myndighet.

ARTIKKEL 10

Bruk, konfidensialitet og beskyttelse av informasjon

1. Alle opplysninger, uansett form, som er meddelt i samsvar med denne protokollen, skal behandles konfidensielt, i henhold til hver parts lover og forskrifter. De skal undergis den samme beskyttelse som gjelder for tilsvarende opplysninger hos den parten som mottok opplysningene, og de tilsvarende bestemmelser som gjelder for den anmodede tollmyndigheten, med mindre den anmodede parten som avgå opplysningene på forhånd godkjenner innsyn i slik informasjon.
2. Når personopplysninger overføres i samsvar med denne protokollen, skal slik overføring skje i samsvar med den anmodede parts regler om internasjonal overføring av personopplysninger. Når det er nødvendig, vil hver part gjøre sitt ytterste for å ta nødvendige forholdsregler for overføring av personopplysninger, samtidig som parten overholder sine egne regler om internasjonal overføring av personopplysninger.
3. Mottatte opplysninger skal kun benyttes til de formål som er fastsatt i denne protokollen. Hvis en av partene ønsker å bruke slik informasjon til andre formål, skal den på forhånd innhente skriftlig tillatelse fra den tollmyndigheten som skaffet opplysningene til veie. Slik bruk skal være underlagt ethvert vilkår som måtte være fastsatt av denne myndighet.
4. Nr. 3 skal ikke hindre bruk av opplysninger som er mottatt i samsvar med denne protokollen, som bevis ved en påfølgende domstols- eller tribunalprosess som angår tollovgivning. Partene kan således i sine bevisoppgaver, rapporter og vitneforklaringer, og under domstols- eller tribunalprosess, bruke som bevis den informasjonen som er mottatt i samsvar med bestemmelsene i denne protokollen. Den tollmyndigheten som avgå informasjonen, skal bli varslet om slik bruk.
5. Uten hensyn til nr. 3, med mindre noe annet er varslet av den anmodede myndigheten som har avgitt informasjonen, kan den anmodende myndigheten som har mottatt informasjonen, formidle informasjonen i henhold til denne protokollen, til denne partens relevante håndhevingsmyndigheter. Disse myndighetene kan bare bruke denne informasjonen til korrekt gjennomføring av tollovgivningen og må overholde vilkårene som er fastsatt i denne artikkelen.
6. Den anmodende parten skal, med mindre annet er avtalt av den anmodede part som ga informasjonen, der det er hensiktsmessig, bruke alle tilgjengelige virkemidler og tiltak i gjeldende lover og regler for den førstnevnte parten for å opprettholde konfidensialiteten til informasjonen og for å beskytte personopplysninger med hensyn til tredjepartssystemer eller andre myndigheter for utlevering av den aktuelle informasjonen.

ARTIKKEL 11

Eksperter og vitner

En tjenesteperson fra en anmodet myndighet kan bli godkjent til å opptre, innenfor de begrensninger som måtte bli fastsatt i godkjenningen, som ekspert eller vitne i rettslig eller administrativ straffeforfølgelse som gjelder forhold som omfattes av denne protokollen for en myndighet i den anmodende part, og i den forbindelse fremlegge gjenstander, dokumenter og konfidensielle eller attesterte kopier av dokumenter som kan ha betydning for dette formålet. En anmodning om fremmøte må klart angi hvilken myndighet som tjenestepersonen skal møte for, hvilken sak det gjelder og i hvilken egenskap tjenestepersonen skal avhøres.

ARTIKKEL 12

Kostnader ved bistand

1. Den anmodede part skal avstå fra ethvert krav om dekning av påførte utgifter til bistand gitt etter denne protokollen, unntatt for utgifter til eksperter og vitner samt til tolker og oversettere som ikke er statsansatte, som skal dekkes av den anmodende parten.
2. Hvis gjennomføringen av en forespørsel krever utgifter av vesentlig eller ekstraordinær art, skal de berørte partene konsultere for å fastsette vilkårene og betingelsene for at anmodningen skal utføres, samt måten kostnadene skal bæres på.

ARTIKKEL 13

Gjennomføring

1. Denne protokollen skal gjennomføres i samsvar med lover og forskrifter hos hver part, inkludert innen databeskyttelse, og innenfor de tilgjengelige ressursene hos deres respektive tollmyndigheter.
2. Partenes tollmyndigheter skal bestemme alle praktiske tiltak og ordninger som er nødvendige for gjennomføringen av denne protokollen.

ARTIKKEL 14

Forholdet til andre internasjonale verktøy

1. Bestemmelsene i denne protokollen skal ikke påvirke rettigheter og plikter som partene har etter enhver annen internasjonal avtale som de er part til.
2. Uten hensyn til nr. 1 skal bestemmelsene i denne protokollen gå foran bestemmelsene i enhver bilateral avtale eller ordning om gjensidig

administrativ bistand som er eller kan bli inngått mellom enten Norge eller Island og Storbritannia, så langt som bestemmelsene i disse bilaterale avtaler eller ordninger er uforenlige med de i denne protokollen.